

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ
وَ عَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ

Kitabın Adı	Âyet ve Hadisler Işığında CİHAD
Yazar	Ömer Reha ARIKKAN
ISBN	978-605-69033-?-?
Kapak ve Mizanpaj	Emre TÜRKAY
Baskı	Ağustos 2021
Basım Yeri	Egem Basım Yayın San.Tic.Ltd.Şti. Sertifika No: 43624 Tel: 0212 544 75 72
Satış Dağıtım	Bera Kitap Yümnî İş Merkezi No 50 Laleli / İstanbul 0532 381 79 80
Eserin Tüm Hakları	Mahtuzdur. İzinsiz iktibas edilemez.
ÇİLE YAYINLARI	0212 534 24 34 www.cileyayinlari.com

Âyet ve Hadisler Işığında

CİHAD

Ömer Reha ARIKKAN

İSTANBUL / 2021

İÇİNDEKİLER

- Cihadın Tanımı.....9
- Cihadın gaye ve hedefi.....10
- Müslüman diğer insanların ateşe girmelerine seyirci kalmaz.....14
- “Ey insanlar!”.....16
- Esas olan Allah c.c yoluna güzel öğütle davettir....17
- Cihad eski peygamberler zamanından beri vardır....18
- Cihad hayat verir.....20
- Hz. Muhammed -sallallâhu aleyhi ve sellem- belli bir kavme değil, bütün insanlığa gönderilen son peygamberdir.....24
- Cihad sadece Allah rızası için yapılır.....26
- Savaşta her ölen şehit değildir.....28
- Mücâhid’in vasıfları.....29
- Bekkâûn (çok ağlayanlar).....32
- Allah’ın yardımı.....35
- Cihada hazır olmamak veya cihadı bırakmak büyük tehlikedir.....38

• Cihad'ın fıhki hükmü.....	42
• Cihad ilan etmek kimin yetkisindedir	43
• CİHAD'IN (Savaş dışındaki) ÇEŞİTLERİ.....	46
+Nefisle cihad.....	46
+Şeytanla cihad.....	50
+Cihadın diğer çeşitleri (kötü âdetlerle, cehaletle, v.b cihad)...	51
+Dinsizler ve Münafıklarla Cihad.....	54
+Bid'at Ehli ile Cihad.....	56
+Zalimlerin elinde mahsur kalan mazlumlar için müca- dele etmek.....	59
• Hangi tür cihad ne zaman yapılır.....	61
• Cihad, “Kutsal savaş” mıdır?.....	65
• Şehâdetin fazileti hk. bazı âyet ve hadisler.....	67
• KİTAL (SAVAŞ).....	71
• Savaşın tedrici olarak farz kılınması.....	72
• İlgili ayetler.....	73
• İlgili hadisler.....	84
• “Attığın zaman sen atmadın!” âyet-i celilesi.....	89
• Cihad sadece bir “Savunma savaşı” mıdır?.....	91
• GAZVE VE SERİYYELER.....	95
• İslam’a davette izlenecek usul.....	98
• Yaşlı, kadın ve çocuklara dokunulmaz.....	101
• Af ve din hürriyeti.....	102
• Esirler ve kölelik.....	107
• Ganimetler.....	110
• İstifade edilen eserler.....	112

**“Eûzu billahi mineş-şeytânir-racîm.
Bismillahirrahmanirrahîm.”**

ÖNSÖZ

Allah yolunda (fi sebilillah) cihad, aynen namaz ve oruç gibi çok sayıda âyet-i kerime ve hadis-i şerif ile farz kılınmış bir ibadettir. Buna rağmen son yüzyıl içinde yazılan ilmihal ve fıkıh kitaplarında cihad ile ilgili müstakil bir bahis bulmak mümkün değildir. Buna ilaveten, 11 Eylül İkiz Kule “saldırı”ları ve arkasından Ortadoğu bölgesinde birçok “İslami cihad” örgütünün ortaya çıkmasından sonra ise, cihad kavramı dünya kamuoyunda ve hatta müslümanlar arasında bile terör ile eşleştirilmeye başlanmıştır. Oysa her geçen gün kanıtlarıyla ortaya çıkmaktadır ki, bu örgütlerin pek çoğu (ör. Daeş) batılı istihbarat teşkilatları tarafından hedef ülkelere karşı vekalet savaşlarında kullanılmak üzere kurulan ve her türlü destek verilen örgütlerdir. 11. Eylül’ün üzerindeki derin sis perdesi ise henüz kalkmamıştır. Bütün bunların üzerine Papa başta olmak üzere bazı hristiyan din adamlarının “İslam kılıçla yayılmıştır” veya “İslam kan dökücü bir dindir” türünden beyanları da eklenince, müslümanlar da aralarında olmak üzere, cihad hakkında her zihinde son derece olumsuz düşünceler oluş-

maya ve cihad uzak durulması hatta İslam'dan dışlanması gereken bir kavram hâline gelmeye başlamıştır.

Kısacası, son yüzyıl içerisinde “Allah yolunda (fi sebilillah) cihad “kavramı önce unutturulmaya, sonra da nefret ettirilmeye çalışılmış, böylece bir müslümanda olması gereken “cihad şuuru” veya “cihad ruhu” maalesef büyük oranda yok edilmiştir. Cihad şuurunun yok edilmesinin ilk fiili tezahürü ise ümmet içindeki birlik- beraberlik- kardeşlik ve yardımlaşma bağlarının zayıflaması, ve hatta kalmamasıdır. Günümüzdeki müslüman devletlerin en önemli meselelerde bile bir araya gelip de tek ses, tek yürek olarak hareket edememelerindeki ve hatta birbirlerine karşı hasmâne tavırlar içine girmelerindeki temel sebeplerden biri de budur. Böylece İslam düşmanı çevreler de amaçlarına ulaşmış olmaktadır.

Bütün bunlar göz önüne alındığında Hz Peygamber sallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz'in “İslâm'ın zirvesidir” buyurduğu cihad ibadeti hakkında tüm gerçekleri öğrenmek her müslümanın hem hakkı, hem de vazifesidir. İşte, elinizdeki kitap bu amaca hizmet için yazılmıştır.

CİHADIN TANIMI

Cihad kelimesi, “son derece gayret göstermek, çabalamak” anlamına gelen (**cehd**) kelimesi ile aynı kökten gelmektedir. Bu anlamıyla cihad; bedeni, mâli, ilmi ve fikrî, bireysel veya sosyal her türlü cehd ü gayreti içine alır. Bu gayretlerin içine Allah yolunda savaşmak da dahildir. Amaç, sadece Allah rızası için i'lây-ı kelimetullah dır.

Başka bir ifade ile cihad; “Allah’ın dini için can, mal ve diğer vasıtalarla elden gelen güç ve çabayı sarfetmek” demektir. “**Muhakkak ki Allah katında hak din İslam’dır**” (Âl-i İmran,19) ve “**Kim, İslam’dan başka bir din ararsa, bilsin ki kendisinden (böyle bir din) asla kabul edilmeyecek ve o, âhirette ziyan edenlerden olacaktır**” (Âl-i İmran suresi, 85) âyetleri gereği Allah Teâlâ katında yegane hak din İslamdır. Çünkü diğer dinler rahipler ve hahamlar tarafından tahrif olunmuşlar ve Allah’ın c.c gönderdiği hak din olmaktan çıkmışlardır.

Yeri geldiğinde “kıtal” ve “gazâ”, yani savaşmak da cihadın muhtevasında olmakla birlikte, karşıtlarının İslâm’a iftira olarak isnad ettikleri üzere, kılıç zoruyla müslüman-

laştırmak yahut toprak elde etmek için savaşmak İslâm'ın tabikatında yoktur. Şayet olsaydı, dörtyüz sene Osmanlı'nın mutlak hâkimiyeti altında kalan Orta Avrupa'da bugün bir tane bile hristiyan bulmak mümkün olmazdı.

M. Zahid Kotku Hz.leri ise cihad'ın ne olduğunu şu veciz sözlerle anlatmaktadır:

“Cenâb-ı Hak Kur'ân-ı Azîmüşşânda (Tahrim, 6): **“Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan o ateşten koruyun”** buyurmaktadır. İnsanın gerek kendini ve gerekse hemcinsini ateşten koruması ve kurtarması ancak **cihad** (*İmanın temellerini ve dinin esaslarını koruma ve güçlendirme amacı ile söz, eylem, mal ve canla ve bütün gücüyle hizmet ve gayret göstermek*) ve **cihada yardım** ile olur. Cihad'dan ve ona yardımdan kaçmak, hem müslümanlığın yok olmasına, hem de kişinin cehenneme düşmesine nedendir. Cihadın mutlaka kâfirlere karşı yapılması da gerekmez.

Düşmanlara ve kâfirlere karşı yapılan cihad, Peygamber Efendimizce **cihâd-ı asgar**, yani küçük savaş olarak adlandırılmıştır. O'nun **cihâd-ı ekber** diye tanımladığı asıl cihâd ise, büyük savaş olup, kişinin nefsini yüksek ve güzel ahlağa ulaştırabilmek için verdiği mânevi savaştır. Örnek bir müslüman olduğumuzu bütün dünyaya ancak böyle gösterebiliriz ...” (Evrâd- Şerif)

CİHADIN GAYE VE HEDEFİ

İslâm dininin gayesi ve hedefi yeryüzünde hakkı, hakikatı, adaleti, ilmi, şefkat ve merhameti hakim kılmak, hayrı ve saadeti sağlamak; buna mukabil bâtı, cehaleti, zulmü ortadan kaldırarak şerri ve şekâveti önlemektir. Daha kısa bir ifade ile, İslâm'ın gayesi yeryüzünde her bakımdan iyiliği ve güzelliği hakim kılmak, kötülüğü ve fesadı ise orta-

dan kaldırmaktır. Bu din , dünya ve âhirette insanların mutluluğu ve yararı için çalışır. İslâm'da cihad sadece Allah rızâsını gözeterek bu amaçlara ulaşmak amacıyla yapılır.

Cihad, İslâm'la insan arasındaki bütün engelleri kaldırmanın adıdır. Kendi irade ve seçimleriyle, herhangi bir zorlama söz konusu olmaksızın bu dini kabul etmek isteyenlerin inanmasına imkan sağlamak, inancının gereğini öğrenmenin ve öğrendiğini yaşamanın zeminini hazırlamak cihadın hedefidir. Başka bir ifade ile cihad, diğer insanların da iman ve İslam nimetlerinden faydalanması için maddi manevi tüm imkanlarını ve gerekirse canını da ortaya koyarak olanca gücüyle çalışmak, gayret göstermek demektir. Bu bakımdan cihad en yüksek insâni idealdir. Bundan dolayı Hz. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz:

“Cihad, amellerin zirvesidir, kubbesidir” (Tirmizi) ve yine:

“İslam'ın zirvesi, kubbesi cihaddır” (Tirmizi), **“ona denk bir iş yoktur”** (R.S 1301) buyurmuşlardır.

Bu uğraş / çaba sırasında sadece Allah rızâsı gözetilir. Şayet işin içine başka amaçlar, dünyevi menfaat v.b karışır-sa, o zaman o çaba cihad sayılmaz. Kişi harp meydanında ölse bile sevap kazanamaz.

Kur'ân-ı Kerîm'de ise şöyle buyrulur:

“Siz (ey ümmet-i Muhammed) insanlar için meydana çıkarılmış en hayırlı bir ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten meneder ve Allah'a inanırsınız ..” (Âl-i İmrân, 110)

Ve yine buyruldu ki:

“(Ey Resûlüm!) De ki: İşte benim yolum budur. Ben tam bir basiret üzerine Allah'a davet ederim. Ve bana tâbi olanlar da (Allah'a davet ederler) (Yusuf, 108)

Aleyhissalâtu vesselam Efendimiz Hz. Retleri başka bir hadis-i şeriflerinde ise dünyayı iki katlı bir gemiye benzeterek şöyle buyurmuştur:

“Allah’u Teâlâ’nın emirlerini yerine getiren kimse ile Allah’a isyan eden kimsenin misali (büyük bir gemiye binen ve) kur’a çekerek gemideki yerlerini belirleyen kimselere benzer. Onların bazıları geminin üst kısmına, bazıları alt kısmına yerleştiler. Alt katta olanlar suya ihtiyaçları olduğunda yukarıya çıkıyorlar ve yukarıda oturmakta olanların yanından geçiyorlardı. Onlar, “eğer biz kendi katımızda bir delik açsak da (yukarı çıkmak yerine buradan su alsak), böylece yukardakilere eziyet etmesek (ne iyi olur)” dediler. Eğer yukardakiler, aşağıdakileri kendi hallerine bırakırlar ve onları fikirlerinden vazgeçirmezlerse (bunun sonucunda aşağıdakiler gemiyi delerlerse) hepsi helak olurlar. Eğer onların elinden tutarlar (yani gemiyi deldirmezlerse) kendileri de, diğer bütün yolcular da kurtulur” (Buhari)

Açıklama: Bütün dünyadaki insanlar aynı gemideki yolcular gibidir. Bu gemide itaatkâr olanlar da isyankâr olanlarda vardır. Eğer isyan yaygın hâle gelirse, bundan sadece isyankârlar değil, aksine bütün dünya, bütün insanlık etkilenir. Çünkü dünyada işlenen bütün kötülüklerin, harplerin, katliâmın temelinde Allah’ı c.c tanınamazlık, küfür ve şirk vardır. Öyleyse insanlığın hayatını felâketlerden kurtarmak için insanlar Allah’a c.c isyandan alıkonulmalı; hakka, hakikate, erdemli yaşamaya davet edilmelidir. Eğer böyle yapılmazsa insanlık elem, keder, sıkıntı ve dertlerden bir türlü kurtarılamaz.

Rahmetli Prof. Dr. M Es’ad Coşan hocaefendi müslümanın hayat hedefini şöyle açıklamaktadır:

“Bizim ana düşüncemiz asla dünya menfaati, kazanç hırsı, iktidar aşkı, zevk ü sefa hevesi, riyâset ve hâkimiyet

ihtirası değildir. Çünkü bunların hepsinin fâni olduğunu, âhirette hepsinin hesabının sorulacağını biliyoruz ama dinimizin bize verdiği emirler, vazifeler, sorumluluklar var. Allah için onları yapmak zorundayız. İnsanlara hakkı ve hayrı öğretmek ve yaptırmak, zulmü ve zorbalığı engellemek, kötülükleri izale eylemek, yerlerine iyi ve güzeli ikâme eylemekle, herkese iyilik yapmaya, herkesi gerçek mânada mutlu ve bahtiyar kılmaya çalışmak niyetindeyiz. Onun için toplumla, devletle, çevremizdeki tüm olaylar ve gelişmelerle, kültürel ve ekonomik, siyasi ve askeri, milli ve beynemilî konularla dinamik bir şekilde ilgileniyoruz..

Dünyada bir küfür düzeni var, bir de iman.. Biz küfür güruhundan ayrılmalı, iman grubunun tekrar başına geçmeliyiz; salah ve felah, huzur ve refah, potansiyel ve dinamizm, istikbal ve imkan bu taraftadır; kendimizi ve insanlığı ancak böyle kurtarabiliriz..” (Başmakaleler -3 , shf 105)

Bu konuda Ruhu’l Furkan tefsirinde ise şöyle yazılmıştır: “Cihattan maksat, mal kazanmak, başkalarının yurdunu elde etmek başkalarını esirâne (köle olarak) yaşatmak değildir. Bilakis bütün insanlık âlemini hak ve hakikatten haberdar etmek, bütün insanları hakiki bir dine, bir hürriyet ve hidayete kavuşturmaktır.

Cihat, zahirde bir tecavüz (saldırı) gibi görünse de, haddizatında bir korumadır ve insanlığı ebedi bir mesuliyet ve felaketten kurtarma vesilesidir. Ve nice akıllı kişileri uyardırıp, hak yoluna sevketmeye sebeptir. Dolayısıyla, böyle güzel bir niyetle yapılan bir cihat haddizatında bütün insanlığa iyilikten başka bir şey değildir.

Bununla beraber, müslümanlara karşı sırf dünyevi menfaatler sebebiyle düşman olan birçok kavimler bulunmak-

tadır. Artık bunlara karşı müslümanlar uyanık bulunmalı, mâlen ve bedenen fedakarlık yaparak cihada hazır bir halde bulunmaları gerekmektedir. Bu da bir ihsandır. Buna uymayan hareketler ise, İslam toplumu hakkında büyük bir tehlike teşkil edeceğinden asla câiz değildir.”

MÜSLÜMAN, DİĞER İNSANLARIN ATEŞE GİRMELERİNE SEYİRCİ KALMAZ

Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur:

“Benimle sizin misaliniz ateş yakan birine benzer ki, çekirgeler ve kelebekler ateşe düşerken o, onları ateşten uzaklaştırır. İşte ben de sizin kemerlerinizden tutup sizi Cehennem’den kurtarıyorum. Ancak siz benim elimden kurtuluyorsunuz” (yani Cehennem ateşine düşüyorsunuz; Hz Cabir r.anh’dan, Müslim)

Hz. Enes radiyallahu anh anlatıyor: Bir yahudi çocuğu vardı. Peygamber Efendimize hizmet ederdi. Bir ara çocuk hastalandı. Allah Resulü onu ziyarete geldi, başucunda oturdu ve çocuğa:

--**Müslüman ol**, dedi. Çocuk yanibaşında duran babasına baktı. Babası:

--Ebu'l Kasım'ın emrine uy, dedi. Bunun üzerine çocuk müslüman oldu. Allah Resulü hastanın yanından çıkarken şöyle diyordu:

--**Benim delâletimle onu cehennem ateşinden kurtaran Allah'a hamd olsun.** (Buhari, Ebu Dâvud)

Ölmek üzere olan bir yahudi çocuğundan Allah Resulü'nün ne gibi bir yararı olabilir? O yüce peygamberin bütün derdi insanları ateşten kurtarmak, dünya ve ahiret saadetini temin etmektir.

Ebu İmran el Cuveni şöyle demiştir: Hz. Ömer radiyalahu anh bir gün kendini ibadete vermiş bir rahibin yanına uğradı. Râhib'e:

--Bak, bu müminlerin Emiridir, denildi.

Hz Ömer baktı ki zayıf, yorgun, dünyadan el etek çekmiş biri. Hz. Ömer adamı görünce ağlamaya başladı. "Neden ağlıyorsun, o bir hristiyan" denildi. Şu karşılığı verdi:

--Biliyorum, ama ona acıdım. Allah Teala'nın şu sözünü hatırladım: **"Yorucu işler yapandır, kızgın bir ateşe girecek"** (Gaşiye suresi, ayetler 3-4). Cehen-neme düşeceği halde çalışıp yorulmasına acıdım!" (Beyhaki, İbnü'l Münzir)

İşte bir müslüman da peygamberinin yolunu izleyerek, kendisine bir lütf-u İlâhi olarak verilmiş olan iman ve İslam nimetini diğer insanlara da ulaştırmak için cehd (cihad) eder, yani elinden gelen azami gayreti gösterir. Çünkü bir insanın dünya - âhîret saadeti ve ateşten kurtulması ancak Allah Teâlâ'nın gönderdiği son kitab olan Kur'ân-ı Kerîm'e ve son peygamber olan Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem'e tâbi olmakla mümkündür. Bunun başka bir yolu yoktur:

"Elif, Lâm, Râ. (Bu öyle) bir Kitab(dır) ki, onu sana, insanları Rablerinin izniyle zulümâtta (küfür karanlıklarından) nûra (imâna), Azîz (kudreti dâimâ üstün gelen), Hamîd (hamd edilmeye yegâne lâyıık) olan (Allah')ın yoluna çıkarman için indirdik" (İbrahim suresi, 1-2)

Küfür karanlıklarından imân nûr'ana çıkmak ancak Allah Teâlâ'nın son kitâbı olan Kur'ân-ı Kerîm'e ve son peygamberi olan Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem'e uymakla mümkündür. Cihad, bu yalın gerçeği bütün insanlığa anlatmak için yapılan faaliyetlerin tümünü kapsar.

EY İNSANLAR !

“Ey insanlar! Muhakkak ki size Rabbinizden yüce bir öğüt, sinelerde olan şeylere (kalbi ve ruhi hastalıklarınıza) bir şifâ, tam bir hidayet ve müminler için de büyük bir rahmet (eseri olan Kur’ân-ı Kerim) gelmiştir. (Yûnus suresi, ayet 57)

Tefsirdeki açıklama: Bu ayet-i kerime insanlara Rablelerinden ilâhi **öğütler** ve âyetler geldiğini ifade etmektedir ki, bu da peygamberlere iman etmekle anlaşılacak bir husustur. **Şifâ**, derdi gideren devâ demektir. Kalp hastalıkları ise başta şirk gelmek üzere her türlü bozuk inanç, kötü ahlak ve helak edici bilgisizliklerdir ki, Kur’ân bu hastalıkların tümünü izale edicidir. Zira Kur’ânı Kerim’de bulunan vaazlar, caydırıcı beyanlar, korkutmalar, teşvikler, uyarılar, sakındırmalar ve öğütlerden her biri bu kalp hastalıklarının bir çeşidini giderecek devâ ve şifâ mesabesinde dir.

Kuran-ı Kerim aynı zamanda doğru inançlara, cennete girmeye, sonsuz nimetlere ve Allah Subhânehû’ya manevi yakınlık mertebelerine ulaşma yolunu gösteren bir **hidayet rehberidir**. Keza, müminler için **Allah’ın rahmetidir**, kendisine iman edip içinde bulunanlarla amel edenler için azaptan kurtarıcı büyük bir nimettir ..

Kısaca mâna: “Ey insanlar! Size yapmanız gerek şeyleri açıklayan, güzel amelleri teşvik edip kötü fiillerden nefret ettiren, kalplerde bulunan cehalet, şüphe, şirk ve nifak gibi bozuk inançların meydana getirdiği mânevi hastalıklara şifâ olan, hak yola hidayet eden bir rehber ve müminler için büyük bir rahmet olan yüce bir kitap geldi” şeklinde olmaktadır.

İşte bu âyet-i celile, ruhsal bunalımların, kaygı ve korkuların içinde kıvranan; streslerle bunalan, doğrularla yanlışları birbirine karıştırmış, dünyevileşmiş ve kalbi ka-

tılaşmış; bunlardan dolayı da aradığı huzuru hiçbir yerde bulamayan günümüz insanlığı için çare ve devâ yolunu göstermektedir: Kâinatın, bütün insanların Rabbi olan yüce Allah katından indirilen Kur'ân'a tâbi olmak .. Ve yine:

“Ey insanlar! Peygamber size Rabbinizden hakkı (gerçeği) getirdi. O hâlde, kendi iyiliğiniz için iman edin...” (Nisa suresi, ayet 170)

İlâhi fermanı gereği, **“âlemlere rahmet”** olarak gönderilmiş bulunan o son derece şefkatli ve merhametli Peygamber'e: Hz. Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem'in yolunu takip etmek ..

İşte, âlemlerin Rabbi olan Allah-u zül celâl hazretlerinin bu iki âyet-i kerime de özetlenen: son Kitab olan Kur'ân'a ve son peygamber olan Resûlullah'a tâbi olma çağrısının - **onların iyiliği için** – insanlara ulaştırılması amacıyla gösterilen her türlü gayret ve çabanın adı **“Cihad”** olmaktadır. Bu çağrının insanlara iletilmesindeki esas yöntem ise **“Rabbinin yoluna hikmet ve güzel öğütle çağır”** kuralıdır. Ancak, Kur'ân ve İslam nûrunun insanlara ulaştırılmasının önüne set çeken ve böylece onların dünyada huzur, barış ve güven'e, âhirette ise sonsuz mutluluğa ulaşmalarına engel olan güçlerle gerektiğinde savaşmaktan da kaçınılmaz.

ESAS OLAN, ALLAH c.c YOLUNA GÜZEL ÖĞÜTLE ÇAĞIRMAKTIR

“(Resûlüm!) Sen Rabbinin yoluna hikmet ve güzel öğütle çağır ve onlarla en güzel şekilde mücâdele et”
(Nahl suresi ayet 125)

Ruhu'l Beyan tefsirindeki açıklama: Ey peygamberlerin en üstünü ! **“Sen”**, insanları şeytanın yolundan **“Rabbi-**

nin yoluna” cennete ve Allah’a yakınlığa ulaştıran İslam’a **“hikmet”** yani davet edilen kişinin tereddütlerini ortadan kaldıran, ona hak itikadı veren faydalı delillerle **“ve güzel öğütle”** çağır, yani ikna edici delillerle, faydalı ve ibretli kıssalarla davet et. **“Onlarla en güzel şekilde mücadele et”**. Bu da rıfk ve yumuşaklık, affetme, kusurları bağışlama, müsamahakârlık, insanların anlayışına göre konuşma, işlerin sonunu düşünerek hareket etme, sabır, teenni, tahammül, hilm ve diğerleri gibi en güzel şekilde mücadelenin gerekleri ile yapılan hakkâni mücadeledir.

Elmalılı Hamdi ef. tefsirinde ise şöyle yazmaktadır: “İslam’ın sırf kılıçla yayıldığı iddiası, tarihe ve İslam’ın hükümlerine karşı iftiradır. Gerçek şu hadis-i şerifin içindedir: **“Allah Teâlâ, Kur’ân ile defetmeyeceği bazı kötülükleri kılıç ile defeder.”** İlmi ve akli deliller söz anlayan, ilme saygı duyan, insafı olanlar içindir. Bunları tanımayan ve fırsat bulduğu zaman her hakkı ve her çeşit mukaddesatı çiğneyen veya çiğnemek için bekleyenlerin bozgunculuğunu önlemek ancak kılıçla mümkün olur.

Fitnelerin önüne geçilmelidir. Hakka ve hayra engel olan şeyler ortadan kaldırıldığı zaman İslam, her halde bütün insanlığın koşarak geleceği tek ilahi dindir” (Bakara 190 tefsirinden)

CİHAD, ESKİ PEYGAMBERLER ZAMANINDAN BERİ VARDIR

“Nice peygamberler vardır ki, beraberinde birçok Allah erleri bulunduğu halde savaştılar da bunlar, Allah yolunda başlarına gelenlerden dolayı gevşeklik ve zaaf göstermediler, boyun eğmediler. Allah, sabredeneri sever” (Âl-i İmran suresi, ayet 146)

Tefsirlerdeki açıklamaya göre, âyet-i kerimeden maksat, geçmiş peygamberlerin ve ümmetlerinin harpten usanmayarak cihada devam ettiklerini ve yorulmayıp düşmanlarına baş eğmediklerini beyanla, Efendimiz aleyhisselam'ın ümmetini kendisiyle beraber cihada teşvik etmektir.

“Allah, müminlerden canlarını ve mallarını cennet kendilerinin olmak üzere satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşır, öldürürler ve öldürülürler. Bu, Allah'ın Tevrat'ta , İncil'de ve Kur'an'da va'dettiği gerçek bir sözdür. ..” (Tevbe suresi, ayet 111)

Tefsirdeki açıklama: Ayet, Tevrat ve İncil ehlinin de Allah yolunda cihadla memur olduklarını ve onlara da cennetin vaad edildiğini gösterir. Bu vaadin ilâhi kitapların hepsinde mevcut ve tüm peygamberlerin buna şahit olduğuna işaret için üç Kitap'ın ismi belirtilmiştir. Çünkü bu üç kitap bütün kitapların hükümlerini kapsamaktadır. Ancak şu kadar ki, Tevrat ve İncil bugünküler değil, Hz Musa ve Hz İsa aleyhimus-selam zamanında bulunan tahrif olmamış (bozulmamış) orijinal metinlerdir ki, bugün bunlar elde yoktur. Kısacası, cihad Hz. Âdem'den beri bütün ümmetlere vazife olarak verilmiştir. Hz. İbrahim'in devrin zâlim hükümdarı Nemrud ve putperest kavmi ile olan mücadelesi, Hz. Musa'nın zorba ve gaddar Firavun ile olan mücadelesi, Hz. Davud'un ve Hz. Süleyman'ın savaşları bu hususun inkâr edilmez delilleridir:

Süleyman aleyhisselam'ın Saba melikesi Belkıs'a, şayet hak dini kabul etmezlerse:

“İyi bilsinler ki, kendilerine asla karşı koyamayacakları ordularla gelir, onları muhakkak surette hor ve hakir olarak oradan çıkarırız” şeklinde haber gönderdiği Neml suresi 37. inci ayetinde beyan buyurulmaktadır.

Yine benzer şekilde Dâvud aleyhisselam'ın Câlut ile

olan muharebesi Bakara suresi 246 ilâ 251 ayetleri arasında, İbrahim aleyhisselam'ın Nemrud ile olan mücadelesi de Bakara 258.inci ayetinde beyan buyurulmaktadır. Musa aleyhisselam'ın vefatından kırk sene sonra Allah-u Teâlâ Yuşâ aleyhisselam'ı İsrail oğullarına peygamber olarak gönderdi. Yuşâ a.s Allah'ın c.c kendisine cebbarlarla savaşmayı emrettiğini bildirdi. Bunun üzerine cebbarların bulunduğu Eriha şehrine yöneldiler. Eriha'yı altı ay kuşattıktan sonra yedinci ay bir Cuma günü şehri ele geçirip içerde bulunan meliklerden 31 tanesini öldürdüler. Böylece bütün Filistin toprakları onların eline geçti. Ruh-u'l Furkan tefsirinde (6/439), keza Riyazüs Sâlihın de (No: 59) tafsilatıyla anlatılan bu kıssa Tevrat'ta da aynı şekilde zikredilmektedir.

Kısacası, peygamberlerin hepsi insanları tek Allah'a ibadet etmekten ibaret olan hak dâvalarına davet etmek için bedeni, ilmi, sosyal, v.b her alanda cehd ü gayret içinde olmuşlar, gerektiği zamanda da mütekebbir zorbalarla savaşmışlardır.

CİHAD HAYAT VERİR

Hak ile bâtil'in mücadelesi ilk insan olan Hz. Âdem zamanında Kâbil'in Hâbil'i öldürmesi ile başlamıştır, Kıyâmete kadar da devam edecektir. Cihad, yeryüzünde hakkın hâkim olması için bâtil'a karşı yapılan her türlü mücâdeleyi ve bu mücadeleye verilen her türlü desteği kapsayan faaliyetleri içerir. Müminler cihadı bıraktıkları zaman yeryüzüne şirk ve küfür düzeni hâkim olur ki, o zaman yeryüzü yaşanmaz bir yer haline gelir. Çünkü her türlü zulüm, tecavüz, cinayet, katliâm, .. v.b. kısacası her türlü fesad ve kötülüklerin temelinde şirk ve küfür vardır. Büyük topraklara hâkim olan Roma ve Moğol imparatorlukları döneminde

yaşanan zulüm, işkence ve katliâmları yazmak için ciltler dolusu kitap yetmez. Birinci ve İkinci Dünya harplerinde milyonlarca insan yine bir hiç yüzünden ölmüş veya toplu halde katledilmişlerdir. O tarihten bu yana dünya genelinde bir savaş olmasa bile, yaşanan yerel çatışmalarda elli milyondan fazla insan ölmüştür. Daha dün sayılabilecek bir tarihte “medeni Avrupa”nın tam ortasında ve herkesin gözü önünde yapılan Srebrenitsa katliâmına ne demelidir?

İşte cihad, gerekirse zor (askeri kuvvet) kullanarak bu kötülöklere engel olmak ve huzur, barış, adalet ortamını tesis ederek insanların, insanca yaşayabilmelerini (temel insan haklarını) güvence altına almak demektir. Çünkü cihad, Allah-u Teâlâ'nın emri ve peygamberlerin uygulamaları doğrultusunda yapıldığı için onda zulüme, barbarlıklara ve cinayetlere yer yoktur. Allah-u Teâlâ'nın emirleri doğrultusunda olmayan savaşlar ise yeryüzünün nizamını bozmak ve orada zulümlerini yayıp, hakimiyet kurmak isteyen müşrik ve kâfirler tarafından çıkarılan savaşlardır ki, hiçbir ulvi yönleri olmadığı için insanlık tarihinin en kara noktalarıdır. Bu savaşlar zulümlere, gaddarlıklara, barbarlıklara, cinayetlere, soykırımlara, kısacası her türlü fenalıklara yol açmışlardır. İnsanlık tarihi bunun sayısız örnekleri ile doludur. Yukarıda ifade edildiği üzere bu tür savaşlar günümüzde de hız kesmeden, ancak yöntem değiştirmiş olarak aynen devam etmektedir.

O halde cihad en yüksek insani idealdir. Çünkü cihadın gaye ve hedefi, yeryüzünü her türlü zulümden ve şirkten arındırmak, orada adaleti, şefkat ve merhameti hakim kılmaktır. Bu, sade müslümanların değil, bütün insanların, diğer canlıların, hatta cansız varlıkların bile korumaya altına alınması anlamına gelir. Zayıf ve düşkünleri, yetimleri koruyup onların sıkıntılarına kalıcı çözüm bulma, hatta kışın aç kalan hayvanlara yiyecek vermek için bile ilk

vakıfları kuranlar müslümanlardır. Cihad, toplumu huzurlu kılmanın ve fitneyi ortadan kaldırmanın ilacı ve çaresidir. **İslâm'ın hayat veren cihadı** ile zalim ve müşriklerin tahrip eden harpleri arasındaki temel fark budur. Bu husus Kur'ân-ı Kerim'de:

“İnananlar Allah yolunda dövüşürler, küfredenler ise tağut yolunda ..” (Nisa, 76) âyet-i celilesi ile beyan buyurulur .

Hayrın hakim olması için cihad farzdır

Yukarıda belirtildiği üzere, hayrın cihana hakim olması ve şerrin yok edilmesi için İslâm'da cihad farz kılınmıştır. Bu kelimenin mânası üzerine tefekkür etmek çok faydalıdır. Cihad kelimesi “cehd” kökünden türer, hayırları yapmak, kötülükleri yenmek ve ortadan kaldırmak hususunda olanca cehd ve gayreti sarf etmek mânasına gelir. Cihadı, sadece “askeri savaş yapmak” şeklinde anlamak ve kullanmak büyük bir yanlışlıktır. Çünkü savaş, cihadın mecbur kalındığı takdirde başvurulduğu arızı şekillerinden biridir. İslamda esas olan savaş değil, barıştır.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz bir hadis-i şerifte şöyle buyurmuşlardır:

“Sizden biriniz bir kötülük görürse onun fiilen kaldırıp değiştirmeye çalışsın. Buna gücü yetmezse lisanıyla nasihat etsin veya o işin kötü olduğunu beyan etsin. Buna da gücü yetmezse o zaman hiç olmazsa gönlünden buğz eylesin ama bu imanın en zayıf derecesidir”
(Müslim)

İslam'da cihadın gayesi Allah'ın rızâsını kazanmak için doğrunun, iyinin, hayrın hakim olmasını temin etmektir.

İslâm'da cihadın gayesi, hatta bu cihadın belli şartlar-

dan dolayı savaş şeklinde yapılması halinde dahi, toprak kazanmak, sömürmek, bazı ırkların, kavimlerin diğerlerine hakimiyet ve zulmünü temin etmek, şöhret kazanmak, kin ve intikam almak olmayıp sadece Allah'ın rızâsını kazanmak için doğrunun, iyinin, hayrın hakim olmasını temin etmektir.

İslam'da cihadın gayesi çok ilâhi ve çok ulvidir. Müslüman cihadı, sadece Allah'ın rızâsına ermek, sevap kazanmak, doğrunun, iyinin, hayrın, adalet ve hakikatın hâkimiyetini sağlamak için yapar. Maddi fayda sağlamak şöyle dursun bu uğurda icabında bütün malını, hatta en aziz varlığı olan canını vermekten çekinmez.

“ .. mallarınızla ve canlarınızla Allah yolunda (fî sebilillah) **cihad edin**” (Tevbe , 41) âyet-i kerîmesi bu gerçeği beyan buyurur.

İslam'da, sadece ülke fethedip toprak kazanmak, insanları sömürmek, bazı ırkların veya kavimlerin diğerlerine hâkim olmasını ve zulmetmesini sağlamak, kin ve intikam duygularını tatmin etmek ve şan-şöhret edinmek için savaşmak haramdır ve yasaktır.

İslam'ı kendi tabirleriyle anlamak zarureti vardır. Nitekim cihadın gayesi de yukarıda zikrolunan sebeplerden dolayı âyet-i kerîmelerde “**fi sebilillah**”, hadis-i şeriflerde “**ilâ-yı kelimetullah**” (Yani Allah yolunda, Allah rızâsı için, Allah c.c isminin yüceltilmesi) olarak zikredilmiştir. İslam'ın nazarında umumun faydası, cemiyetin mutluluğu için geçici dünya arzusunda bulunmadan yapılan her hareket Allah yolundadır. Bu deyim sırf Allah rızası için yapılan hareketler için kullanılır. Hadis-i şerifte buyurulduğu gibi, şan-şöhret, toprak kazanmak, ülkeler fethetmek, cengaverlik yapmak, başka milletlere hükmetmek, .. v.b niyetlerle yapılan savaşların hiçbiri “Allah yolunda” değil-

dir. Sadece ve sadece” **İlâ-yı kelimetullah** (Allah’ın kelâmını, dinini yüceltmek) **için çarpışan Allah yolundadır”** (Buhari, Müslim)

HZ. MUHAMMED
sallallâhu aleyhi ve sellem
BELLİ BİR KAVME DEĞİL,
BÜTÜN İNSANLIĞA GÖNDERİLEN
SON PEYGAMBERDİR

“(Ey Resûlüm!) Biz seni bütün insanlara ancak bir müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik, fakat insanların çoğu bilmezler” Sebe’ sûresi, âyet 28

Bu âyet-i kerîme’den açıkça görüldüğü üzere, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in risâleti (peygamberliği) geneldir, yâni belli bir millete, ırka veya coğrafyaya değil, fakat dünyadaki bütün insanlara peygamber olarak gönderilmiştir. Bu bakımdan bütün insanlar O’na tâbi olmakla mükelleftir.

Peygamberler ve onlarla birlikte İlâhi emirleri ihtiva eden kitaplar (veya sayfalar) göndermesi Allah Teâlâ’nın rahmeti icabıdır. Bu bakımdan Cenâb-ı Hak yeryüzünü hiçbir zaman peygambersiz ve onlar vasıtasıyla gönderdiği İlâhi mesajından mahrum bırakmamıştır. İlk insan olan Hz Âdem (aleyhisselâm) aynı zamanda ilk peygamberdir. Son peygamber ise Ahzab suresi 40. ayetinde beyan buyurulduğu üzere Hazret-i Muhammed Mustafa *sallallâhu aleyhi ve sellem* Efendimiz hazretleridir. O’ndan sonra artık başka peygamber gelmeyeceği, dolayısıyla O’nun şeriatının Kıyâmete kadar geçerli olup, O’nu tanımayan, O’na imân etmeyenlerin ebedî hüsranda olduğu Kur’ân da açık bir şekilde beyan buyurulmaktadır:

“Kim Allah’a ve Resûlüne iman etmezse bilsin ki, biz o kâfirler için alevli bir ateş hazırlamışızdır”

Fetih suresi, âyet 13

Bu bakımdan dünya ve âhîret saadeti ancak Resûlullah S.av Efendimiz’i peygamber olarak tanıyıp kabullenmek, onun getirdiklerine inanmak ve ona tâbi olmakla mümkündür .. İnsanlığın kurtuluşu için yegane yol budur, başka bir yol yoktur.. Allah-u Teâlâ’nın gönderdiği son ve hiç bozulmamış Kitabı olan yüce Kur’ân’ın Peygamber Efendimiz hakkındaki mesajı çok açıktır:

“ .. ona iman eden, ona hürmet eden, ona yardım eden ve onunla beraber indirilen nûr’a (Kur’ân’a) uyanlar var ya, işte kurtuluşa erenler onlardır ..”

A’raf suresi, âyet 157’den

Kısacası , günümüzde yaşayan insanların tümü -ister hristiyan olsun , ister hindu, budist .v.b - Hazret-i Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem’e inanmak ve ona uymakla yükümlüdürler. Son peygamber olan Resûlullah S.av Efendimiz’e ve O’nunla birlikte indirilen son Kitâp Kurân-ı Kerîm’e inanmayan ve onlara tâbi olmayan, dolayısıyla küfür ve şirkte kalan bir kişinin cennete girip ebedi saadete erişebilmesi mümkün değildir. Allah-u zül celâl hazretleri son Kitâb’ı olan Kur’ân-ı Kerîm ile bütün insanlığa hitap buyuruyor:

“Ey insanlar, o Resûl size Rabbinizden hakkı (İslâm dinini) getirmiştir. O halde kendi yararınıza olarak iman edin (Hz. Peygamber’e inanın) ..” Nisâ suresi, ayet 170’den

İşte cihad bu yalın gerçeği tüm insanlara - onların yararı için – iletme için yapılan çabanın, verilen mücâdelenin adıdır. Bu ulvi mücâdelede kişi her türlü kişisel menfaat düşüncelerini bir kenara bırakır, sadece ve sadece Allah c.c rızâsı için çalışır.

CİHAD SADECE ALLAH c.c RİZÂSİ İÇİN YAPILIR

Toprak veya ganimet kazanmak, şöhret elde etmek, ülkeler fethetmek, .. v.b. için yapılan savaşlar cihad değildir, bir sevabı yoktur ..

Ebu Musa radyallahu anh'dan rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in yanına bir bedevi geldi ve:

--Ya Resûlullah! Bir adam ganimet için savaşıyor, bir başkası kendinden bahsedilsin diye savaşıyor, bir diğeri de kahramanlıktaki yerini göstermek için savaşıyor (bir rivayete göre, kahramanlık taslamak ve ırkının üstünlüğünü göstermek için savaşıyor). Şimdi kim Allah yolundadır? diye sordu. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

“Kim i'lây-ı kelimetullah için (Allah'ın dini daha yüce olsun diye) savaşırsa, sadece o Allah yolundadır” buyurdu (Riyâzûs Sâlihîn 1346, Buhari, Müslim)

Bu konuda Riyazûs Salihin 219 no.lu hadis-şerif açıklamasında şunlar yazılmaktadır:

“Allah yolunda cihad, **“ilâ-yı kelimetullah”**ı yani Allah'ın adını yüceltmek ve hak din olan İslâm'ı bütün insanlara ulaştırmak için yapılan savaşları, dini tebliğ faaliyetlerini, İslâmi ilimler alanındaki her türlü çalışma ve gayretleri içine alır. Onu, sadece cephede yapılan savaş olarak anlamak ve kabullenmek doğru bir yaklaşım olmaz. Fakat cephede yapılan savaş cihadın en zoru ve en üstünü olduğu için, böyle bilinegelmiştir “.

İslâm ortaya çıktığı zaman Arabistan'ın kuzeyinde, yarımadaya komşu iki büyük devlet vardı : Hristiyan dinindeki Doğu Roma (Bizans) ve ateşe tapan Sâsani (İran) İmparatorlukları.. Bu iki devletin de günün teknolojisi ile donatılmış, iyi eğitilmiş, güçlü orduları vardı. İslam devleti ise

yeni kurulmuş olup askeri teçhizat ve imkanlar bakımından onlarla boy ölçüşecek durumda değildi. Fakat sahâbenin içindeki cihad aşkını hiçbir güçlük yıldırılmıyordu.. Hazret-i Ömer radiyallahu anh devrinde bu iki güçlü imparatorluk üzerine seferler düzenlendi ..

Âmir bin Rebi' radiyallahu anh İslam orduları baş komutanının elçisi olarak İran orduları baş komutanı Rüstem'in yanına gittiği zaman gördü ki Rüstem'in meclisi altın işlemeli yastıklarla, saçaklı ipek halılarla bezenmiş. Yakutlar, pahalı inciler, gösterişli zinet eşyalarıyla süslenmiş. Kendisi de başında gösterişli bir tâc olduğu halde, altından yapılmış taht üzerinde oturuyor. Rebi' radiyallahu anh'ın ise sırtındaki eski elbisesi üzerinde zırhı, başında miğferi elinde de mızrağı vardı.

Aralarında şu konuşma geçti:

Rüstem Rebi'ye sorar. Sizi buralara kadar getiren husus nedir ?

Rebi' r.anh Rüstem'e şöyle der: Bizi buralara kadar Allah gönderdi. Murâdımız, O'nun dilediği nispette kulları kullara kul olmaktan kurtarıp Allah'a kul etmektir. Kasdımız insanları dünyanın sıkıntı ve darlıklarından çıkarıp (dünya ve ahiretin) genişliklerine erdirmektir. İsteğimiz onları (bâtıl) dinlerin zulmünden İslâm'ın adaletine ulaştırmaktır. Allah bizi kendi dini ile insanlara gönderdi ki onları kendisine çağıralım. Her kim bunu kabul ederse biz de onun müspet cevabını benimser, kendisine ilişmeyiz. Kabule yanaşmayanlarla ise Allah'ın vaadine ulaşıncaya kadar savaşırız.

--Allah'ın vaadi nedir ?, dediler

-- Savaşırken ölenler için Cennet, sağ kalanlar için de zafer ! (Hayatu's Sahabe)

Yine aynı sebeplerden ötürü Bizans (İstanbul) üzerine

de bir sefer düzenlenmişti. Bu sefere ise, yaşı seksen'in üzerinde olmasına rağmen - orduya moral vermek için - Peygamber Efendimiz'i evinde konuk ettiğinden dolayı "Mihmandârı Resûl" ünvanı ile tanınan **Ebu Eyyûb el Ensari** radiyallahu anh da katılmıştı. Ebu Eyyûb hazretleri o seferde şehid düşerek surların yakınına defnedildi. İşte, İstanbul'umuz için büyük bir kazanç, iftihar ve rahmet vesilesi olan "Eyüp Sultan" hazretleri o zât-ı muhteremdir:

*Yetişmez mi bu şehrin halkına bu nimet-i Bâri,
Mihmandâr-ı Resûlullah Ebû Eyyûb el Ensâri ..*

SAVAŞTA HER ÖLEN ŞEHİT DEĞİLDİR

Ebu Hureyre radiyallahu anh'dan rivayet edilen bir hadis-i şerif şöyledir:

"Kıyamet günü Allah-u Teâlâ, Allah yolunda ölen birine: "Ne uğurda öldürüldün?" diyecek. O kişi de: "Senin yolunda savaşmakla emrolundum, ben de öldürülünceye kadar savaştım "diye cevap verince, Cenâb-ı Hak:" Yalan söylüyorsun. Sen, filan ne savaşçı!, desinler diye savaştın. Bu da söylendi "buyuracak, sonra da o adamın cehenneme atılmasını emredecek" (Müslim, İmare, R Beyan 3/330)

Allah yolunda gerçekten savaşan, i'lâ-yı kelimetullah için savaşandır. Yoksa güzel bir şekilde yâd edilmek, kendini göstermek ve ganimet kazanmak için savaşan değil. Başka bir hadis-i şerifte ise şöyle buyurulmuştur:

"Ameller, ancak niyetlere göre karşılık görür. Herkes niyet ettiğinin karşılığını bulur ..(ila ahir) " (Buhari, Müslim)

Bu konu ile ilgili başka bir hadis-i şerif ise şöyledir:

Utbe İbni Abdisselemi r.anh'dan rivayet edildiğine göre (ki bu zatın Efendimiz aleyhisselam ile sohbeti vardır) Resulullah s.av şöyle buyurdu:

“Harpte öldürülenler üç kısımdır: (Birincisi) canıyla ve malıyla Allah yoluna çıkan imanlı bir adam ki, düşmanlarla karşılaşarak öldürülünceye kadar harbeder. İşte o, Allah'ın arşının altındaki çadırında seçilmiş bir kişidir ki, peygamberler ondan ancak nübüvvet derecesiyle üstün olabilirler.

(İkincisi) **Günah ve hatalarından dolayı (af olur muyum diye) çok korkan bir mümindir ki, düşmanla karşılaşarak öldürülünceye kadar harbetti, onun bu ameli günah ve hatalarına keffaret ve temizliktir. Şüphesiz ki kılıç, hataları tam manasıyla siler. O kişiye: Cennetin sekiz kapısından hangisinden dersen gir, denilecektir. Şüphesiz ki Cennetin sekiz kapısı vardır ki, bazıları bazısından üstündür. Cehennem de yedi kapısı vardır.**

(Üçüncüsü) **Canıyla ve malıyla harbe çıkan münafık bir adamdır ki, öldürülünceye kadar harbeder. İşte o ateştedir, çünkü kılıç nifakı silmez.** (Beyhaki, R.Furkan 4/ 365)

Bu hadis-i şeriflerden savaşta her ölenin şehit sayılmayacağını, hâlis niyetin çok önemli olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz.

MÜCAHİD'İN VASIFLARI

Ebu Hureyre radiyallahu anh anlatıyor: Bir adam:

--Ya Resûlullah, dünyalık sağlamak kasdıyla cihad yapmak isteyen kimse hakkında ne buyurursun? diye sordu..

Hız Peygamber aleyhissalâtu vesselam:

--**Onun için hiçbir ecir yoktur,** buyurdu.

Ashab, bu cevabı pek ağır buldu. Soruyu soran kişiye:

--Tekrar sor, belki maksadını tam anlatamadın, dediler.
O kişi:

--Ya Resûlullah, dünyanın geçici menfaatini arayarak Allah yolunda cihada çıkmak isteyen kimse hakkında ne buyurursunuz?, diye tekrar sordu. Allah Resulü:

--**Onun için hiçbir ecir yoktur**, buyurarak aynı cevabı verdi.

Oradakilerin isteği üzerine adam sorusunu üçüncü kez sordu: Nebi s.av aynı mukabelede bulundu (Ebu Dâvud, İbn Hibbân., Hakim)

Hazret-i Ali kerremallâhu veche (Allah onun yüzünü şereflî kılmıştır) bir harpte güçlü bir düşman savaşçısını altına almış kılıcı ile son darbeyi vurmaya üzere idi ki, düşman Hz. Ali efendimizin mübârek yüzüne tükürdü. Hz. Ali bir anlık tereddütten sonra kılıcı elinden bıraktı ve o kişiye: Kalk, serbestsin! dedi. Şaşırıp sordu: Şaşırıp sordu. Hz. Ali k.v:

--Ben seninle nefsim için değil, Allah'ın emri olduğu için, O'nun rızâsı uğruna savaşıyordum. Ancak yüzüme tükürmen ağırıma gitti. Şayet o sırada seni öldürseydim nefsimi Allah'ın emrine ortak etmiş olacaktım. Ben artık sana kılıç vuramam, serbestsin!, dedi.

Hazret-i Ali'nin (k.v) bu âlicenap davranışı neticesinde içinde İslam dinine karşı bir hayret ve merak uyanan o kişi daha sonra elli akrabası ile birlikte müslüman oldu. Hz. Mevlana bu olayı Mesnevi'sinde anlatırken "Bil ki hilim (yumuşaklık) kılıcı çelik kılıçtan daha keskindir, belki birçok ordudan daha çok iş görür" der (Beyit 3977). Evet, İslâm'ın gayesi insanları öldürmek değil, tam aksine bu yüce din'le insanları tanıştırmak onları gerçek hayat sahibi kılmaktır.

Kısacası mücâhid, bir **dâva ve aksiyon** adamıdır. Dâvası: " **İ'lây-ı kelimetullah**", yani Allah Teâlâ isminin

yüceltilmesi, O'nun dininin âlemlere hâkim kılınmasıdır. Cenâb-ı Hak müminlerin hepsine güzellikler va' detmiştir; ancak malları ve canları ile cihad edenler hiç şüphesiz ki diğer müminlere göre daha üstündürler:

“Müminlerden, özür sâhibi olmaksızın (cihaddan geri kalıp evlerinde) oturanlarla, Allah yolunda malları ve canlarıyla cihâd edenler bir olmazlar! Allah, malları ve canlarıyla cihâd edenleri, (velev özürleri sebebiyle olsun) oturanlar üzerine, derece itibârıyla üstün kıldı. Gerçi Allah, hepsine de en güzeli (Cenneti) vaad etmiştir. Fakat Allah, cihad edenleri oturanlar üzerine (daha) büyük bir mükâfâtla üstün kıldı”.. Nisâ suresi, ayet 95

Bütün insanlığın saadet ve selâmeti için mücâhede etmek en büyük insâni dâvadır. Onun için Resûlullah s.a.v Efendimiz: **“Cihad İslâm'ın zirvesidir”** buyurmuşlardır.

Mücâhid, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yolunun takipçisidir. Paralar, mallar, altınlar, makamlar değil, Efendimiz hazretlerinin yolunun tozu olmak onun için en büyük ganimettir. Onun hedefi ve amacı dünyanın geçici menfaatlerini elde etmek değil, ancak ve sadece Allah-u zül celâl hazretlerinin rızâi şerif'ine ulaşmaktır:

*“O erler ki, gönül fezâsındadırlar,
Toprakta sürünme ezâsındadırlar.
Yıldızları tesbih tesbih çeker de,
Namazda arka saf hizasındadırlar.
Ne Cennet tasası ve ne Cehennem,
Sadece Allah'ın rızâsındadırlar.”*

(Üstad Necip Fâzıl)

Hadisi-i şerifte şöyle buyurulmuştur:

“İnsanların hayatları içersindeki hallerinin kendileri için en hayırlısı, Allah yolunda atının dizginini tutmuş (cihada hazır vaziyette bekleyen) bir adam (ın vasfı) dır

ki, o atının sırtı üzerinde (din düşmanlarına karşı) uçar gibi gider, her ne zaman bir düşman sesi yahut düşmana karşı kıyam işitse o işe doğru uçar ve (şehitliğe son derece rağbet ettiği için) aranacağı yerlerde ölüm ve şehâdet arar” (Müslim, R Furkan 17/ s. 286)

BEKKÂÛN (ÇOK AĞLAYANLAR)

Hicretin dokuzuncu yılı .. Medine-i Münevvere'ye gelen bir haber endişeye sebep olur. Hristiyanlığı kabul etmiş bazı kabileler Roma imparatoru Kayser Hirakl'a mektup göndermişler, “Medine-i Münevvere'ye tam hücum zamandır” demişler. Kayser de Kubad adındaki kumandanını kırk bin kişilik bir ordu ile - o zaman için çok büyük bir kuvvettir -sefere çıkarmış, kabileler de ona katılmışlar, Belka mevkiine kadar gelmişler.

Bu haber münâfıkların kötü hislerinin uyanmasına vesile oldu. Münâfıkların reisi Abdullah ibni Ubeyy: ”Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) Romalılarla muharebe etmeyi kolay mı sanıyor? Vallahi ben şimdiden onun da ashabının da esir olarak bağlandıklarını görüyorum” demeye başladı. Henüz yeni müslüman olan bazıları da bu propagandaya inanır gibi oldular.

Resûl-i Ekrem s.av Efendimiz hazretleri ise vakit kaybetmeyerek hemen düşmanı karşılamak için müslümanları harbe ve orduyu donatmak için yardım etmeye davet buyurdu. Medine'den ve etraftan akın akın mücahidler gelmeye başladı. Ashâb-ı kirâm'ın zenginleri de bu uğurda hemen bütün mallarını sarf ettiler. İlk yardımı getiren Ebu Bekr's Sıddık radiyallahu anh oldu. Malının tamamı olan dörtbin dirhemi getirdi ve Resûlullah'a teslim etti. Resûlullah s.av sordu:

--Ailene, çocuklarına bir şey bıraktın mı?

--Onlara Allah ve Resûlünü bıraktım..

Ömer ibnü'l Hattab radiyallahu anh'da malının yarısını getirdi. Sonra Osman bin Affan radiyallahu anh o kadar çok infakta bulundu ki, onun gibi infak eden olmadı. On bin dinarını tasadduk ederek on bin askeri techiz etti. En güzel-lerinden üçyüz deve ve elli atı da donatılmış olarak infâk eyledi. Abdurrahman bin Avf dört bin dirhem getirdi. Kadınlar ise bütün ziynetlerini getirdiler. Ebu Ukayl el Ensari ise bir sâ' (yakl. üç kilo) hurma getirerek:

--Yâ Resûlullah ! Bütün gece su çekerek iki ölçek hurma kazandım, birini aileme sakladım, diğerini sana getirdim” dedi.

Münâfıklar bunu küçümsediler ve “Ebu Ukayl'ın bir sâ' hurmasına Allah'ın ihtiyacı yoktur” dediler. Bunun üzerine âyet nâzil olarak (Tevbe, 79) Ebu Ukayl radiyallahu anh'ın infâk'ının kabul olunduğu ve Allah'ın azabının münâfıklar üzerine olacağı bildirildi. Kısacası herkes -elindeki imkan ne kadar ise- seferber oldular.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem ashâbına gazâyâ gidileceğini emir buyurduğunda mevsim çok sıcak ve gölgenin pek tatlı zamanı idi. Üstelik Medine'de darlık ve kıtlık yaşanıyordu. Hurmaların ise yeni yetişmeye başladığı, ağaçların bakım istediği bir zamandı. Gidilecek yol bir ay'dan fazla süren 700- 800 kilometre, karşılaşılacak düşman ise devrin en güçlü devleti olan Roma idi.

İşte böyle zor şartlar altında bile sahâbe cihada çıkmak için can atıyorlardı. Çünkü emir Allah ve Resûlünden geliyordu. Ashâb-ı Kirâm'dan çok fakir olan bir gurup ta sefere katılmak istemiş fakat yiyecek, giyecek ve binek bulamamışlardı. Bunları temin etmesi için Peygamber Efendimiz'e başvurdular. O da onları bindirip sevkedecek

bir şey bulamadığını bildirince, üzüntülerinden ağlaya ağlaya geri döndüler. İşte (Bekkâun = çok ağlayanlar) denilen zatlar bunlardır. Ancak, onların bu hareketi Hak Teâlâ indinde makbul oldu ve haklarında şu âyet-i kerime indirildi:

“Kendilerine binek sağlaman için sana geldiklerinde: Sizi bindirecek bir binek bulamıyorum, deyince, harcayacak bir şey bulamadıklarından dolayı üzüntüden gözlerinden yaşlar inerek dönen kimselere de (sorumluluk yoktur).” Tevbe suresi, ayet 92

Bu gurubun içinden Ulbe ibni Zeyd radiyallahu anh gece kalkıp uzun uzun teheccüd namazı kıldı. Sonra ağlayarak:

--“Allah’ım! Sen cihâdı emrettin ve ona teşvik ettin, sonra da Resûlullah Efendimiz ile birlikte cihada çıkmam için bana kuvvet olacak bir şey vermedin. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in eline de beni üzerine bindireceği bir binek göndermedin. O halde ben de malım, cesedim yahut namus ve şerefim hususunda bana yapılmış bütün haksızlıkları zulümleri, bana bunları yapan müslümanlara sadaka olarak bağışlıyorum” dedi. Sonra kalkıp Mescid’e sabah namazına gitti. Bilindiği üzere, namazlarda imâmeti Resûlullah s.av Efendimiz yapıyordu.

Namazdan sonra Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem cemaate dönerek:

-- **Bu geceki sadakacı kişi nerededir?** diye sordu. Kimse kalkmadı. Bunun üzerine tekrar:

-- **Bağışta bulunan kişi kimse, ayağa kalksın!**, buyurdu.

Hz. Ulbe r.anh ayağa kalkarak durumu arzedince, Efendimiz aleyhisselâm yeminle:

--**Ey Ulbe sana müjdeler olsun! Hayatım yed-i kudretinde olan Allah’a yemin ederim ki sen, zekat ve sadakası kabul olanların divânına yazıldın”** buyurdu.

(Ruhu’l Furkan 17/ 736)

İşte, sahâbe-i kirâm efendilerimizin ihlasları, Allah ve Peygamber sevgileri, fedakârlıkları, hizmet aşkları böyle idi. Onların bu vasıflarından dolayı Allah-u Teâlâ onlar hakkında:

“Allah onlardan razı olmuştur, onlar da O’ndan razı olmuşlardır” Tevbe suresi, ayet 100

buyurmuştur. Bu mübârek zatların adlarının anıldığı her yerde bizler de bu âyet-i kerimeyi tekrar ederek **(Radiyâl-lâhu anhum = Allah onlardan razı olmuştur)** deriz.

ALLAH’IN YARDIMI

Cihada çıkan İslam ordusuna Allah c.c yardım eder ve onu düşmanlarına galip getirir. Ancak bu yardımın gelmesi için çok önemli şartlar vardır: İhlas, takvâ (Allah’tan sakınmak) ve sünnet-i Resûlullah’a tam ittiba ..İşin içine dünyevi düşünceler, menfaat, ..v.b karışır o zaman İlahi yardım kesilir, müslümanlar düşmanlarıyla başbaşa kalırlar..

Bu hususta Ruhü’l Beyan tefsirinde şöyle yazılmaktadır: “Mücâhid, zulümden ve günahlardan uzak durmalıdır. Çünkü düşmana galip gelmek mânevi (kudsi) kuvvet ve ilâhi teyid ile, maddi kuvvetle, sayının ve harp hazırlıklarının çokluğu ile değildir. Görmez misin ki Allah Teâlâ Bedir Gazvesinde müminlerin sayısı az, müşriklerin ise çok olduğu halde nasıl müminleri teyid etti. Allah yolunda takvâ, sabır ve sebatla cihad edenler mutlaka düşmanlarına galip gelirler ve yüksek derecelere ulaşırlar” (R Beyan 7/ 130)

Allah-u Teâlâ’nın müminlere savaşta (ve barışta da) yardım edeceği çok sayıda âyet-i kerime ve hadis-i şerif ile beyan buyurulmuştur. Misal:

“.. Allah, kendine yardım edene mutlaka yardım eder. Muhakkak ki Allah Kavidir, Azizdir.”

Hacc suresi, ayet 40

Allah-u Teâlâ İslam'ın ilk savaşı olan şanlı Bedir'den itibaren müslümanlara yardım etmiştir, bu yardım Kıyâmete kadar da sürecektir. Kendilerinden çok daha güçlü ve donanımlı müşrik ordusuna karşı Cenâb-ı Hak'kın Bedir mücahidlerine önce bin, sonra üçbin ve beşbin melâike ile yardım ettiği âyet-i kerimelerle sâbittir (Bkz; Enfal 9, Âl-i İmran 124-125). Buna inanmayan dinden çıkar yani kâfir olur. Yine buyuruldu ki:

“Sizin mevlânız Allahdır ve O, yardım edenlerin en hayırlısıdır ..” Âl-i İmran, 150

Allah'ın c.c yardımından dolayı müslümanlar az sayıdaki askeri kuvvetlerle büyük işler başarmışlar, kendilerinden kat kat güçlü orduları yenmişlerdir. Bunun tarihte sayısız örneği vardır. Tarık bin Ziyad İspanya'yı fethederken yanında milyonluk bir ordu değil, sadece 1700 mücâhid vardı.. Evet, koca İber yarımadası sadece binyediyüz mücâhid ile fetholunmuştu!. Devrin en donanımlı ve güçlü ordusu olan 220 000 kişilik Roma ordusunu Mute'de karşılayan İslam mücâhidleri ise sadece 3000 kişi idi. Mücâhidler Roma ordusunun büyüklüğü karşısında Medine'ye Hz Peygamber'e mektup gönderip takviye kuvvet istemek hususunda aralarında müşavere ettiler. İçlerinden Abdulah bin Revâha r.anh söz alarak şöyle dedi:

--Ey mücahidler! Vallahi şimdi istemediğiniz şey, uğrunda çıktığımız şeydir. Şehid olmak! Biz düşmanla sayı çokluğumuza, gücümüze güvenerek savaşmayız. Biz onlarla, Allah'ın bize lütufda bulunduğu şu din ile çarpışıyoruz! Haydi yürüyünüz! Önünüzde iki güzellikten biri var: Ya galip gelmek, ya da şehid olmak !

Onun bu konuşması üzerine mücâhidler “Vallahi! İbni Revâha doğru söyledi” diyerek ilerlediler ve iki ordu Mute de karşı karşıya geldi. (İbn İshak). Yapılan savaşta müslümanlar kendilerinden yakl. yetmiş kat daha büyük bir düşman ordusuna karşı galip gelemediler, ancak hezimete de uğramadılar, her iki taraf da geri çekilerek savaşı bitirdi.

Kısacası:

“Eğer Allah size yardım ederse, artık size galib gelecek kimse yoktur. Eğer sizi yardımsız bırakırsa, o takdirde O’ndan sonra size kim yardım edebilir? Öyle ise müminler ancak Allah’a tevekkül etsinler!”

(Âl-i İmran, 160)

Bu noktada akla iki soru gelmektedir. Birinci soru: Allah c.c niçin müslümanlara yardım ediyor?

Cevap: Çünkü Cenâb-ı Hak yeryüzünde fitne -fesâdın ve kötülüklerin hâkim olmasını değil, adalet - barış ve huzurun, iyiliklerin hâkim olmasını; bunu da kendine inanan mümin kulları vasıtasıyla gerçekleştirmeyi murad etmektedir. Yoksa Cenâb-ı Hak dileseydi bir an içinde yeryüzündeki bütün kötülükleri ve kâfirleri yok edebilirdi ama Sünnetullah (âdet-i ilâhi) böyle değildir. O, yeryüzündeki işleri kulları vasıtasıyla işler:

“Onlarla savaşın ki, Allah sizin ellerinizle onları cezalandırsın, onları rezil etsin; sizi onlara galip kılsın ve mümin toplumun kalplerini ferahlıtsın”

Tevbe suresi, ayet 14

“ Allah kâfirleri sevmez” Âl-i İmran, 32

ve benzer mealdeki diğer âyet-i kerimeler bu gerçeği beyan buyurur. İkinci soru: Madem Allah müslümanlara yardım ediyor, o zaman günümüzde Afganistan, Suriye, Irak, .. ve diğer müslüman ülkeler neden böyle perişan durumdalar?

Cevap: Allah'ın c.c yardım etmesi yukarıda belirtilen şartlara bağlı idi, demek ki biz günümüz müslümanlarında bu şartlar olmadığı için Allah Teâla Hz.leri yardımını kesmiştir. Zaten bizlerde, yani iki milyarlık müslüman kütlenin büyük çoğunluğunda o vasıflar olsaydı, son yirmi yıldan beri dünyanın birçok bölgesinde müslümanlara karşı işlenen cinayetlere sessiz kalmaz, ilk kiblemiz olan Mescid-i Aksâ'yı öksüz bırakmaz ve zulüm altında inleyen Filistinlilere sahip çıkardık. İsrail sürekli olarak Mescid-i Aksâ'nın hürmetini çiğniyor, müslüman devletler bir araya gelip de somut tedbir alabiliyorlar mı? Fazla söze gerek yok, bugün iki milyarlık nüfusa sahip müslümanlar sekiz milyonluk İsrail karşısında yenik durumdadırlar. Çözüm: Kitâbullah ve Sünnet-i Resûlullah'a dört elle sarılmaktadır, bunu yaparsak o zaman Hak Teâlâ'nın yardımını tekrar gelmeye başlar:

“Ey iman edenler! Eğer siz Allah'ın dinine yardım ederseniz Allah da size yardım eder ve ayaklarınızı sâbit kılar” Muhammed suresi, ayet 7

CİHADDA HAZIR OLMAMAK VEYA CİHADI BIRAKMAK BÜYÜK TEHLİKEDİR.

“İnkâr edenler (kâfirler) arzu ederler ki silahlarınızdan ve eşyalarınızdan gâfil olasınız da üzerinize birden baskın yapsınlar ... Tedbirinizi alın!” (Nisa, 102'den)

Gayrimüslimlerin müminlere asla dost olmayacağı çok sayıda Kur'ân ayeti ile beyan buyurulmuştur. Çünkü küfür imâna zıttır, kâfirlerin müslümanlara düşman olmaları küfrün gereğindedir; bu bakımdan iman ve küfür sahiplerinin gerçek anlamda birbirleriyle uyuşup dost olmaları mümkün değildir. Hazret- Âdem devrinden başlayan iman ve küfür kavgası Kıyâmet'e kadar devam edecektir. Haz-

ret-i Musa'nın Firavunla, Hazret-i İbrahim'in Nemrutla, diğer peygamberlerin de kendi devirlerindeki inkârcılarla olan mücadeleleri Kur'ân da uzun kıssalar şeklinde beyan buyrulur. Keza tarih, bu hususun sayısız örnekleri ile doludur. Osmanlı'nın yıkılış döneminde, yüzlerce yıl komşuluk yaptıktan sonra ellerine geçen ilk fırsatta Yunan, Sırp ve Bulgar komitacılar tarafından Balkanlarda katledilen onbinlerce müslüman, daha sonraki yıllarda Fransa ve İtalya tarafından Cezayir ve Libya'da, yakın geçmişte ise Serebrenica ve Hocalı'da yapılan katliâmlar; önce Rusya sonra ABD'nin Afganistan'a saldırımları, ABD'nin Irak işgali, Suriye'de yaşanan insani dramlar bu hususun günümüzdeki örnekleridir.

Bu bakımdan, cihad için hazırlık yapmayan ve cihada hazır olmayan bir toplum (millet) büyük tehlike altındadır, çünkü kendisini her an için düşman saldırılarına açık halde bulundurmaktadır. Bunun neticesinde de ellerinde bulunan her şeylerini; mallarını, ailelerini, ırz ve namuslarını ve nihayet kendi canlarını da bir saldırı ve işgal durumunda kaybetme tehlikesi ile başbaşadırlar. Onun için cihad, müslümanların dinlerini ve dünyalarını koruyabilmelerinin temel unsurudur. Bu sebeple her an cihada hazırlıklı olmak gerekir. Bazı kötü niyetlilerin bunu bilmesi, barış ve huzurun en önemli teminatıdır. "Hazır ol cenge eğer ister isen sulh- salâh" sözü bir gerçeğin ifadesidir

Abdullah ibni Ömer radiyallahu anh'dan rivayete göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: **"Sizler tamamen alış-verişle meşgul olduğunuz, sığırların kuyruklarını tutup ziraate razı olduğunuz ve cihadı terk ettiğiniz zaman, Allah-u Teâlâ üzerinize öyle bir zillet musallat eder ki, siz dininize dönene kadar (buna Allah yolunda cihad etmek te dahildir) Allah o zilleti sizden kaldırmayacaktır"** (Ebu Dâvud, Ruhü'l Furkan 4/517)

Cihada hazır olmak hakkında:

Âyet-i kerîmede buyuruldu ki:

“Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve savaş atları hazırlayın. Onlarla Allah’ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve bunlardan başka sizin bilmediğiniz fakat Allah’ın bildiği diğer düşmanları korkutursunuz. Allah yolunda her ne harcarsanız karşılığı size tam olarak ödenir. Haksızlığa uğratılmazsınız .”

Enfal suresi, ayet 60

Açıklama:

Devletin ve dinin selameti, milletin huzur ve barış içinde yaşaması cihada bağlıdır. Bunun için her şeyden önce güçlü bir ekonomi lazımdır çünkü günümüzde herşey paraya dayanmaktadır. Onun için ülkenin her yerinde büyük tesisler, fabrikalar inşa edilmeli; iletişim, ulaşım, üretim alt yapıları güçlendirilmeli savunma sanayiinde dışa bağımlılık asgari düzeye-hatta mümkünse sıfır’a- indirilmelidir. **“Onlara karşı gücünüz yettiği ölçüde kuvvet ve savaş atları hazırlayın”** emri gereğince kendi savaş uçaklarımızı, gemilerimizi, uydularımızı, füzelerimizi, elektronik harp ve siber savaş sistemlerini, top ve tanklarımızı (savaş atları), .. v.b kısacası günümüz harp teknolojisi neyi gerektiriyorsa, onların hepsini yerli olarak ülkede üretmeliyiz. Kara-hava ve deniz kuvvetlerimizi günümüzün son teknolojileri ile donatıp caydırıcı bir güce sahip kılmalıyız. Öyle ki, bize saldırmayı düşünenler varsa, korkup geri dursunlar.

Peygamber Efendimize s.av bu ayette geçen (kuvvet) kelimesinin ne anlama geldiğini sormaları üzerine, Efendimiz aleyhisselam **“Kuvvet atmaktır”** buyurduğuna göre, bu hadisi-i şerif’in gereğini yerine getirmek için uzun menzilli ve isabet gücü yüksek füze sistemleri ve bunlara destek olacak yüksek teknoloji radar, uydu ve navigasyon

sistemleri geliştirmemiz gerektiği açıklıkla ortaya çıkmaktadır.

Cihadı bırakmak hakkında:

Ebu İmrân radiyallahu anh anlatıyor:

Abdurrahman b. Halid b. Velid komutasında Konstantiniyye (İstanbul) şehrine gazaya gitmiştik. Şehirden büyük bir Rum (Bizans) ordusu çıkıp arkalarını surlara dayadılar. Biz de kendilerine karşı saf tuttuk. Müslümanlardan biri Rumlara hamle yapıp içlerine kadar girdi, sonra yanımıza döndü. İslam askerleri: **“Sübhanallah, kendini tehlikeye attı”** diye bağıştılar. Bunun üzerine Ebu Eyyub el Ensari kalktı ve:

--Ey insanlar! **“Kendinizi tehlikeye atmayınız”** ayetini böyle yorumluyorsunuz, ama yanlış. Bu ayet biz Ensar hakkında inmişti. Bizler Allah Resulüne sahip çıkmış, kendisiyle harplere katılmış, yardımına koşmuştuk. Ne zaman ki İslam yayılıp galip geldi, biz ensar cemaati kendi aramızda toplandık ve: “Allah bizi Hz. Peygamberin sohbeti ve dinine yardım etmekle şereflendirdi. Artık İslam yayıldı, müntesipleri çoğaldı. Biz Allah Resulünü hanımlarımıza, çocuklarımıza, mallarımıza tercih etmiştik. Artık ailelerimizin ve mallarımızın başında duralım, ıslahlarına çalışalım” dedik. Bunun üzerine Allah Teala **“kendinizi tehlikeye atmayın”** (Bakara 195) ayetini indirdi. Dolayısıyla kendini tehlikeye atmak demek, cihadı bırakıp da mal, mülk ile meşgul olmaktır, dedi. (Beyhaki, Tirmizi)

Son olarak şunu da ilave etmek gerekir ki, büyük maliyetlerden dolayı, artık gelişmiş ülkeler kendi ordularıyla savaşa girmekten kaçınmakta, bunun yerine **vekalet savaşlarıyla** istedikleri hedefe ulaşmayı amaçlamaktadırlar. Vekalet savaşlarının iki yöntemi vardır. Birincisi terör örgütleri kurup desteklemek, diğeri ise darbe yaptırmaktır.

Bazen bu ikisi birbiriyle de irtibatlıdır. Darbe yapabilmek için teröre yol verirler; böylece ülkede huzur bozulur, karğaşa çıkar, ordunun müdahale etmesi için hazır ortam oluşturulur. İşte Türkiye olarak biz 50 yıldan beri bütün bunları yaşadık. Bunların hepsinin arkasında dış güçler vardır.

CİHAD'IN FIKHİ HÜKMÜ

Müctehitlerin ittifakına göre cihat, ümmeti Muhammed'in tamamı üzerine farz-ı kifâyedir. Dolayısıyla müslümanlardan bazısı bu vazifeyi yerine getirdiğinde diğerlerinden düşer. Ancak düşman İslam toprağına ayak basarsa farz-ı ayn olup, o zaman düşmanı def etmek için her müslümanın harbe iştirak etmesi farzdır.

Farz: Dinen yapılması kesin delillerle emredilen şeye farz denilir. Farz, farz-ı ayn ve farz-ı kifaye olmak üzere, iki kısımdır.

Farz-ı kifaye: Bazı mükelleflerin yapmasıyla diğerlerinin yapması gerekmeyen farz demektir. Yâni müslümanların ferden değil, toplum olarak sorumlu oldukları mükellefiyetlerdir. Cenaze namazlarının kılınması, cihad, şahitlik gibi.

Farz-ı ayn: Her mükellefin ayrı ayrı yapması gereken farz demektir. Farz-ı ayn, bazılarının yapmasıyla diğer mükelleflerden sâkit olmaz, yani yükümlülük kalkmaz. Onu her mükellefin yapması gerekir. Namaz kılmak, oruç tutmak, seferberlik zamanı cihada katılmak gibi.

Farzın hükmü: Yapan sevab kazanır, özürsüz olarak yapmayan azâbı hak eder. İnkâr eden ise (Allah korusun) dinden çıkmış olur.

CİHAD İLAN ETMEK KİMİN YETKİSİNDEDİR?

Cihad ilan etmek İslam devletinin yetkisindedir. Kişilerin, cemaatlerin veya başka gurupların cihad ilan etmek yetkisi yoktur. Devlet başkanı, din âlimleriyle istişâre edip onların uygun görüşünü almak suretiyle düşman tehlikesi karşısında cihad ilan edebilir. Buna “**nefr-i âmm**”, bugünkü deyimini ile “genel seferberlik çağrısı” denilir. Bu şekilde İslam hukuku, bir İslam beldesi dışarıdan büyük bir tehditle karşı karşıya kaldığında cihadın farzıyet durumunu farz-ı kifâye’den farz-ayn’a çıkarmak suretiyle devlet yetkililerinin elini güçlendirici bir imkân sunar. Nefr-i âmm ilanı ile tüm Müslüman ahali savaşmakla mükellef hale gelmektedir. Bu hususa, Başbakanlık Osmanlı Arşivleri’ndeki belgelere dayanarak Osmanlı tarihinden bir örnek verebiliriz:

1685 yılında Papa XI Innocentius’un önderliğinde Almanya, Avusturya, Lehistan, daha sonra aralarına Venedik (İtalya) ve Rusya’yı da alarak Osmanlı’ya karşı bir “**Kutsal İttifak**” oluşturdular ve birçok cepheden saldırıya geçtiler. Avrupa tarihlerinde “*Büyük Türk savaşı*” olarak adlandırılan bu savaş Osmanlı için büyük bir tehlike idi. Bunun üzerine dönemin padişahı “Avcı Mehmet” lakabıyla anılan IV Mehmet şeyhülislam Ankaravî Mehmed Efendi’ye başvurarak fetva ister. Fetva sorusu şu şekilde formüle edilmiştir:

“Sefer-i hümâyununda ziyâde asker tedârîki ehemmi umûr-ı din ü devletimden olmağla ve bilâd-ı Müslimîn’den bir beldeye harbî kefere müstevlî olub belde-i mezbûr kurbünde olan bilâdın ahâlisi def’e kâdir olmasalar kefere-i mezbûreyi def’e mümkün olıcak bilâd-ı Müslimîn’in cihada kâdir ahâlisi üzerlerine cihad farz-ı ayn olur mu ?”

Kısaca mânası: Bir beldeye saldıran kâfirleri def etmeye

o belde halkının gücü yetmez ise, buna güçleri yeten başka belde halklarının cihada katılmaları üzerlerine farz-ı ayn olur mu?

Şeyhülislamın fetvası şu şekildedir:

“Cihâd farz-ı ayn olur; inkâr idenler ne‘uzübillah kâfir olurlar; tekâsül idenler dünyada ta‘zîr-i şedîde ve ahrette azab almaya müstahak olurlar”

Kısa mânası: (Evet) farz-ı ayn olur, bunu inkâr edip (cihada katılmayanlar) küfre düşerler (kâfir olurlar), cihada katılmakta tenbellik gösterenler (yani cihaddan kaçanlar) ise dünyada şiddetli bir cezaya, ahirette ise azâba müstahak olurlar.

SONUÇ: Devlet başkanı ulemâ'nın uygun görüşü doğrultusunda cihad ilan ettiği zaman, bundan kaçmak olmaz. Çünkü cihad artık farz-ayn haline gelmiştir. Cihaddan kaçanlar devlet tarafından cezalandırılır, âhirette ise azab görürler.

Osmanlı döneminde, hristiyan devletlere karşı yürütülen bir savaş için ise- bazı istisnalar dışında- fetvaya ihtiyaç duyulmamış ve cihad ilan edilmemiştir. Çünkü fikhîçilerin çoğuna göre hristiyanlara karşı Allah yolunda savaşmak İslam hukuku çerçevesinde meşrûdur; orduyu hazırlayıp sefere çıkmak devletin yetkisindedir. Savaş için Osmanlı Devleti'nin fetvaya başvurması Müslüman devletlere (genellikle İran'a) yönelik bir sefer kararı söz konusu olduğunda gündeme gelmiştir. Müslümanların birbirleriyle savaşmalarının dinimizce yasaklanmış olması bu durumun temel sebebidir. Osmanlılar, Şer'i bir devlet olarak şeriatın bu hükmünü doğrudan çiğnemek istememişler, bundan dolayı da ulema'dan fetva'ya başvurmuşlardır. Savaşılacak devlet İran gibi Müslüman bir devlet olduğu zaman İran'ın (dinden sapmış) Rafizi olduğu gerekçesi Osmanlılar tara-

findan genellikle savaş için önemli bir fetva sebebi olmuştur.

MİLLİ MÜCADELE'NİN İLK (MEŞRUIYET) FETVASI

Tarih, 15 Mayıs 1919.. Günlerden Perşembe .. İngiliz destekli Yunan kuvvetleri sabah erken saatlerde İzmir'i işgale ve işgalle birlikte de hemen tecavüzlere, cinayetlere başladılar. Beklenen bu acı haber Denizli'ye ulaştığı zaman, vatani ve milleti için neler yapabileceğini uzun zamandan beri düşünmekte olan Müftü Ahmet Hulusi efendi hemen mutasarrıf (Kaymakam/Vali) Faik bey'in makamına giderek, başkent İstanbul'un işgal altında olduğunu, bu sebeple hükümetin esir vaziyette bulunduğuna kâni olduğuna, bu şartlar altında kendilerinin insiyatif almalarını ve bir miting tertib ederek cihad ilan etmeleri gerektiğini söyler. Ve sözlerini şöyle tamamlar:

“Siz şeref ve haysiyet sahibi bir zatsınız, ancak hükümetin memurusunuz. Rica ederim, bize katılmayı verdiğiniz resmi söze aykırı sayarsanız dahi engel olmayız ..”

Faik bey yaşlı gözlerle Müftü Ahmet Hulusi efendinin elini öperek komiser Hamdi ve İbrahim beylere mitinge yardım ve asâyişi muhafaza etmek için vazife görmeleri emrini verir. Halk Bayram yerini doldurunca müftü efendi bir tarafında: “Yaşasın Vatan”, diğer tarafında Feth ve Saff suresinden bazı ayetlerin:

“**Bismillâhir-rahmânirrahîm. Lâ ilâhe illâllâh Muhammedur-Resûlullah. İnnâ fetahnaleke fethan mubiy-nâ. Nasrun minallah ve fethun karib ve beşşiril mumi-niyn, ya Muhammed**” yazılı olduğu 67.inci alay'ın yeşil sancağını getirir ve:

--Muhterem Denizlililer.. Bugün erken saatlerde İzmir Yunanlılar tarafından işgal edilmiştir. Bu tecavüze karşı

hareketsiz kalmak, din ve devlete ihanettir; vatana karşı irtikab edilecek cürümlerin Allah ve tarih önünde affı imkansız günahdır. Cihad tam manasıyla teşekkül etmiş dini fariza olarak karşımızdadır... (devam)..

sözleriyle cihad ilanını yapar.

“İzmir’in işgali üzerinden ancak dört saat on dakika geçmiştir.. Denizli’deki miting, Ahmed Hulusi efendinin fetvası ve bu kararı takip eden fiili teşkilat, Milli Mücadele tarihimizin ilk gerçek varlığıdır..” (Kaynak: Cemal Kutay, “İstiklal savaşının mâneviyat ordusu”)

CİHADIN (SAVAŞ DIŞINDAKİ) ÇEŞİTLERİ

İslam âlimleri âyet ve hadislere dayanarak cihâd türlerini (çeşitlerini) değişik şekillerde tasnif etmişlerdir. Bunlar başlıca iki guruba ayrılmaktadır: Görünen düşmanlarla yapılan (zahiri) cihad, görünmeyen düşmanlarla (nefs ve şeytan ile) yapılan (mânevi) cihad. Görünen düşmanlarla yapılan cihad ordularla yapılır, belli bir süre devam ettikten sonra bir zafer veya sulh anlaşması ile sonlanır. Nefs veya şeytanla ise kişi ferd olarak (tek başına) cihad eder ve bu cihad o kişi ölene kadar bir ömür boyu devam eder. Çünkü nefis ve şeytanla sulh olmaz..

NEFİSLE CİHAD

Hız. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem, Tebük seferinden dönüşünde: “**Küçük cihattan büyük cihada döndük**” buyurdular. Tebük seferi çok meşakkatli geçtiği için ashâb Efendimiz’in bu sözüne şaşırarak kendisinden, büyük cihadın ne olduğunu sordular. Efendimiz aleyhisselam:

“Büyük cihad: nefsin hevâ ve hevesine karşı yapılan cihaddır” buyurarak açıkladı (Beyhaki).

Diğer hadis-i şeriflerde ise:

“Cihadın en efdali (en faziletlisi, değerlisi, üstünü) **insanın nefsi, hevâ ve hevesiyle yaptığı mücâhede** (ve mücadele) **dir.** (Ebu Zer Gıfari r.anh’dan, Râmuz 1055), ve

“Allah katında, O’na ortak koşulan (bâtıl) ilahlar arasında, kendisine uyulan hevâ ve hevesten daha buğz edilen bir şey yoktur” ve yine:

“Düşmanların en şiddetlisi insanın kendi nefsidir” (Mesnevi, beyit 1371 şerhi) buyurulmuştur.

Nefs düşmanların en şiddetlisidir çünkü insana en yakındır. İç düşmanla uğraşmak dış düşmana göre çok daha zordur. Bu böyle olduğu gibi nefsi ıslah için çalışmak ve yola getirmek de pek zordur. Yusuf aleyhisselâm gibi bir peygamber’in bile:

“Ben nefsimi temize çıkarmam. Çünkü nefs daima kötülüğü emr ve fenalığa teşvik eder. Ancak Rabbim acıyıp korursa, başka” (Yusuf suresi, ayet 53)

dediği Kur’ân-ı Kerimde beyan ediliyor. Keza Hz. Peygamber s.av Efendimiz de:

“Ya Rabbi, beni göz açıp kapayacak bir müddet için bile nefsimi (onun hevâ hevesine) **kaptırma ”** diye dua buyurduğu bütün hadis kitaplarında yazılıdır.

Ruhu’l Beyan tefsirinde ise şöyle yazmaktadır. (c. 7, s. 131):
“Kâfirlerle yapılan cihad küçük cihaddır. Nefis ile yapılan ise büyük cihaddır. Büyük olan ise küçük olandan efdaldir. Bu sebeptendir ki büyük cihadda öldürülen siddîk, küçük cihadda öldürülen şehid olur. Siddîk, şehidden üstündür.

Nitekim ayette siddîklar şehidlerden önce zikredilmiştir: **“Kim Allah’a ve Resûl’e itaat ederse işte onlar Allah’ın kendilerine nimetler verdiği peygamberler, siddîklar, şehidler ve sâlih kişilerle beraberdir. Bunlar ne güzel arkadaşdır”**. (Nisa, 69)

Muhammed İbni Fazl hz.leri ise şöyle demiştir: “Nefis ve arzularını öldür. **Bu senin bütün küffârı öldürmeden efdaldır**. Zira, küffâr seni Allah’tan ayıramaz velâkin hevây-ı nefsin seni Allah’tan men edicidir. Onun için onunla mücadele daha efdaldır”.

İmam Kaşânî ise şöyle buyurmuştur: Allah yolunda öldürülenler iki sınıftır:

1-Küçük cihadla öldürülen. Bu, Allah rızasını kasdederek canını feda eden kimsedir.

2- Cihad-ı ekberle öldürülendir ki, bu, devamlı nefsinin isteklerini kırarak, muhabbet kılıcıyla nefsini öldüren kişidir.

Bu iki sınıf da ölü değildir, bilakis Rablerinin yanında gerçek bir hayatla diridirler. Tabii bütün pislik ve bulanıklıklardan soyulmuş, mânevi cennetlerde marifet ve hakikat rızıklarından merzuk kılındıkları gibi, maddi cennette de diriler gibi rızıklanmaktadırlar. (R Furkan 4/ 371)

O halde akıllı kişi, hevâ ve şehvet (nefsin kötü istekleri) ve bid’atlar (sünnete uymayan şey) tamamen ortadan kalkıp, kitap ve sünnetle amel etme sevgisi tamamen kalbe yerleşinceye kadar nefisle cihat etmelidir (R Furkan, 2/528)

Nefisle cihâda dair başka hadis-i şerifler de vardır. Misal:

**“Hakiki mücahid, nefisine karşı cihad açan kimse-
dir.”** (Tirmizi)

“Gerçek mücahid Allah için nefsiyle cihad eden kimsedir. Düşmanlarınızla cihad ettiğiniz gibi nefislerinizin hevâsiyla (kötü arzularıyla) da cihad edin ..”

(Tirmizi , R.F 16/428)

Bu hadis-i şerif’lerin izahı sadedinde ise M. Zahid Kotku hz.leri şunları söylemektedir:

“Şer kuvvetlerin kökü ve kaynağı **nefis ve şeytandır**. İnsanı bütün hayırlar ve ibadetlerden alıkoyan, sünnet-i seniyyenin yaşanmasına engel olan, bütün kötülükleri işleten; içki, kumar, zinâ, faiz, gadap, hile, hırsızlık gibi birçok fenalıkları yaptırان, süs, saltanat, zevk ve sefaya meyyal kılan, sayfiyelerde günahlara giren, ..(v.b) bunlardır ..”.

“Cihadın en efdali, küfürden kendisini kurtarıp iman ve İslam ile müşerref olmak, sonra da bizim kemâlimize engel olacak bilumum günah ve kötü huylardan sıyrılmak için nefsiyle, hevâsiyle mücadele ve mücâhade etmektir. Zira Cenâb-ı Hak, insanı yaratırken iki kuvvet arasında serbest bırakmıştır. Bunlardan birisi şer kuvvetler, diğeri de hayır kuvvetleridir. Şer kuvvetler nefsin arzularıdır. İşte insan bunlardan hangisinin kulu olursa, ahireti de ona göre olur. Şer kuvvetlerin başı kibir, kin, hased, gadab, hırs, şehvet, şöhret gibi ahlak kitaplarında yazılı olan 70 şer kuvvettir. Bunlar insanı mahv u perişan edip, ne dünyasının dünya, ne de âhiretinin âhiret oluşundan bir şey öğrenmeden, dünyasını da âhiretini de felakete sürükler.

Bu iki kuvvet daima karşılıklı mücadele halindedir. Onun için cihadın en efdali, nefsini ıslah edip, şer kuvvetlere galebe çalmaya çalışmaktır. Bu mücadeleden maksat insanın olgunlaşması, şehvetin, şeytanın, nefsin elinden paçayı kurtarması, kötü ahlak ve dünyaya meyil ve muhabbeti terk edip zühd ve takva sahibi olmasıdır. Bu muharebe ve mücâdelede muvaffak olabilmek için, kişi her zaman

kendini yaratan Allah Teala hzlerinin yardımına muhtaç olduğunu anlamalı, gece gündüz cân ü gönülden Hakk’a yalvarıp, “Ya Rab, beni kendi halime bırakma. Sevgini muhabbetini ve Seni bilmeyi ve Sana lâyük olmayı ve Sana lâyük olabilecek ibâdat ü tâatlarımı yapabilmeyi bana lütfeyle ve beni nefsimin eline bırakma “demesi lazımdır.. Keza, Resulullah sav’in sünneti seniyyesine tam manasıyla uymak ve Onun ruhaniyetiyle Cenâb-ı Hakkın imdadını istemek lazımdır”.

Bu konu hakkında daha ayrıntılı malumat M. Zahid Kotku hz.lerinin “Nefsin Terbiyesi” isimli kitabında mevcuttur.

ŞEYTANLA CİHAD

Şeytan da aynen nefis gibi şer bir kuvvettir. Kur’ân-ı Kerîm de:

“Şüphesiz şeytan size düşmandır, (öyleyse) siz de onu düşman edinin” (Fâtır suresi, 6)

buyurulmuştur. Şeytan insana şehvetleri süslü gösterir, vesvese verir, günahlara ve gıybet, söz taşımak, kin, riya, kibir, gazab gibi kötü huylara teşvik eder. O hiçbir şeyden korkmaz; top, tüfek, bomba, v.b ona kâr etmez, onun korktuğu yalnız Allah’tır celle celâluh.. Onun için kul onun şerinden Allah’a sığınmaktan başka çare bulamaz. Şeytanın bizleri kandırıp zarara düşürmemesi için Allah-u Teâlâ’ya sığınıp Resulullah s.av izinden ayrılmamak lazımdır ..

Din büyükleri, şeytanı korkutup kaçırın tek şeyin zikrullah olduğunu söylemişlerdir. Kul zikrullahla meşgul olunca onun yanına sokulamaz; iğva (kötü düşünceler, vesvese) veremez. Lakin zikrullah’dan gafil bulunca derhal iğfal edip kandırmaya çalışır.

CİHÂD'IN DİĞER ÇEŞİTLERİ

“Rabbinin yoluna hikmet ve güzel öğütle çağır ve onlarla en güzel şekilde mücâdele et.” Nahl suresi, ayet 125

Allah yoluna hikmet ve güzel öğütle çağırılmayı yani ikna edici delillerle, faydalı ve ibretli kıssalarla davet etmeyi ve en güzel biçimde mücadele etmeyi emreden bu âyet, İslâm'a davet prensibini ortaya koymaktadır. Çünkü bilgisiz, hikmetsiz, kaba davetle, taassubla hareket etmenin bir yararı olmaz. Ancak hikmet, tatlı dil gönülleri etkiler, insanları yumuşatır, yoldan çıkmışları yola getirir.

“En güzel şekilde mücâdele etmek”: Rıfk ve yumuşaklık, affetme, kusurları bağışlama, insanların anlayışına göre konuşma, müsamahakârlık, sabır, tahammül, .. ve benzerleri gibi en güzel şekilde yapılan hakkâni bir mücadeledir. Gâşiye suresinde ise şöyle buyurulmaktadır:

“Öğüt ver, çünkü sen ancak öğüt verersin. Onların üzerine zorlayıcı değilsin” (21-22)

Peygamberlerin görevi uyarmaktır, insanları zorla doğru yola getirmekle yükümlü değildirler. Çünkü insanları zor kullanarak iman ettirmek mümkün değildir. Zaten hidâyeti veren ancak Allah'tır c.c: **“Sen sevdiğini hidâyete erdiremezsin, bilakis, Allah dilediğine hidâyet verir”** (Kasas, 56) ayeti bu gerçeği beyan buyurur.

Bu âyet-i kerimelerin ışığında, “İslam kılıçla yayılmıştır “iddiasının dîni ve aynı zamanda tarihi gerçeklerle uyuşmadığı ortadadır. İslam Pakistan, Afganistan, Orta Asya, Kafkasya, Rusya, Hindistan, Çin, Endonezya, Malezya gibi diyarlara müslümanların güzel ahlak ve doğrulukları sayesinde harbsiz, darbsız, kılıçsız yayılmıştır. Oralarda bulunan insanlar hep hakiki müslümanları görüp imrenmişler ve müslümanlığı hiç zor görmeden kendiliklerinden

kabul etmişlerdir. Hatta, Çin'e ticaret kasdıyla uğrayan iki sahâbinin güzel huylarına ve doğruluklarına, dinlerindeki meziyetlerine hayran olarak bazı Çinliler o zaman müslüman olmuşlardır (Çin'in Guangzhou şehrinde bulunan Huasieng Camii sahabe döneminde yapılmış olan Çin'in ilk camisidir). Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde İslam'a büyük hizmetleri dokunmuş olan biz Türkler de İslam'ı savaşız kabul etmişizdir.

“Ancak bugün bu durumun neredeyse tamamen zıddı görülmektedir. Müslümanlığa hiç yakışmayan yalan, hile, hırsızlık, hased, hırs, adavet, israf, şımarıklık v.s gibi kötü huylar ve dinini, ilm-i halini bilmeyen ve bunlara hürmet, saygı göstermeyen insanlar, “müslümanım” demekle müslümanlığı ne kadar lekelemekte ve zarar vermektedirler” (Kotku, Tasavvufi Ahlak)

M. Zahid Kotku hz.leri -savaş haricinde kalan - cihâdın diğer türlerini ise şöyle tasnif etmiştir: (Savaş, yani silahla yapılan cihad, ayrı bir bölümde ele alınacaktır)

Hakka ve hakikate çağrı için cihad:

“Tergib ve terhib (teşvik ve korkutma) ile insanları Hakk'a davet ve onların Kur'ân ile amellerini ve sünnete uymalarını temine say, gayret göstermek lazımdır. Tabii bu da, hem ilme muhtaç, hem de ilmiyle amele muhtaçtır. Çünkü bilgisi olmayan ve bildiği ile amel etmeyen insanların bunda muvaffak olması mümkün değildir”.

Kötü adet ve alışkanlıklara karşı cihad:

“Müslümanın evvelce alışmış olduğu kötü ve günah yerlerini terk etmek ve hatta kötü arkadaşları ibadet ve taattan mahrum olan bütün dostlarını terk edip onlardan mümkün mertebe uzak kalmaya çalışmak ve onları Hakk'a ve hak yoluna davet etmek ve bu hususta azim ile çalışmak, bazen

onlara ikram ile bazen de **güzel nasihatlerle** Hakk'ın yoluna getirmeye çalışmak, ...

Bütün günah meclislerini, hatta boş laflarla geçirilen (mâlâya'ni) sohbetleri terk etmek, bunun yanında gûnahtan korkmayan ve sakınmayan kimselerle dost olmaktan son derece kaçınmak (iş icabı zaruret halleri müstesna), çünkü huylar hastalıklar gibi sâridir (bulaşıcı, geçicidir). Fâsık ve facirlerle mücahadeyi göze almak, ..” bu tür cihaddandır.

Cehalete karşı cihad:

“Din âlimlerini çok yetiştirmek ve mümkün olduğu kadar bunları dünyaya meyilden ve mideleri için çalışmaktan kurtarıp, Allah rızası ve Resulullah'ın yolunu takip ile, en ufak köylere varıncaya kadar yollamak, oralarını irşad, vaaz ve nasihatle, âyat-ı Kur'âniyeyi, ahkam-ı Kuraniyyeyi onlara öğretmek, Peygamberimiz s.av'in hadisi şeriflerini, gazalârını, fıkıh dersini, İslam tarihini güzelce öğretecek muktedir kimseleri yetiştirmeye gayret etmek, ... Müslüman çocuklarını bulup yurtlara yerleştirmek, tahsillerini en yüksek derecesine kadar yaptırmak ..” bu tür cihaddandır.

Görülebileceği üzere cihadın bahsigeçen bu türlerinde ana gaye hak ve hakikatın, İslâm'ın, Kur'ân'ın, sünnet-i Resûlullah'ın toplum içinde neşr ve tesis edilmesidir.

Cihadın bu türleri için Ruhü'l Furkan tefsirinde şöyle yazılmaktadır:

“Allaha davet iki yolla yapılır:

1)Yumuşaklık yolu: Bu Allah Tealanın yoluna hikmet, güzel öğüt ve en güzel üslupla deliller izah ederek çağırmasıdır ki, bu yol tutarsa ne büyük nimettir ve matlup (istenen de) budur.

2)Sertlik yolu: Yumuşak yolla vaaz u nasihat tesir etmezse, kılıçla zor kullanmak yoluna gidilir ki, böylece bir

olan Allah Teala'ya kullup edilip kanunların uygulanması, emirlerin tutulup yasaklarından sakınılması temin edilir. Nitekim Hadid suresi 25inci ayetiyle bu hakikate işaret edilmektedir ki, böylece deliller açıklandıktan sonra işin kılıca kaldığı anlaşılmaktadır” (c. 8/220)

DİNSİZLER, MÜNÂFIKLAR VE BİD'AT EHLİ İLE CİHAD

(Söz ve kalem ile yapılan bu tür cihaddan ana gaye itikad bozukluklarını ve fesadı önlemektir)

“O halde, kâfirlere uyma ve bununla (bu Kur'ân ile) onlara karşı büyük bir cihâd ile mücâhede et !”

Furkan suresi, ayet 52

Ruhu'l Beyan tefsirindeki açıklama: Kâfirlere karşı silahlı savaşa, ilk defa Medine'de inen Hacc suresi, 39.uncu ayeti ile müsaade edilmiştir. Bu âyet-i kerîme ise Mekke döneminde nâzil olmuştur. Bundan dolayı müfessirler, bu âyette bahsedilen cihâdın münâfiklara karşı dille (lisan ile) yapılan cihad olduğu hususunda hemfikirdirler.

Bir hadisi şerifte: **“Kâfirlerle ellerinizle ve dillerinizle mücâhede edin”** (Deylemi), diğer bir hadiste ise **“Müşriklerle mallarınızla, canlarınızla ve dillerinizle mücâhade edin”** (Ebu Dâvud) buyurulmuştur. *“Bununla”*, yani Kur'ân ile onda bulunan öğütleri, peygamberlerini yalanlayan eski ümmetlerin hallerini hatırlatan ayetleri okuyarak onlarla mücadele etmek anlamındadır. *“Dillerinizle mücâhade edin”*; onların hoşlarına gitmeyen ve kendilerine ağır gelen hiciv, sert söz ve benzerlerini onlara duyurun, demektir. Sefih kimselere karşı hüccet ve delillerle mücâhede, düşmanla kılıçla cihaddan daha büyüktür. Hak ehlinin bâtil ehli ile her zaman, özellikle de korku ağır bastığı zaman cihad etmeleri lazımdır. Bu ise cihadın en faziletlisidir. Nitekim

Resulullah s.av: **“En üstün cihad, zâlim sultana karşı hak sözü söylemektir”** buyurmuştur. Çünkü savaş meydanında yapılan cihadda sağ kalmak ihtimali vardır. Ancak zâlim bir hükümdara karşı hakkı söyleyen ve ona iyiliği emreden bir kişi kendini ölüme atmış olur. Bu bakımdan cihad türleri içinde en üstünü sayılmıştır.

Başka bir âyet-i kerimede de şöyle buyurulmuştur:

“Ey Peygamber ! Kâfirlerle ve münâfıklarla cihad et ve onlara sert davran ! ” Tevbe 73

Tefsirdeki açıklama (Hülasatu'l Beyan): Kafirler ve münâfıklar fesad erbabı oldukları cihetle her ne suretle olursa olsun onlarla mücâhade etmek ve mücâhade sebebiyle onların fesadlarını gidermek sizin için vaciptir ve bu mücâhade sırasında onlara sert davran. Zira onlar vahdaniyeti inkâr, sana eza ve sair fesâdâta devam ve cüret ettiklerinden yumuşaklıkla muameleye müstehak değillerdir.

Fahri Razi ve Hâzin'in beyanları vechile akaid-i diniyesinde (dinin temel esaslarında) şüpheye düşen kimseyle mücâhade eylemek ve mücâhadede sertlik lazım olduğunu ayet delâlet ettiği gibi kâfirlere yumuşaklık göstermenin uygun olmadığını dahi delalet eder .

İbni Abbas (radıyallahu anh) bu âyet-i kerimeyi: “Kâfirlere karşı kılıçla, münâfıklara karşı ise konuşarak cihad et, iki fırkaya da yumuşak davranmayı terket ve sert davran” diye tefsir ederek iki cihad arasında fark gözetmiştir.

İbni Mes'ud (radıyallahu anh)ın ise bu âyet-i kerimenin tefsirinde şöyle dediği rivayet olunmuştur: “Allah-u Teâlâ bu âyet-i kerimesinde Resûlullah sallâlu aleyhi vesellem'e kâfirlere ve münâfıklara karşı bizzat eliyle cihad etmesini, buna kâdir olamazsa diliyle cihad etmesini, buna da muktedir olmazsa kalbiyle cihad etmesini ve onların suratlarına kızgın bir yüzle çıkmasını emretmiştir”

Nesefi ve Ruh'u'l Beyan tefsirlerinde zikredildiğine göre, her kimin itikadında Ehli Sünnet görüşüne muhalif bir fesat mevcut ise bu ayet-i kerimenin hükmü onun hakkında da sâbittir. Dolayısıyla o kişiye karşı hüccet ve deliller getirerek kendisiyle cihad edilir ve mümkün nispette bu kimselere sert davranılır.

Naklolunduğuna göre Abdullah İbni Mübârek Hz.leri rüyada görülüp kendisine: “Allah-u Teâlâ sana ne muamele yaptı?” diye sorulduğunda: “Bid’at ehli (Ehli Sünnet inancına aykırı görüşleri) olan birinin yüzüne hoşgörüyü baktığım için Rabbim bana sitem etti ve beni otuz sene tevkif etti, sonra da bana: “**Şüphesiz ki sen Benim din düşmanıma düşmanlıkla bakmadın**” buyurdu diye cevap vermiştir. (Ruhu'l Furkan, 17/ 569)

BİD’AT EHLİYLE (ehl-i sünnet inancına aykırı görüşleri olanlarla) **CİHAD:**

(Bid’at) sonradan yapılan şey demektir. Hz Peygamber s.av ve dört halife devrinde olmayıp da, onlardan sonra dinde ortaya çıkarılan şeyler demektir. Bunların içinde en zararlısı” dinde reform” adı altında yapılmaya çalışılan şeylerdir ki, kişinin dinden çıkmasına bile sebep olabilirler.

İmam Rabbani Hz.leri Mektûbat isimli eseri, 42. No.lu Mektubunda Bid’at ların üç türlü olduğunu söyleyerek şöyle açıklamaktadır:

1-İslamiyetin küfür alâmeti dediği şeyleri yapmak ve kullanmak en kötü bid’attır.

2-Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiklerine uymayan itikadlar ve inanışlar en kötü bid’attır. (Mesela günümüzde bazı ilahiyatçılar tarafından dile getirilen “kader yoktur”, “kabir azabı yoktur”, “nûzul-i İsa yoktur”, .. v.b. görüşler gibi).

3-İbadet olarak yapılan yenilikler, reformlar bid’at olup

büyük günahdır (namazda Türkçe veya başka dilde Kur’ân okumaya kalkışmak, Türkçe ezan okumak , v.b gibi).

Bir hadisi şerifte ise şöyle buyurulmuştur:

“Ümmetim üzerine öyle bir zaman gelecek ki, Kur’ân-ı Kerim’in ancak ismi, İslamın da ancak resmi (görünüşü) kalacaktır. Camileri dolu fakat (kalpleri) hi-dayetten boş kalacaktır. O zamanın fıkıh âlimleri, gö-ğün gölgesi altındaki fâkihlerin en şerlileridir, fitne on-lardan çıkıp onlara dönecektir” (Muaz İbni Cebel r.anh’dan, Deylemi)

Bu hususla ilgili olarak Fudayl İbni İyaz hz.leri : “ Bize ulaşan haberlere göre Kıyamet günü puta tapanlardan evvel hafız ve âlimlerin fasıklarına azab edilecektir “ demiştir.

O halde akıllı kişi, onların dış görünüşlerine (veya aka-demik ünvanlarına) aldanmamalı, bilakis itikadlarının za-yıflığına ve hallerinin bozukluğuna bakarak ibret almalı ve onların yanlış gidişatından sakınarak hayırlı âlimlerin yoluna girmelidir.. (Ruhu’l Furkan 4/42)

Bu tür kişilerle yapılacak mücâdelenin en etkili yolu, **REDDİYE** yazarak onların bozuk fikirlerini ilmi delillerle çürütmektir. Bu konuda gerçek İslam âlimlerine büyük gö-rev düşmektedir. Aksi taktirde - bir kısmı profesör ünvanlı-böyle bid’at sahiplerinin bozuk fikirlerine kapılanlar Allah c.c korusun, din’den bile çıkabilirler..

Bir başka tür cihadı da M. Zahid Kotku hz.leri “Mülhid-lere karşı cihad” olarak tanımlamaktadır:

Mülhidlere karşı cihad:

“Düşmana karşı cihad nasıl farz ise, memleketimizin içinde bulunan gerek gayri müslim ve gerekse dinlerinde habersiz, imansız, itikadsız kimseler ile mücâhade edip, ilmi şekilde onları kötülüklerinden ve mazarratlarından

men etmeye ve ıslahlarına gerektiği gibi çalışmak da farzdır. Küffar ile mücahedeyi terk ne kadar günah ise, bunlarla mücâhade etmemek de o kadar büyük günahdır, vesse-lam..” (Tasavvufi Ahlak)

İkinci bin yılın müceddidi, büyük veli **İmam Rabbani** hz.leri ise Mektubât isimli eserinin, Hân-ı Azâm’a yazdığı 65. nolu mektubunda bu hususta şöyle demektedir:

“Bundan önceki hükümdar (Ekber Şah) zamanında müslümanlar o kadar garip olmuştu ki, kâfirler açıkça müslümanlığı kötülüyorlar, müslümanlarla alay ediyorlardı. Dinsizliklerini, ahlaksızlıklarını hiç çekinmeden açıklıyorlardı. Müslümanların Allah’ın emirlerinden birçoklarını yapması (söylemesi, yazması) yasaklanmıştı. İbadet edenler, İslamı yaşamaya çalışanlar ayıplanıyor, kötüleniyordu.. İşte böyle bir zamanda az bir hareket (söz, yazı) hemen kabul olunup çok sevap verilir. Ashâb-ı Kehf’in bu kadar kıymet ve şöhret kazanmalarının sebebi yalnızca hicret etmeleri idi. Düşman saldırdığı zaman süvarilerin az bir hareketi çok değerli olur. Sulh zamanında yaptıkları ağır ve meşakkatli talimler bu sevabı alamaz. **Bugün sizin söz ile yaptığınız cihad, cihad-ı ekberdir.** Size nasip olan bu nimetin kıymetini biliniz. Var kuvvetinizle din düşmanlarını rezil edip, (İslamiyetin emirlerinin yapılmasına, haramların çirkinliğini, zararlarının anlaşılacak kaçınılmasına), hakkı söylemeye çalışınız. Bu söz (ve kalem) ile olan cihadı, kılıç (ve diğer silahlar) ile cihaddan daha kârlı biliniz”.. Sonra şöyle devam etmektedir:

“Müslümanlar arasına yayılmış, âdet haline gelmiş olan kâfirlerin adetlerinin (yılbaşı kutlamaları, danslar balolar, kadın erkek bir arada oturmalar, v.b) müslümanlar arasından kaldırılması için çalışmanızı, müslüman evladlarını kâfirlere mahsus olan bu gibi çirkin şeylerden korumanızı rica ederim”..

Seyyid Ferit’e (k.s) yazdığı 193.nolu Mektubunda ise şöyle demektedir:

“Muhterem Seyyid hazretleri. Bugün müslümanlar kimsesiz kaldı. İslamiyete yardım için bugün bir çite (ufak gümüş para) vermek binlerce altın vermiş gibi kıymetli olur. Kime bu büyük nimeti ihsan ederlerse ona müjdeler olsun! Dinin yayılmasına, İslamiyetin kuvvetlenmesine çalışmak her zaman iyidir ve kim olursa olsun böyle çalışan cihad sevabına kavuşur...”

ZÂLİMLERİN ELİNDE MAHSUR KALAN MAZLUMLAR İÇİN MÜCÂHADE ETMEK

“Size ne oluyor da: “Rabbımız, halkı zâlim olan şu beldeden bizi kurtar, katından bize bir sahip gönder, bir yardımcı yolla” diyen zavallı çocuklar, erkekler ve kadınlar uğrunda ve Allah yolunda savaşmıyorsunuz?”

Nisâ suresi, ayet 75

Müşrik ve kâfirlerin eziyet ve zulümleri artık son aşamaya geldiği için Cenâb-ı Hak’ka bu şekilde yalvaran âciz kadın, çocuk ve erkekler için, onlara zulmeden müşriklerle Allah yolunda (fi- sebilillah) savaşmayan müslümanlar bu âyet-i kerime ile kınanmaktadır.

Tefsirdeki açıklama: *“Zavallı erkekler, kadınlar ve çocuklar uğrunda savaşmıyorsunuz!”*. Bu kimseler uğrunda savaşmak Allah yolunda savaşmaya atfedilmiştir. “Allah’ın yolu “(fi sebilillah) kavramı, bütün hayırlar için umumi olduğu halde zayıf müslümanlar özel olarak zikredilmiştir, çünkü zayıf müslümanların kâfirlerin elinden kurtarılması hayırların en büyüğü ve özeldir”. (R. Beyan)

Diğer tefsirlerde de kâfirler elinde mahsur kalmış bulunan zayıf müslümanları kurtarmanın diğer müslümanlar üzerine vâcib olduğu yazmaktadır. Buna göre, günümüzde (2021 yılı) Çin zulmü altında inleyen Uygur müslümanlarını, Budist zulmü altında inleyen Arakan müslümanlarını, rejim’in katlettiği Suriyeli müslümanları

ve siyonistlerin her türlü şiddet, baskı ve zulmüne maruz kalan Filistinli ve özellikle Gazzeli müslümanları, kısacası dünyanın neresinde olursa olsun zulüm gören müslümanları zâlimlerin elinden kurtarmak ve bunun için gerekirse silahlı müdahalede bulunmak dini bir vecibedir, hatta bazı ulemâya göre vâciptir. Bugün dünyaya küfür ve şirk düzeni hâkimdir, yani müşrik ve kâfirler büyük askeri, ekonomik ve siyasi güce sahiptirler. Ancak bu durumda bile iki milyara yaklaşan nüfusları ve sahip oldukları doğal kaynakları (petrol,doğalgaz) ile müslüman ülkelerin elinde de azımsanmayacak bir güç vardır. Bu güç zulüm yapan ülkelere en azından siyasi baskı aracı olarak kullanılabilir. Örneğin, müslüman ülkeler bir araya gelip tek elden hareket edebilseler BM nezdinde birçok mekanizmayı zorlayabilirler, bizzat kendileri olmasa bile, mazlum müslümanları korumak üzere ilgili ülkelere “Barış Gücü” “adı altında müslüman asker gönderilmesini temin edebilirler, insani yardım koridorları açabilirler, büyük mâli yardımlar sağlayabilirler, tahrib edilmiş altyapıyı ve hastaneleri tekrar inşa edebilirler.. v.b. Kısacası savaş yapmadan da çok şeyler yapılabilir, ama işte bütün bunlar için “Cihad ruhu”, “Cihad şuuru” lâzımdır. Bir müslüman diğer müslümanların çektiği sıkıntılara “Bana ne “deyip de arkasını dönemez. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Müminlerin derdiyle dertlenmeyen bizden değildir!” (Hakim, Heysemi)

Yine, başka bir hadis-i şerif:

“Birbirine karşı muhabbet ve merhamette, müminler, bir vücut gibidir. Vücudun bir yeri rahatsız olunca, bütün vücut, rahatsız, uykusuz kalır, onun tedavisi ile meşgul olduğu gibi, müslümanlar da birbirlerine yardıma koşmalıdır!” [Buhari]

Bu konuda daha birçok hadis-i şerif vardır.. Kısacası, zayıf müslümanları müşrik -kâfirlerin elinden kurtarmak

dinimizin emridir.

HANGİ TÜR CİHAD, NE ZAMAN YAPILIR?

Cihadın sadece savaş meydanında savaşmaktan ibaret olmadığı yukardaki açıklamalardan anlaşılmıştır. Kişinin nefsiyle cihad etmesi savaş meydanındaki savaştan daha zorludur çünkü bu tür cihad'ın hayat boyu sürmesi, yani ergenlikten başlayıp ölene kadar devam etmesi lâzımdır. Çünkü nefis ve şeytan insanın yakasını son nefese kadar bırakmaz. Ancak **büyük cihad** yaptığı iddiasıyla **küçük cihad** denilen düşmanla muharebeyi ihmal eden, ona gereken önemi vermeyen kimseler, şeytanın tuzağına düşmüş olurlar. Kişi yaşadığı ülkenin ve içinde bulunduğu ortamın şartlarına göre cihadın hangi türü gerekiyorsa, onu yapmalıdır:

1. Âlimlerin çoğunluğu, “Cihad her halükârda farzdır. Düşmanın saldırısından önce farz-ı kifâye, sonrasında ise farz-ı ayn'dır” demişlerdir. Sahih görüş budur (Hindiyye). Farz-ı kifâye olan **savaş**, bir kısım müslümanlar tarafından yerine getirilince diğer müslümanlardan düşer. Ancak ülkede seferberlik ilan edilirse işini gücünü bırakıp cihada iştirak etmesi her yetişkin erkeğe farzdır.

2. Nefs ve şeytanla cihad ile zayıf müslümanların hakları için mücadele ömür boyu devam eder.

3. Dinsizler, münâfıklar ve bid'at ehli kişiler ile hak deliller getirip onların bâtil fikirleriyle ilmi tartışmalar ve özellikle de **reddiyeler** yaparak mücadele etmek İslam âlimlerinin görevidir. Gerçek ulema bu görevi bırakırsa ortalığı Peygamber Efendimizin “**ulemâus- sû'**“ (= kötü âlimler) olarak tanımladığı bid'atçı, fâsık kişiler, sahte “hoca” lar kaplar. Bunlar da halkı dalâlete sevk ederler; hem dünya hem de âhiretlerini berbad ederler. Bu bakımdan İmam Rabbâni Hz.leri bu tür cihadı “ cihad-ı ekber” olarak tanımlamaktadır (65.inci Mektup).

4. Cehalete karşı, hakka -hakikate çağrı için cihad :

İmam Rabbâni Hz. şöyle buyurur: “Her şart altında İslamiyeti bildirmek, gençlere öğretmek, faydalarını açıklamak, din düşmanlarının yalan ve iftiralarını cevaplamak lâzımdır. Bilenler bu vazifeleri yapmazlarsa, cezadan kurtulamayacaklardır. Ancak bu vazifeyi yaparken fitne çıkarmamaya dikkat edilmelidir.”

Son iki maddede belirtilen cihad türlerinin günümüzde çok önem kazandığını söylemek herhalde abartı olmaz. Dinsizler, imansızlar, İslam düşmanları, bid’atçı ilahiyatçılar, münâfiklar.. ve diğerleri, kısaca ne kadar sapkın gurup varsa, bunların bir kısmı da “müslüman” kisvesi altında bâtil ve sapık fikirlerini sosyal medya, Tvler, internet ve gazeteler yoluyla neşretmeye olanca güçleriyle devam etmektedirler. İslam’a uymayan bir çok şey artık “normalleşmiş”tir. Misal: bir şarkıcı kadının yarı çıplak fotoğrafının altında “sevgilisiyle Bodrum da güzel günler geçiriyor” türünden haberlerin olmadığı gün artık yok gibidir. Burada topluma ve özellikle kadınlara “Siz de böyle olun, böyle olmak çağdaşıktır !” mesajı verilmektedir. Yine, bu yazının yazıldığı günlerde (Nisan 2021) başörtülü bir kadın “yazar” (..) televizyonuna çıkıp “İçki haram değildir!” diye fetva veriverdi ! Bunlar bizim dinimizi ve ondan kaynaklanan örf ve âdetlerimizi içinden çürütmek için yapılan sinsi saldırılardır. Çünkü müslüman bir toplumu çökertmenin en kısa ve (harp giderleri olmadığı için) en masrafsız yolu o toplumun mânevi değerlerini yozlaştırarak içinden çürütmektir. İslam’dan soğutulan ve koparılan bir müslüman toplum ise, hiç şüphe edilmesin, sonunda istiklâlini de kaybeder .. Bundan dolayı:

İSLAMI İÇİNDEN ÇÜRÜTMEK İSTEYENLERE
KARŞI (FİKİR YOLUYLA) YAPILACAK CİHAD
GÜNÜMÜZDE SON DERECE ÖNEM KAZANMIŞTIR.

Ancak tekrar altını çizmek gerekir ki, **dahildeki cihad başka, hariçteki cihad başkadır.** Dış düşmana karşı olan

cihad silahla yapılır. Amacı i'lây-ı kelimetullah ve küffârın istilasına engel olup İslam'ın istiklâlini muhafaza etmektir. İçerdeki münâfik, dinsiz, bid'at ehli ve benzerleriyle yapılacak cihad ise **fikir yolu**ladır. Amacı onları içindeki buldukları yanlışlardan kurtarıp, ehl-i sünnet yoluna irşad etmektir. Günümüzdeki bid'at ehline reddiye yapan bazı siteler:

<https://www.cubbeliahmethoca.com.tr/tr/reddiyeler/>

<https://www.ahmetgelisgen.com/>

<http://www.reddiyeler.com/>

Toplumdaki kötülüklerin engellenip iyiliklerin hâkim kılınması için yapılan mücâdelenin diğer ismi **“emr-i bi'l maruf nehy-i ani'l münker”** (iyiliği emredip kötülükten sakındırmak) olup çok sayıda âyet ve hadis ile emredilmiştir. Her müslüman hayatı boyunca bu vazifeyi yapmakla mükelleftir. Bir müslüman “Bana ne”ci, “Bana dokunmayan yılan bin yaşasın” düşüncesinde olamaz. Hadisi şerif: **“Sizden biri şeriatın çirkin saydığı bir şey yapıldığı veya bir söz söylendiğini gördüğü zaman gücü yetiyorsa ona eli ile müdahale etsin. Buna güç yetiremezse onu dili ile düzeltsin. Buna da güç yetiremezse kalbi ile buğz etsin ki, bu imanın en zayıfıdır”** (Camis Sağır 8687).

Başka bir hadis-i şerifte ise şöyle buyurulmuştur. Müminlerin annelerinden Hz Âişe radiyallahu anha rivayet ediyor. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

“İçlerinde peygamberlerin amelleri derecesinde amelleri olan onsekiz bin kişilik bir belde halkı da aza ba uğradı. Sahâbe-i kirâm bunun üzerine:

--Yâ Resûlallah, bu nasıl iştir diye sorarlar. Allah Resûlü:

--Ne Allah için buğzeder, ne de emr-i bi'l maruf ve nehy-i ani'l münker (iyiliği emredip kötülükten menetmek) yaparlardı. Bundan dolayı helak oldular.. (İmam Gazali, İhya)

İmam Serahsi Hz.leri ünlü eseri Mabsut'un siyer (cihad) bölümünde "iyiliği emredip kötülükten sakındırmak" hususunda şöyle demektedir:

"Müslümanların görevi müşrikleri hak dine çağırmak, hak dine girmemekle diretenlerle de savaşmaktır. Çünkü bu ümmetin, indirilmiş bütün kitaplarda belirtilen niteliği, iyiliği emretmek, kötülüğü yasaklamaktır. Allah-u Teâlâ:

"Siz insanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülüğü meneder ve Allah'a inanırsınız" (Âl-i İmran, 110) buyurmuştur.

İyiliğin en başta geleni Allah-u Teâlâ'ya iman etmektir. Dolayısıyla her inanan, insanlara bunu emretmekle ve onları buna çağırmakla görevlidir.

Bütün kötülüklerin kaynağı da Allah'a ortak (şirk) koşmaktır. Şirk, bilgisizliğin ve inatçılığın son noktasıdır. Çünkü onda hiçbir akli delile dayanmaksızın gerçeği inkâr etme anlamı vardır. Dolayısıyla her inanan, gücü yettiğinde insanları bundan alıkoymakla görevlidir." (Mabsut, Siyer)

Sonuç olarak diyebiliriz ki: Müslüman hem nefsiyle, hem de İslam düşmanlarıyla büyük ve küçük cihada önem vermeli, ikisini dengede tutmasını bilmelidir. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz Hicret'ten sonra Medine'de geçirdiği 10 yıllık dönemde aralarında Bedir, Uhud ve Mekke'nin fethi gibi çok önemlileri olan, 20'den fazla gazâyâ çıkmıştır. Gazâda olmadığı zamanlarda halkı irşad çalışmaları, gece sabahlara kadar ibadetler, sonra devlet işleri, .. yani 24 saatinin her dakikasını - Allah rızâsı için - dolu dolu geçirmiştir. O'nun yolundan giden sahâbei kirâm hazerâtı başta olmak üzere din büyüklerinin de geceleri göz yaşları akıtarak yakarmalarla Rablerinin huzuruna vardıkları, gündüzleri ise İslam ordusunun ilk saflarında yiğitçe savaşmışları bilinen gerçeklerdendir. Misal: Bir tarikat şeyhi olan Şeyh Şamil dini vazifelerinin yanısıra otuzbeş sene Kafkas dağlarında Ruslarla kılıç kılı-

ca savaşmıştır (rahmetullâhi aleyh).. Kısacası, Efendimiz aley-hisselâm ve O'nun yolunda olanların hayatları hep cihad içinde geçmiştir.

CİHAD, “KUTSAL SAVAŞ” MIDIR?

“Crusade” veya “Kutsal Savaş” deyimleri hristiyan müş-riklere ait deyimlerdir, yağma-talan ve katliâmıla sonuçla-nan ve ulvi değerlerle hiçbir ilgisi olmayan sefih harplerdir. 11. ilâ 13.üncü yüzyıllarda Avrupalı katolik hristiyanların Papa'nın isteği ve vaadleri üzerine müslümanların elindeki Ortadoğu topraklarına düzenledikleri seferler bunun bir ör-neğidir. Amaç bu topraklar üzerinde askeri ve siyasi hâki-miyet kurmak ve sömürüdür. 1204 yılındaki 4.üncü Haçlı seferi sırasında ortodoksların merkezi Konstantinapolis'e (İstanbul) saldırıp ele geçiren katolik haçlıların şehirde yaptığı yağma, yakıp- yıkma, tecavüz ve talanlar tarihe geçmiştir ...

Hristiyanların bu “Kutsal savaş” hevesinin tarihte kal-dığı zannedilmesin! Birçok noktası karanlıkta kalıp üstü ör-tülen ve birçok araştırmacı tarafından ABD Derin Devleti tarafından düzenlendiği ifade edilen “11. Eylül İkiz Kule-ler terör saldırı”larından sonra, dönemin ABD Başkanının bunu gerekçe göstererek ve “Crusade” deyimini kullanarak Irak'a saldırıp işgal ettiğini unutmayalım! Sonuç: “Binbir gece masallarının” kaynağı olan bir zamanların güzel ve mamur şehri Bağdat başta olmak üzere ülkedeki bütün şe-hirler bombalanıp enkaz haline getirilmiş; milyonlarca in-san evlerinden barklarından edilip göçmen haline gelmiş; onbinlerce çocuk anasız- babasız yetim öksüz bırakılmış; ülkenin ulaşım-iletişim- elektrik- su, vb. bütün altyapıla-rı çökmüş; ekonomik -kültürel ve sosyal alanlarda büyük tahribat oluşmuş; ülke (kışkırtılan ve yönlendirilen) mez-hespel savaş ve terör eylemlerine mahkum edilmiş; ülkede-

ki bütün hapishaneler - çoğuna insanlık dışı işkenceler yapılan (Ör. Ebu Gureyb)- tutuklularla doldurulmuş; petrol ve diğer doğal kaynakları ABD şirketlerine peşkeş çekilmiş; güven ve huzur ortamı yok edilmiş, her gün bir yerlerde bombalar patlayan, .. kısacası yakılıp yıkılmayan, yağmalanmayan, tahrip edilmeyen hiçbir maddi mânevi değeri kalmamış, devlet sistemi başta olmak üzere her bakımdan çökertilmiş bir ülke konumuna getirilmiş, kan, gözyaşı ve acılar içinde kıvranan bir Irak .. İşte, günümüzden bir “Crusade” (Kutsal savaş) örneği ! ..

Amacı yakıp yıkmak değil mamur etmek, yok etmek değil var etmek, acı vermek değil sürûr vermek, ağlatmak değil ebediyen sevindirmek olan yani her türlü iyi -güzel ve ulvi hedeflere yönelik bulunan Cihad’ın, böyle “kutsal savaş”lar ile bir ilgisi yoktur. Cihad, ulvi ve İslâmi bir kavramdır..

Rusların Çeçenistan ve Afganistan işgallerine karşı Çeçen ve Afgan mücahidlerin ülkelerinin istiklalleri uğrunda gösterdikleri direnişleri günümüzden cihad örnekleri olarak verebiliriz. Şunu hemen ifade edelim ki, hâlen Ortadoğu ve Afrika’da faaliyet gösteren ve kendilerini “ cihatçı” olarak tanımlayan örgütlerin büyük çoğunluğunun cihat’la uzak-yakın bir ilgisi yoktur ! Bunlar batılı devletlerin kurup destekledikleri, para ve silah verdikleri, gerektiğinde o devletlerin vekalet savaşlarında kullandıkları terör örgütleridir. (ABD’nin sözde savaştığı Deaş militanlarını otobüslerle nasıl başka yerlere naklettiğini İngiliz BBC televizyonu vermişti). Bu örgütlerin militanları fakir ülkelerden toplanan paralı askerlerdir. Yaptıkları ise çarşı- pazarlarda bomba patlatıp sivil halkı katletmek veya (genellikle müslüman) köyleri basıp erkekleri öldürüp kadınları “cariye” edinmek, mallarını da gasbetmek gibi İslam’ın büyük günah ve haram saydığı eylemlerdir, yoksa ülkeyi işgal eden yabancı güçlerle savaşmak değildir! Ehl- sünnet ulemasına göre, İslam

devletine düşen görev bu tür örgütlerle savaşım onları ortadan kaldırmaktır. Ünlü fâkih İmam Serahsi onlarla savaşmanın düşmanla veya dinden çıkanlarla yapılan savaş gibi **farz** olduğunu, bunlardan öldürülenlerin cenaze namazının kılınmayacağı ve yıkanmayacaklarını, sadece açıkta kalmamaları için gömüleceklerini yazmaktadır. Ancak savaş sırasında bunlardan biri “tevbe ettim” diyerek silahını bıraksa, o kişi öldürülmez. Çünkü onlara karşı verilen savaş tevbe etmeleri için verilen savaştır, bu amaca da ulaşılmıştır. (İmam Serahsi, Mabsut).

ŞEHÂDETİN FAZİLETİ HAKKINDA BAZI ÂYET VE HADİSLER

Şehidler bizlerin anlayamadığı bir hayatla diridirler:

“Allah yolunda öldürülenlere ölüler demeyin. Bilakis onlar diridirler, lâkin siz anlamazsınız”
(Bakara suresi, âyet 154)

Bu ayette Cenâb-ı Hak bizleri şehitlere “ölü” demek-ten bile menettikten sonra, onların gerçek dirilikle diri olduğunu belirtmek üzere:

“Sakin Allah yolunda öldürülenleri ölüler sanma! Bilakis onlar diridirler, Rableri katında rızıklandırılmaktadırlar ..” (Âl-i İmran suresi, ayet 169) buyurmuş ve onların hayatlarının hayâli olmayıp gerçek mânâda bir yaşantı olduğunu ve şehitlerin Yüce Zâtı'nın mânevi civarında rızıklandırıldıklarını beyan etmiştir.

Bu âyet-i kerimenin iniş sebebi hakkında muteber tefsirlerden olan (Beğavi), (Hazin) (Süyûti) ve (Alusi) tefsirlerinde birkaç görüş zikredilmiştir. Ebû Dâvud ve Tirmizi'nin İbn-i Abbâs radiyallahu anh'dan rivayet ettikleri bir hadis-i şerifte sevgili Peygamberimiz Resûlullah Sallallahu aleyhi ve sellem bu mübârek âyetin iniş sebebi hakkında şöyle buyurmuştur:

“Uhud’ da kardeşlerinize şehitlik isabet edince Allah-u Teâlâ onların ruhlarını yeşil kuşların içine yerleştirdi. Bunlar (*yeşil kuş sûretindeki taşıyıcılarına binerek*) Cennet nehirlerine gider, meyvelerinden yer, (sonra) Arş’ın gölgesinde asılmış altın kandillere gidip barınırlar. Şehitler böylece güzel güzel yiyip içip istirahat edince şöyle derler:

“Bizden (dünyadaki) kardeşlerimize kim haber götürecektir ki, bizler Cennette diriyiz, rızıklanıyoruz. Böylece onlar da Cennete karşı isteksiz olmasınlar ve harbe korkaklık göstermesinler! (Bunun üzerine) Allah-u Teâlâ: Bunu sizden taraf onlara ben erİştireceğim, buyurarak şu ayet-i kerimeleri indirdi:

“Sakin Allah yolunda öldürülenleri ölümler sanma! Bilakis (onlar) hayattadırlar, Rableri katında rızıklandırılmaktadırlar. Allah’ın kendilerine ihsânından verdiği (*şehitlik şerefi, ebedi hayat ve cennet nimetleri gibi*) şeylerle sevinirler ve arkalarından kendilerine (henüz) katılmayanları, “Onlar için hiçbir korku yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır” diye müjdelemek isterler..” (Âl-i İmran suresi 169 ve 170 inci. ayetler)

Bu hadis-i şerifte:

- 1-Cennetin şu anda yaratılmış olduğuna,
- 2- Cesetlerin yok olmasıyla ruhların yok olmayacağına,

3-Kıyâmet gününden evvel iyilerin nimetlere (ve bunun zıddı olarak kötülerin de azaba) mazhar olacağına dair deliller bulunmaktadır ki, bu da Ehl-i Sünnet’in mezhebidir. Yine bu hadis-i şerif’ten anlaşıldığı üzere şehidler Berzah âleminde zahmetsiz, sıkıntısız gayet güzel bir hayat yaşamaktadırlar. Diğer hadislerde ise şehid’in (kul hakkı hariç) bütün günahlarının kanının ilk fişkırın damlasıyla birlikte affedileceği, akrabalarından yetmiş kişiye şefaathakkı tanınacağı, birçok ikrama mazhar olacağı ve Kıyamet gününde de Arş’ın gölgesinde gölgeleneceği bildirilmiştir.

Şehidler ile ilgili diğer bazı hadis-i şerifler şöyledir:

Hz. Mikdam (r.a.) rivayet etti. Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: **“Şehide, dökülen ilk kanı esnasında altı haslet verilir: Günahları bağışlanır, cennetteki makamını görür, cennet hurisiyle evlendirilir, ahiretin büyük korkusuna karşı teminat verilir, kabir azâbından emin kılınır, iman elbisesi ile ziynetlendirilir.”** (Buhari)

Ebu Hureyre (r.a.) rivayet etti. Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: **“Sizden biriniz karıncanın ısırmasından ne kadar acı duyarsa, şehid olan kimse de ölümden ancak o kadar acı duyar.”** (Tirmizi, Nesei)

Hz. Berâ (r.a.) şöyle dedi: “Tepeden tırnağa silahlı bir adam Efendimiz (s.a.v.)’e geldi ve:

-- “Ya Resulallah! Sizinle birlikte önce savaşa mı katılayım, yoksa Müslüman mı olayım?” dedi. Resul-i Ekrem: **“Önce Müslüman ol, sonra savaş!”** buyurdu. Bunun üzerine adam Müslüman oldu, sonra savaştı ve neticede şehid oldu. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

--**“Az çalıştı, çok kazandı.”** (Buhari, Cihad 13; Müslim, İmâre 144)

Enes bin Mâlik (r.a.) rivayet etti. Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: **“Cennete giren hiçbir kimse, yeryüzündeki her şey kendisinin olsa bile dünyaya geri dönmeyi arzu etmez; sadece şehid müstesna! Şehid, gördüğü aşırı itibar ve ikram sebebiyle tekrar dünyaya dönmeyi ve on defa şehid olmayı ister.”** (Müslim: 1877)

Ebu Hureyre (r.a.) rivayet etti. Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: **“Muhammed’in nefsinin kudret elinde bulunduran Allah’a yemin ederim ki, Allah yolunda savaşıp öldürülmeyi, sonra tekrar savaşıp öldürülmeyi, sonra tekrar savaşıp öldürülmeyi ne kadar isterdim.”** (Buhari-Müslim)

Ebu Hureyre (r.a.) rivayet etti. Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: **“Allah yolunda yaralanan bir kimse, kıyâmet gününde yarasından kan akarak Allah’ın huzuruna gelir. Rengi, kan rengi; kokusu ise misk kokusudur.”** (Buhari, Cihad 10)

Hazret-i Enes radiyallahu anh rivayet etmektedir:

“Cennet ehlinde bir kimse (huzur-u İlâhiye) getirilir. Allah azze ve celle ona:

“Ey Âdemoğlu, yerini nasıl buldun?” diye sorar. O adam da:

“Ey Rabbim! Bulduğum yer, yerlerin en iyisi” der.

Allah Teâlâ: “Benden (daha) ne dilersin?” buyurur. Bunun üzerine o kişi şehitliğin üstünlüğünü gördüğü için:” Beni tekrar dünyaya döndürmeni ve senin yolunda on defa daha şehit olmayı isterim’ der.

(Nesâî, Ahmed bin Hanbel)

İşte bu mübârek âyet ve hadislere inanan bir mümin, ne kadar güçlü olurlarsa olsun, artık hiçbir düşmandan korkmaz, aksine şehâdet için can atar. Allah c.c yolunda şehid düşmeyi canına minnet bilen mücâhidleri ise hiçbir düşman ordusu yenemez. İslam tarihinde bu hususun sayısız örnekleri görülmüştür.

Son zamanlarda birtakım çevreler tarafından bazı örgüt mensuplarına şehit, ve Irak’ta yaralanan Abd askerlerine “Irak gazisi” denildiğine şahit olmaktayız. Bunlar ya kasıtlı olarak veya cahillikle söylenmiş boş laflardır, dinen hiçbir geçerliliği yoktur. Çünkü şehitlik ve gazilik İslâm’a ait kavramlardır, kimlerin şehid veya gazi sayılacağını ancak din belirler.

KITAL (SAVAŞ)

İslam'da savaş, kan dökmek, toprak kazanmak, ganimet elde etmek için yapılmaz. Bu gayelerin hepsi redd olunmuştur. Savaş, anlam ve içeriği çok geniş olan cihâdın bir parçasıdır. Cihad, Allah'ın mülkü olan yeryüzünde Allah'ın kanunlarını hâkim kılma dâvasıdır. Kıyâmete kadar devam edecek olan bir harekettir; bu harekete zorla engel olmaya çalışan İslam düşmanları ile yapılan mücadele ise savaştır.

Cihad kavramı, Mekke döneminde İslam'ın tebliğ edilmesi ve dinin emir ve yasaklarının yerine getirilmesi anlamında kullanılmış; Medine döneminde ise fiili savaşların yapılmaya başlanması ile “kital” (savaş) anlamını da içermeye başlamıştır. Bunu hem Kur'ân, hem de hadislerde görmekteyiz. Mekke'de ve henüz savaşa izin verilmeyen bir dönemde inen Furkân suresinin “**O halde kâfirlere itaat etme, onlara karşı bu Kur'ân ile büyük bir cihatta bulun**” anlamındaki 52. ayetinde geçen “kâfirlerle karşı Kur'ân ile büyük cihad”, harp meydanında fiilen savaşmayı değil, onlara karşı Kur'ânî delillerle mücadele etmeyi, onlara boyun eğmemeyi ifade eder. Yine İslam düşmanlarıyla fiilen savaşa izin verilmeden önce inen “**Bizim uğrumuzda cihad edenler var ya, biz onları mutlaka yollarımıza iletacağız**” (Ankebut, 69) ayetinde geçen “Allah yolunda cihad”, düşmanlarla fiilen savaşmayı değil, Allah'a itaat edebilmek için nefis ve şeytanla mücadele etmeyi, emr-i bi'l maruf ve nehy-i ani'l münker görevini yapabilmeyi ve İslam'a karşı çıkanlarla en güzel şekilde mücadele etmeyi ifade eder. Tefsirlerde bu ayetlere bu şekilde mâna verilmiştir.

Savaş döneminde ise Hz. Peygamber s.av, sefere gönderdiği ordu komutanlarına şöyle emir buyurmuştur: “Müşriklerden olan düşmanlarımızla karşılaştığımız zaman onları İslam'a davet edin, kabul ederlerse onlar sizin kar-

deşlerinizdir. Kabul etmezlerse, İslam devletine itaat etmeye davet edin; onu da kabul etmezlerse Allah'tan yardım dileyerek onlarla harp edin”.

Bu ifadeden anlaşıldığı üzere, asıl maksat insanları savaşıla imha etmek değil onları İslam'a kazandırmak, ihyâ etmektir. İslam'ın asıl hedefi bütün insanların dünya ve âhiretlerini mamur bir hale getirmektir.

SAVAŞIN TEDRİCİ (Aşamalı) OLARAK FARZ KILINMASI

Resûlullah sallâllâhu aleyhi ve sellem Efendimiz'in peygamberlik süresi onüç yılı Mekke'de, on yılı da Medine de olmak üzere toplam 23 yıldır. Efendimiz aleyhisselam Mekke'de iken yüce Allah celle celâluh tarafından kendisine savaşma izni verilmemişti çünkü müminlerin sayısı çok az, fakir ve güçsüzdüler, savaşmaya durumları müsait değildi. Her ne zaman bazı müslümanlar müşriklerin saldırılarına karşılık vermeye kalkışsalar, Resulullah s.av onların bu isteklerini **“Savaşıla emrolunmadım!”** diyerek reddederdi. Medine'ye hicret edince önce savunma savaşına izin verildi daha sonra da çeşitli âyet-i kerimelerle kıtal (savaş) farz kılındı. Kimlerle (ör: müşrikler, ehl-i kitab , v.b) ve hangi şartlar altında savaşılacağı ise âyetler, hadisler ve Peygamber Efendimiz'in fiili tatbikatı (Sünnet) ile düzenlenmiştir. Ulemanın büyük çoğunluğu savaşıla izin veren ilk âyetin Hicretin 1.inci yılında Medine döneminde inen:

“Kendileriyle savaşılmalara (müminlere) zulme uğramış olmaları nedeniyle, (savaş hususunda) izin verildi” (Hacc suresi, ayet 39) âyeti olduğu hususunda hemfikirdirler. Bu âyeti kerime ile Allah-u Teâlâ, savaşı başlatan müşrikler olduğu zaman onlarla savaşılmasını emir buyurmuştur.

İslam Medine'ye intikal edince yeni bir düşmanla

karşı karşıya geldi. Bunlar oradaki yahudi kabileleri idi. Yahudiler hasedlerinden dolayı daha ilk günden itibaren İslam'a düşmanlık beslediler ve Hz. Peygamber sa.v'in onlarla anlaşma yapmasına rağmen, Kureyş müşrikleriyle gizli işbirliği yaparak, müşriklerin Medine'ye saldırıp İslam'ı yok etmesini umdular. Zaten Kureyşli müşrikler de müslüman bir Medine'nin, Şam- Yemen bağlantılı ticaretleri için bir tehdit oluşturacağını düşünmekteydiler. Bu durum onların gözünde İslam'ı, kendi putperest dinleri (!) için olduğu kadar, Arap yarımadasındaki ekonomik ve siyasi üstünlüklerini de bitirecek ciddi bir tehdit unsuru haline getirmekteydi. Bu bakımdan- onların düşüncesine göre- İslam Medine'de yeterince güçlenmeden - yahudilerin de içerden desteğiyle- boğulmalı, yok edilmeliydi. Savaşı zorunlu kılan şartlar kısaca bu şekildedir. Müşriklerle yahudilerin o zaman başlayan işbirliği bugün de devam etmektedir: **“Andolsun ki, insanlar içinde müminlere en şiddetli düşman olarak yahudileri ve müşrikleri bulursun”** (Mâide, 82) âyet-i kerimesi bu gerçeği beyan buyurur.

Allah yolunda (fi-sebilillâh) savaşmakla ilgili çok sayıda âyet-i kerime ve hadis-i şerif mevcut olmasına rağmen bu bölümde bunların ancak çok az bir kısmına değineceğiz.

1. “İman edenler Allah yolunda savaşır. İnkâr edenler ise tağut yolunda. O halde şeytanın dostlarına karşı savaşın, şüphe yok ki şeytanın kurduğu düzen zayıftır”

Nisa 76

“Tağut” kelimesi Allah yerine ikame edilen herşeyi içine alır (Beydâvi). Şeytan bir tağuttur, şeytanın yolunda giden Firavun, Nemrud misali kişiler de birer tağuttur. Terbiye edilmemiş, “emmâre” mertebesinde kalmış nefisler de birer tağuttur. Kur'ân-ı Kerim: **“Hevâsını ilah edineni gördün mü ..?”** (Furkan, 43) ayetiyle nefsin kötü arzularının putlaştırılmasına işaret eder.

Tağut yolunda savaşanların mücadelesinin temelinde

dünyevi menfaatler, kişisel hırslar, ihtiraslar vardır. Amaç yeryüzünü istila; toprak, sömürgeler ve hammadde kaynakları kazanmak, ganimet elde etmek, başka milletlere hakim olmak, v.b gibi ulviyetten mahrum, suflî gayelerdir. Eski çağlardan beri yaşanan savaşların hemen hepsi bu şekildedir. Elindeki inciri komutanlarına gösterip “Bunun yetiştiği diyarlar hâla bizim değil. Haydi arkadaşlar oralara sefer düzenleyelim, oraları ele geçirelim” diyen Romalı hükümdarla, Birinci ve İkinci Dünya savaşlarını çıkaran zihniyetin veya bugün büyük devletlerin Suriye başta gelmek üzere Ortadoğu bölgesinde yürüttükleri vekalet savaşlarının aralarında hiçbir fark yoktur. Hepsinin amacı dünyevi menfaatler olduğu için, her türlü insânî değeri de hiçe sayarlar.

Ehl-i iman ise Allah yolunda savaşır. Ulvî değerler uğruna cihad ederler. Allah rızasını kazanmak için gayret gösterirler. Onların ki bir hırs ve menfaat mücadelesi değil, bir fazilet mücadelesidir. Kur’ân-ı Kerim ‘de, cihad ve kıtal (savaş) lafızlarının geçtiği yerlerde, sürekli **“fî sebîlillah”** (Allah yolunda) kaydının bulunması, üzerinde önemle durulması gereken bir husustur. Çünkü Allah yolunda olmayan bir mücadelenin, bir savaşın hiçbir kıymeti yoktur.

“Tefsiri Kebir’de zikredildiğine göre, bu ayet-i celile cihattan sevap almanın niyete bağlı olduğuna delalet eder. Zira müminlerin muharebesi ancak Allah-u Teâlâ’nın dinine yardım ve kelime-i tevhid’i yükseltmek için olup, kâfirlerin savaşmaları ise şeytana ve putlara yaklaşmak içindir. Dolayısıyla, her kimin yaptığı bir işte, Allah Teala’nın rızasından gayri bir gayesi var ise, o tağut yolundadır. Çünkü kâfirlerin savaşmalarındaki gayeleri bozuk olduğundan, savaşları tağut’un yolunda kabul edilmektedir. Şu halde her bozuk gaye ve kötü maksat, insanı saptırdığı için bir nevi tağuttur” (Hülâsatü’l Beyan)

2.“Kital (düşmanlarla savaş) hoşunuza gitmediği hal-

de sizin üzerinize yazıldı (yani: Cihad size farz edildi). **Bir şeyi hoş görmeyebilirsiniz, halbuki o sizin için hayırdır ..”** Bakara 216

Tefsirdeki açıklama: Cihad ümmeti Muhammed tamamı üzerine farzı kifayedir. Ancak düşman İslam toprağına ayak basarsa farzı ayn olup o zaman düşmanı def etmek için her müslümanın harbe iştirak etmesi farzdır. (Hülâsatü'l Beyan)

Cihad; insanın çok sevdiği hayatın sonu gibi görüldüğünden nefse çok ağır gelirse de, dünya ve ahiretin sadeti, cemiyetin bekâsı muhafazası ve emniyeti, insanlar arasında adalet tevzii (dağıtımı), düşman korkusundan emniyet içinde olma cihada bağlı olduğu gibi, ganimet malları gibi servetler, şehit olmak gibi yüksek mertebeler de kıtale (muharebeye) bağlıdır.

Dolayısıyla muharebe, kendisinde olan zorluğa nisbetle, menfaat ve maslahatı kat kat fazla olduğundan Cenab-ı Hak düşmanlarla muharebeyi farz kılmıştır. Düşman tecavüzelerine karşı eli bağlı koyun gibi durmak câiz değildir. Bilakis silahları kuşanıp düşmana karşı çıkmak gerekir. Binâenaleyh, ehl-i imanın daima harp hazırlığında bulunması, (tank, top gibi) harp vasıtalarını imal edecek ağır sanayi kurması ve gerektiğinde silaha sarılması vaciptir.

Evet, muharebeyi terketmekte nefsi helâktan (yok olmaktan), teleften korumak ve rahatlık vardır. Bunlarsa insana hoş gelir. Lakin muharebenin terkedilmesi sebebiyle düşmanların İslam beldelerini istila edip mallarını yağma etmeleri, insanları öldürmeleri, ırz ve namusu ayaklar altına alıp çiğnemeleri, müslüman kadınları alıp götürmeleri gibi zararlar göz önüne alınca, işin sonunda zaten harbe mecbur olunur. Fakat ne fayda, gidenler gitmiş olur.

Nitekim Endülüs beldelerinde böyle olmuştur. Oranın

ahalisi muharebeden korkarak cihadı terkedip kaçtılar. Düşman o güzel beldeleri istila etti, kimini öldürdü, kimini esir etti. (R. Furkan)

3.“Allah yolunda (fi sebilillah) muharebe edin”

Bakara, 244

(Sebil) yol demektir. İnsan ibadet yoluna girip, o yoldan Allaha kavuşacağından bütün ibadetler, Allaha giden yollardır. Cihattan maksat dini mübini İslamı kuvvetlendirmek ve yüceltmek olduğu için. “**Allah yolunda cihat edin**” buyurulmuştur. Çünkü cihat, her ne kadar görünüşte memleketleri yıkmak ve insanları öldürmekse de, hakikatte bütün âlemin düzelmesine hizmetçi, zulüm ve haksızlığın giderilmesine, insanların adalet üzere yönetilmesine tek sebep olduğundan en büyük ibadetlerden sayılmıştır. (Hülasatü'l Beyan)

4.“(Ey müminler) **Gerek hafif, gerek ağır olarak** (her hâl ü kârda) **topluca savaşa çıkın, mallarınızla ve canlarınızla Allah yolunda cihad edin ..**” Tevbe, 41

Meal'deki açıklama: Âyet-i kerimede ifade edilen hafiflik ve ağırlıktan maksat, şartlar ne olursa olsun, savaş kolay da olsa zor da olsa, binekli de olsanız, yaya da olsanız, zayıf da olsanız kuvvetli de olsanız, zengin de olsanız fakir de olsanız, ihtiyar da olsanız genç de olsanız savaşa çıkmanız demektir. Ancak daha sonra inen 91.inci ayetle zayıflar, hastalar ve savaşta harcayacak birşey bulamayacak kadar fakir olanlar bu hükmün dışında bırakılmışlardır.

Ancak, “**gerek hafif gerek ağır olarak cihada çıkın**” (tevbe 41) ayet inzal olunca Ebu Eyyub ve Enes bin Malik gibi yaşlı sahabiler -yakınlarının itirazına rağmen- cihada çıkmışlardır (R Furkan)

Hız. Enes radiyallahu anı naklediyor: Bir gün Ebu Talha radiyallahu anı Tevbe suresini okuyordu. “**Ey müminler,**

gerek hafif gerek ağır..” (ayet 41) mealindeki ayete gelince:

--Görüyorum ki Rabbimiz bizden, genç de olsak ihtiyar da olsak topyekun savaşa çıkmamızı istiyor. Oğullarım, beni hazırlayınız, dedi. Oğulları:

--Allah sana rahmet etsin! Resulullah s.av yanında savaştın, Ebu Bekir ve Ömer ölünceye kadar ikisinin yanında cihad ettin. Bırak senin yerine biz savaşıyoruz, dediler.. Ebu Talha:

--Olmaz, beni hazırlayınız, dedi.

Akabinde bir deniz savaşına çıktı. Denizde seyrederek öldü. Kendisini gömebilecekleri bir adaya ancak yedi gün sonra rastladılar. Onu bu adaya gömdüklerinde cesedi bozulmamıştı. (Beyhaki, Hakim)

Âyette geçen “Mal ile cihad” ise iki şekilde olur: Biri, savaşa katılacak kişinin kendisine lâzım olacak biniti, silah ve diğer harp aletlerini, araç gereci kendi parasıyla almasıdır. Diğeri ise, savaşa katılacak olan ama maddi olarak araç gereç almaya gücü yetmeyen diğer mücahidlerin ihtiyaçlarının karşılanması için harcama yapmasıdır. Bu söylenenler, özellikle geçmişin savaş şartları düşünüldüğünde ve nizâmi orduların bulunmadığı zamanlarda son derece önemli hizmetlerdi. Bugün ise cihadın çeşitleri, nitelikleri ve şartları değişmiştir. Nizami orduların kurulması neticesinde, savaşa katılmak için fertlerin bizzat kendilerinin harcama yapması zorunluluğu ortadan kalkmıştır.

Bu âyet hakkında Ruhü'l Beyan tefsirindeki açıklama ise şöyledir: “Bilesin ki cihad, Peygamber Efendimiz’in (s.av) rahmet peygamberi olmasına ters düşmez. Çünkü O, kendisine karşı çıkan ümmetlerin küfürden vazgeçmelerini sağlamak için kılıçla cihad etmekle emrolunmuştur. Geçmiş ümmetler peygamberlerine karşı geldiklerinde helâk edilerek ve kökleri kazınarak cezalandırılırlardı. Hz Peygamber s.av Efendimiz’e hürmeten bu ümmete dünyada böyle bir azab verilmedi. Sadece kılıçla cihad hükmü geti-

rildi. Önceki ümmetlere indirilen azâbın aksine cihadda bir ümmetin nesli tamamen tükenmez”.

5. “Öyle ise, dünya hayatını ahiret hayatı karşılığında satan (o bahtiyar) lar Allah yolunda savaşsınlar. Kim Allah yolunda savaşır da öldürülür veya galip gelirse, muhakkak biz ona yakında pek büyük bir mükafat vereceğiz” Nisa 74

Tefsirdeki açıklama: Muharebeden maksad-ı aksâ (en yüce gaye) Allah’ın dinini hâkim kılmaktır ki, şehit olmak bu maksadın teferruatındandır. Dolayısıyla bir kişinin şehit olmak için düşmana fırsat vermesi katiyyen câiz olamaz. Fakat bir müminin gaye ve emeli düşmana galip gelerek din-i mübin-i İslâm’a yardım etmek ve din düşmanlarını bozguna uğratmak iken kaderinde şehitlik mertebesine ulaşmak varsa, bu şeref kendisine nasip olunur fakat bu, onun kendi arzusuyla olmayıp Mevla Teala’nın takdiriyeleridir.

6. “Artık Allah yolunda savaş! Sen ancak kendinden mesulsün. Müminleri de (cihada) teşvik et. Umulur ki Allah kafirlerin şiddetini defeder ..” Nisa 84

Bu ayeti celile Efendimiz sa.v’in tek başına da olsa cihatla mükellef olduğuna delâlet etmektedir. Bu ayeti celile cihadın, Resulullah sa.v hakkında farz-ı ayn olduğunu, dolayısıyla hiçbir şekilde cihattan geri kalmasının câiz olmadığını beyan etmektedir. Resulullah s.av dışındakiler hakkında ise cihat farz-ı kifâyedir. Dolayısıyla bir kimse- nin harpte bulunması faydalı olacağı katileşmedikçe, harbe iştirak etmesi ona farz olmaz. Ancak bir kimsenin harpte faydalı olacağı katileşirse, o zaman farz-ı ayn (R.F) olur.

Bera r.anh’dan rivayet edildiğine göre bu âyet-i kerime indiğinde Efendimiz s.av ashabı kirama:

“Rabbim bana cihadı emretti, o halde siz de muha-

rebe edin” buyurdu (İbn Mürdeveyh)

7. “Müminlerden, özür sâhibi olmaksızın (cihaddan geri kalıp evlerinde) oturanlarla, Allah yolunda malları ve canlarıyla cihâd edenler bir olmazlar! Allah, malları ve canlarıyla cihad edenleri, (velev özürleri sebebiyle olsun) oturanlar üzerine, derece itibâriyle üstün kıldı. Gerçi Allah, hepsine de en güzeli (Cenneti) va’d etmiştir. Fakat Allah, cihad edenleri oturanlar üzerine (daha) büyük bir mükâfâtla üstün kıldı ”.. Nisâ suresi, ayet 95

8. “Ey iman edenler! (düşmana karşı) tedbirinizi alın da bölükler halinde yahut (gerektiğinde) topyekun savaşa çıkın. Nisa 71

Meal tefsir’deki açıklama: Barış içinde yaşamak arzu edilir bir şey olmakla beraber, tarih boyunca devamlı gerçekleştiği görülmemiştir. Uzun tecrübelerden sonra sulh, dirlik ve düzenlik isteyenlerin ancak savaşa hazır olmakla bunu elde edebilecekleri anlaşılmış, “Hazır ol cenge eğer istersen sulh-u salah” denilmiştir.. İslam meşru müdafaa için, yeryüzünden zulmü, baskıyı kaldırmak, gerçek din ve vicdan hürriyetini sağlamak için savaşa izin vermiş, müslümanları cihada çağırmıştır.. Müslümanların vazifesi her zaman cenge hazır olmak, fakat meşru sebep bulunmadıkça onu yapmamak, hazırlığı sulhun teminatı kılmaktır.

“Topyekun çıkın”: Seferberliğe muhtaç olan durumda toptan çıkılır, bir grup askerle yetinildiği takdirde ise Tevbe suresi 122 ayetinde beyan buyurulduğu üzere herkesin çıkmasına lüzum yoktur.

Ruhu’l Beyan tefsiri: Mevla Teâla bu ayeti celilesiyle müslümanları, düşmanların halini araştırıp, gâflet üzere bulunmamak ve harp için daima hazırlıklı bulunmaya ve düşman fırsat vermemeğe teşvik etmiştir.

9.“Ey iman edenler! Yakınıızda bulunan kâfirlerle

savaşın, onlar sizde (kendilerine karşı) bir katıllık bulsunlar. Bilin ki Allah, takvâ sahipleriyle beraberdir”

Tevbe 123

Yâni önce yanınızda ve yakınınızda bulunan düşmanla savaşın, uzaklık sırasına göre yakından başlayarak cihad edin. Yakın düşmanı bırakıp da uzaktaki düşmanla savaşmaya yönelmeyin. Aksi taktirde yakın olan düşman beldelerinize, ailelerinize ve çocuklarınıza kasteder. Müslümanların en yakın düşmandan emin olduktan sonra daha uzakta olanla savaşmaları uygun olur.

Bilesin ki, uzak olsun yakın olsun bütün kâfirlerle savaşmak müminlere vacibdir. Fakat en yakın düşmandan başlayarak savaşmak daha öncelikli bir vaciptir. Bu yüzdendir ki Hz Peygamber s.a.v ilk başta Arap yarımadasında bulunan müşriklerle ; Taif, Yemen, Hayber, .. ve diğer yakındaki müşriklerle cihad etmiştir. Oraları bitirdikten sonra Mekke fethi neticesinde insanlar bölük bölük Allah'ın dinine girmeye başlayınca ehl-i kitapla savaşa başlamış ve Arap yarımadasına en yakın konumda olanlarla karşılaşmak için Tebuk'e sefer düzenlemiştir. Resûlullah sa.v vefatından sonra dört halife devrinde de aynı tertib üzere gidilmiş, Arap yarımadasındaki irtidad hareketleri bitirildikten sonra haça tapan Romalılar ile ateşe tapan Acemler üzerine İslam orduları gönderilmiş ve bu azim bereketiyle Kısra ve Kayser gibi en güçlü düşmanların ve ordularının sırtı yere getirilmiştir. Neticede İslam nizamı doğulara ve batılara hâkim olmuş, Allahu Teâlâ'nın dâvâsı âli olmuştur (Bu açıklamalar Ruhul Beyan ve Ruhul Furkan tefsirlerindedir).

Aynı şekilde, İslam'a davet de bu tertibe göre olmuştur. Çünkü Hz Peygamber s.av evvela akrabalarını uyarmakla emrolunmuştur. Çünkü yakın akraba şefkate ve ıslah edilmeye daha lâıyk ve daha fazla hak sahibidir.

Âyet-i kerime'nin tasavvufi anlamı:

Sufilerin bu ayetten nasibi şudur: Bir sufi için nefsi- emmâre, kâfir ve düşmanlarının en yakın olanıdır. Önce nefisle cihad edip onu öldürdükten veya esir aldıktan sonra, makam ve menzilesinin gerektirdiği ve elverdiği ölçüde, diğer düşmanlara bakması uygun olur. Nefis, mukavemet yönünden düşmanların en şiddetlisi, kararlılık yönünde en kuvvetlisidir. Dolayısıyla nefisle cihad “en büyük cihad” (cihad-ı ekber) olmaktadır. Cihad demek nefsin hevâsına karşı gelmek, onun kötü sıfatlarını (güzel olanlara) dönüştürmek ve onu Allah’a boyun eğmeye zorlamak, demektir. Hz. Mevlâna şöyle der:

Bil ki safları bozup dağıtan aslanla savaşmak kolaydır.

Asıl aslan, nefsinin mağlup edendir.

Nefsin iki keskin kılıcı vardır ki en büyük adamların boyunlarını bile o ikisi ile keser. Bunlar mide ve tenâsül uzuvlarında olan şehvetlerdir. Mide şehveti tenâsül uzvunun şehvetinden daha güçlüdür, zaten tenâsül uzvunun şehveti de mide şehvetinin gücünden kaynaklanmaktadır. Onun için bütün tarikatlarda az yeme-- içmek, az konuşmak, az uyumak ana prensipleridir.

Alûsi tefsirinde bu ayet-i kerimenin işâri mânası hakkında şunlar zikredilmiştir: Bu ayeti kerime nefisle cihat- tan ibaret olan en büyük cihada işaret etmektedir, çünkü insanın en yakın düşmanı odur. Nitekim İbni Abbas radıyallahu anh’dan rivayet edilen bir hadis şerife: **“Düşmanların en büyüğü iki yanın arasında (tam ortanda) bulunan nefsinin”** buyurulmuştur (Beyhaki). Nefisle cihad ise nefsin gayri meşru isteklerine muhalefet ederek onda bulunan inkâr kuvvetlerini yenik duruma düşürmekten ibarettir (Bu açıklamalar Ruhu’l Furkan tefsirindedir).

10.“Kendilerine kitab verilenlerden Allaha ve ahiret gününe iman etmeyen, Allah ve Resûlünün haram kıldığını haram saymayan ve hak dini kendilerine din edinmeyen kimselerle, zelil hale düşüp kendi elleriyle

cizye verinceye kadar savaşım” Tevbe 29

Cizye, İslam devletindeki gayrimüslimlerden alınan baş vergisinin adıdır. İslam ülkesindeki zimnî (gayrimüslim vatandaş) statüsünde bulunan kişilerden kendilerine din hürriyeti, can ve mal güvenliğinin sağlanması karşılığında alınan bu verginin Kur’andaki dayanağı bu ayettir. (Meal Tefsir)

Beğavi, Nesefî, ..vb. birçok tefsirde zikredildiğine göre, bu âyet-i kerime müşriklerin işleri bitirilip insanlar fevc fevc Allah’ın dinine girdikten sonra artık Ehl-i Kitapla savaşmak gerektiğini beyan sadedinde nâzil olmuştur. İslam Arap yarımadasına yerleşince Allah-u Teâlâ hicretin dokuzuncu senesinde yahudi ve hristiyanlardan ibaret olan Ehl-i Kitap’a savaş açılmasını emretmiştir. Resulullah s.av de yarımadanın hemen kuzeyinde bulunan (Doğu) Roma ile savaşmak için hazırlık yapmış, insanları cihâda çağırmış, böylece oluşturulan otuz bin kişilik bir ordu ile Tebük seferini düzenlemiştir. Ruhu’l Furkan tefsirindeki açıklamaya göre Allah-u Teâlâ bu âyet ile Resulullah’a s.av ve ashâbına: “Ey müminler! Allah’a ve âhîret gününe inanmayan, Allah ve Resûlünün haramlarını haram kabul etmeyen ve hak dine intisap etmeyen **Ehl-i Kitap ile savaşım”** buyurarak kendileriyle savaşılması emredilen kimselerde bulunan dört sıfatı açıklamıştır:

Birinci Sıfat: Allah’a inanmamalarıdır ki âyet-i kerimenin devamında bu kişilerin Ehl-i Kitap’tan olduğunun beyan edilmesiyle **yahudi ve hristiyanların Allah’a ve âhîret gününe imanlarının muteber olmadığı** açıkça ortaya çıkmıştır. Zira onların imanı müminlerin imanına benzemez.

Nitekim yahudiler tescîm ve teşbih (Allah Teâlâ’nın cisim olduğuna ve yarattıklarına benzediğine) itikad ederler. Hristiyanlar da hulûle (Allah Teâlâ’nın rûhunun Meryem ve İsa aleyhisselâm’a girdiğine) inanırlar. Böyle şeylere itikad edenler ise bir olan, hiçbir şeye muhtaç olmayan, do-

ğurmaktan- doğmaktan münezzehe olan ve eşi benzeri bulunmayan Allah'a c.c inanmış birer mümin olamazlar. Keza Uzeyr aleyhisselam'ın Allah'ın oğlu olduğuna inanan yahudilerle İsa aleyhisselam'ın Allah'ın oğlu olduğuna itikad eden hristiyanlar da mümin olamazlar. Ayrıca Allah'ın gönderdiği peygamberlerden bir peygamberi yalanlayan kişi inanmış bir mümin olamaz. Yahudi ve hristiyanlar ise peygamberlerin çoğunu yalanlamaktadırlar. Bu durumda onlar mümin olamazlar.

İkinci sıfat: Âhiret gününe inanmamalarıdır ki, Ehl-i Kitab'ın âhiret hakkındaki inançları da müminlerin gibi değildir, cismani haşrı inkâr ederler, sadece ruhani haşrı olabilir derler. Bu da yine muteber bir itikad değildir.

Üçüncü Sıfat: Allah'ın ve Resûlünün haram ettiği şeyleri haram görmemeleridir. İçki, fâiz, domuz yemek gibi .. Esâsen onlar kendi dinlerini bozduklarından, fiilen hiçbir din'e ve şeriata tâbi durumda değillerdir. Bu durumun da onlarla savaş sebebi olduğu açıklanmıştır.

Dördüncü Sıfat: "Hak dini de din olarak kabul etmemeleridir" Hak din'den maksat ise, bütün dinleri nesheden ama kendisi hiçbir dinle nesholunmayan İslam dinidir.

11. "Yoksa (siz) içinizden cihad edenleri ve Allah'dan, Resûlünden ve müminlerden başkasını sırdaş edinmeyenleri Allah ortaya çıkarmadan, kendi hâlinize bırakılacağınızı mı sandınız? Halbuki Allah ne yaparsanız hakkıyla haberdardır" Tevbe, 16

Bu ayet-i kerîmede yüce Allah c.c, müslümanların cihad gibi birtakım zor amellerle imtihana tâbi tutulmaksızın rahat bir şekilde başıboş bırakılmayacaklarını beyan buyurmuştur. Allah kullarını dener. Çeşitli olaylarla imtihan ederek kimlerin cihad ettiğini, kimlerin yalnız Allah ve Resûlünü sevdiğini, kimin sözünde doğru olduğunu ortaya çıkarır.

İnsanların gerçek karakteri güç olaylar karşısında belli

olur. Mümin, Allah yolunda cihaddan kaçmaz. Yalnız Allah'ı, Resûlünü ve müminleri gerçek dost olarak tanır. Allah'a ve Resûlüne inanan, gerçekten onları seven bir mümin, onların düşmanı olan müşrikleri kendisine dost edinemez..

12.“Onlarla savaşın ki, Allah sizin ellerinizle onlara azab etsin ve onları rezil etsin, hem onlara karşı size yardım etsin ve müminlerden bir topluluğun gönülleri-ne şifâ versin” Tevbe 14

Ruhu'l Furkan tefsirindeki açıklama: Allah-u Teâlâ bir önceki ayette söz bozan ve savaş başlatan müşriklerden korkup onlarla muharebede bulunmaktan geri durmamak gerektiğini beyan edip cihadı terk edenleri azarladıktan sonra, bu ayet-i kerimede müminlere o müşriklerle kıtalde bulunmalarını emretmiş, bunu yapmaları hâlinde de Kendisinin müminlerin eliyle o müşriklere azâb edeceğini, onları rüsvây kılacağını, onlara karşı müminlere yardım edeceğini ve böylece müminlerin gönlünü rahatlatacağını açıklamıştır.

CİHAD HAKKINDA BAZI HADİS-İ ŞERİFLER

Cihad hakkında çok sayıdaki hadis-i şeriften sadece birkaç tanesini yazmakla yetineceğiz:

Hız Faddâle bin Ubeyd radıyallahu anh diyor ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **“Allah-u Teâlâ'ya en fazla yaklaşılmaya sebep olan amel, Allah yolunda cihad etmektir. Hiçbir amel bu hususta ona yakın olmaz”** (Câmiüs Sağir)

Enes bin Malik r.anh'dan rivayet edildiğine göre Resulullah s.av: **“Allah yolunda (cihad için) bir sabah veya**

akşam yürüyüşü hiç şüphesiz dünya ve içindekilerden hayırlıdır” (Buhari, R F 2/529)

Çünkü bütün dünya nimetleri yakında elden çıkacaktır, ahiret nimetleri ise bâki kalacaktır.

Binâenaleyh insan, dünyalara mâlik olan zengine değil, Allah yolunda sabah veya akşam cihada çıkan gâziye imrenmelidir. Başka bir hadis-i şerifte ise şöyle buyurulmuştur:

“Allah yolunda (ilây-ı kelimetullah için) bir saat (kâfirlerle) çarpışmak, eli kere (nafile) hacca gitmekten daha hayırlıdır” (Râmuz, 3679)

Fedale İbni Ubeyd r.anh’dan rivayet olduğuna göre Resulullah s.a.v şöyle buyurmuştur: **“Ölen her kişinin amel (defter)i kapanır. Ancak (Allah yolunda) nöbet tut (arken hayatını kaybetmiş ol)an kimse müstesna. Onun ameli kıyamet gününe kadar arttırılır. Ve o kimse kabir fettanından (kabirde kendine azap edecek olan melekten) emin kılınır”**. (Ebu Dâvud, Tirmizi; R Furkan 4/ 357,519)

İbni Ebi Umeyre r.anh’dan rivayet olduğuna göre Resulullah s.a.v şöyle buyurmuştur: **“Elbette Allah yolunda öldürülmem, çöllerin ve şehirlerin (bütün yeryüzünün) bana ait olmasından, benim için daha sevgilidir”** (Ahmed ibni Hanbel, R Furkan 4/ 365)

“İnsanlar içersinde peygamberlik derecesine en yakın olanlar âlimler ve mücahidlerdir. Çünkü cihad ehli peygamberlerin getirdiği yol(u yaşatmak) üzere cihad etmektedirler. İlim adamları ise peygamberlerin getirdiği esas üzerine insanlara yol gösterirler” (Ramuz 1094)

Açıklama: İlim ve cihad, bunların her ikisi de peygamberlerin yoludur. Peygamberlere ilim öğretme ve tebliğ etme emredilmiştir. Âlimler, peygamberlerin Allah katından getirdikleri şeyleri insanlara iletirler, onlara bu konuda

yol gösterir, rehberlik ederler. Mücahidlere gelince onlar, kılıçlarıyla peygamberlerin getirdikleri şeyler uğrunda cihad ederler. “**Âlim’in mürekkebi ile şehid’in kanı**” İslam dinine hayat veren ana unsurlardır. Gerçek din âlimleri ve sadece Allah rızasını gözeten mücâhidler var olduğu sürece İslam daima pâyidar olacaktır.

İbni Abbas radiyallahu anh ilim mertebesinin üstünlüğüne binaen: “Cihadın en üstünü içersinde Kur’an fıkıh ve sünnet öğretilen bir mescit (medrese) bina etmektir” demiştir (R.F 18/397)

Hız Ebu Abs radiyallahu anh’dan rivayet edilmiştir: Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem buyurdu ki: **“Kimin ayakları Allah yolunda tozlanırsa, Allah’u Teâlâ o ayakları Cehennem ateşine haram kılar”** (Müsned’i Ahmed)

Hız. Abdullah bin Ömer radiyallahu anh’dan rivayet edilmiştir: Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem bir hadis-i kudside Rabbinin şöyle buyurduğunu naklediyor: **“Bir kulum sadece Benim rızamı kazanmak için mücahid olarak Benim yoluma çıkarsa, Ben onu ecir ve ganimetle döndürmeye, eğer ruhunu alırsam onu bağışlamaya, ona merhamet ederek Cennete koymaya kefil olurum”** (Müsned’i Ahmed)

Hız Ubâde bin Sâmit radiyallahu anh diyor ki: Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **“Allah yolunda mutlaka cihad ediniz. Çünkü o Cennet kapılarından bir kapıdır. Allah-u Teâlâ onunla gam ve kederi giderir”** (Ramuz 1737, R F 2/535)

Hız Ebu Hureyre radiyallahu anh diyor ki: Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem’in şöyle buyurduğunu işittim: **“Allah yolunda az bir vakit bulunmak, Kadir gecesini Hacer-i Esved’in karşısında ibadetle geçirmekten daha hayırlıdır”** (İbni Hibban)

Hız Ebû Said el Hudri radıyallahu anh'dan rivayet edilmiştir: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Beni Lihyan kabilesine şu haberi gönderdi: **“Her iki kişiden biri Allah yoluna çıksın.”** Resulullah s.av o esnada Allah yoluna (cihada) gidemeyenlere şöyle buyurdu: **“Sizden kim Allah yoluna çıkan kimselerin arkasından, çoluk çocuğuna ve malına güzel bir şekilde bakarsa, ona Allah yoluna çıkan kimsenin ecrinin yarısı verilir”** (Müslim)

Ebu Hureyre r.anh'dan rivayet olduğuna göre Resulullah s.a.v şöyle buyurmuştur: **“Her kim Allah'a inandığı için ve vaadini tasdik ederek (Allah'ın verdiği müjdeyi doğrulayarak) Allah yolunda cihat etmek niyetiyle bir at bağlarsa, şüphesiz o atın yediği yemler, içtiği sular, atın dışkısı ve idrarı kıyamet gününde o şahsın mizanında (sevap olacak) dır.”** Tabii günümüzde harp vasıtası olarak atın yerini tank, top, uçak, v.b ve bunların benzin, mazot, mühimmat, v.b aldığı aşikârdır (R.F 2/369)

Günümüz dünyasında artık herşey ekonomik güce dayanmaktadır. Ehli küfür bâtil davasını yaymak için adeta seferberlik içinde olurken müslüman ülkeler bu konuda bir gayret içinde değildirler. Özellikle bazı zengin müslüman ülkeler, Cenâb-ı Hak tarafından kendilerine verilmiş bol imkanları şoursuzca saçıp savurmaktadırlar ki, bunun ne kadar yanlış ve din'e aykırı olduğu son derece âşikardır. Cihada çıkamayan bir müslüman cihad edenlere yardım etmekle mükelleftir. Peygamber Efendimiz s.a.v. haber veriyor:

“Kim bir mücahidi techiz etse, kendisi savaşmış gibidir.” (Buhari)

Ebu Hureyre r.anh'dan rivayet olduğuna göre Resulullah s.a.v.: **“Üç göze ateş değmez. (Bunlar) Allah yolunda çıkarılan göz, Allah yolunda nöbet bekleyen göz ve Allah korkusundan ağlayan göz”** buyurmuştur. (R.F 2/536)

İbnü'l Hasâsiye r.anh buyurdu ki: “Ben Resulullah s.av’e İslam’ı kabul etmek üzere biat etmeğe geldiğimde bana, Allah’tan başka hiçbir ilah olmadığına ve Muhammed s.av’in onun kulu ve Resûlü olduğuna şahitlik etmemi, (beş vakit) namaz kılmamı, Ramazan orucunu tutmamı, zekat vermeme, Beytullah’ı hacetmemi ve Allah yolunda cihat etmemi şart koştu. Ben de: Ey Allah’ın Resûlü, oruçla hacca gücüm yetmez, zekat verecek malım zaten yok, cihada gelince, harpten kaçanın Allah’ın gazabına uğrayacağını söylüyorlar. Bense harbe katıldığımda ölümü istemediğimden harpten kaçacağımdan korkarım, dedim. Bunun üzerine Resulullah s.av ellerini kısıp sonra açarak:

“Sadaka yok, cihat yok; ya sen neyle cennete gireceksin” buyurunca, ben de:

“Ey Allah’ın Resulü. Ben sana biat ediyorum” dedim. O da bütün bu şartlar üzerine benimle sözleşmeyi kabul etti (R Furkan 2/537)

--Cihada çıkan müminler ölseler de, kalsalar da kayıpları yoktur, aksine hep kazançlıdılar:

“Kendi yolunda (cihada) çıkan kimseye Allah: “Onu bana iman ve resullerimin (cihad edenlere vaad ettikleri müjdeleri) tasdikten başka bir şey çıkarmıyorsa ben de onu nail olduğu sevap ya da ganimetle (evine) döndüreceğim ya da (şehit düşerse) Cennete girdireceğim “diye söz vermiştir. Ümmetime zorluk verecek olmasaydım (cihada gönderdiğim) hiçbir seriyenin arkasında oturup kalmazdım. Elbette ben Allah yolunda öldürüleyim, sonra diriltileyim, sonra öldürüleyim, sonra diriltileyim, sonra tekrar öldürüleyim diye çok temenni ettim.” (Buhari Müslim, RF 17/334)

“Bir kimse gazâ etmeyerek ve cihada gitmeyi gönlünden geçirmeyerek ölürse, bir nevi nifak üzere ölür.” (Riyâzzüs Salihin,1346)

“ATTIĞIN ZAMAN SEN ATMADIN ..”

“(Savaşta) onları siz öldürmediniz, fakat Allah onları öldürdü; attığın zaman da sen atmadın, fakat Allah attı ..” Enfâl suresi, ayet 17

Rivayet olduğuna göre Bedir günü savaş başlarken vadiye inen Kureyş ordusunu görünce Resûlullah sal-lallâhu aleyhi ve sellem Allah’a yönelip “İşte şu Kureyş senin resûlünü yalanlayarak kibir ve gururuyla karşımıza geldi. Allah’ım! Bana vaadettiğin şeyi (yardımını) tahakkuk ettirmeni diliyorum “diye dua etti. Bunun üzerine Cebrâil aleyhisselâm gelerek: ”Yerden bir avuç toprak al ve onlara doğru at” buyurdu. Müşrikler içinde bu bir avuç topraktan gözlerine ve burun deliklerine isabet etmeyen kimse kalmadı. Böylece yenildiler. Müminler de peşinden onların bir kısmını öldürdüler, bir kısmını da esir ettiler. Savaş dönüşünde mücâhidler “Şunu öldürdüm, şunu esir ettim, şöyle yaptım, böyle yaptım” şeklinde kendi aralarında konuşurlarken bu ayet-i kerime inerek Cenâb-ı Hak bu fiilleri kendisine isnad etti. Çünkü bir ordudaki askerlerin yüzüne toprak atıp onu her askerın gözüne ulaştırmaya beşer tâkati yetmez, bunu ancak İlâhi kudret yapabilir. Böylece müminler de onların kimini öldürüp, kimini de esir alma imkanını bulmuşlardı. Daha doğru bir ifade ile, Cenâb-ı Hak o kâfirlerin katlini murad etmiş, bunu da müminlerin elleriyle gerçekleştirmiştir. Bu bakımdan (öldürme) fiilini de, aynen (atma) fiili gibi Kendisine isnad etmiştir.

Osmanlı son dönemi ulemâsından ve Mesnevi şârihleri arasında müstesna bir yeri olan Tahirü’l Mevlevî Hz.leri (rahmetullahu aleyh) bu ayet-i kerimenin izahı sadedinde şunları yazmıştır:

“Bu âyet-i kerîme Bedir galibiyeti dolayısıyla nâzil olmuştur. Bedirde savaş başlamadan önce Resûlullah Efendimiz, düşman tarafına doğru bir avuç kum ve taş parçası atmıştı da onların isabet ettiği müşrikler sersemlemişti. İşte

bu ayette, o taşları hakikatde atanın Allah olduğu beyan buyuruluyor.

Mâlumdur ki Aleyhissalâtu vesselâm Efendimizin evsâf-ı celilesinden (yüksek vasıflarından) biri de “Nebiyü-Seyf” dir, yani kılıçla meb’us (gönderilmiş) demektir. Böyle olacağı eski kitapların hepsinde yazılı idi. Evet, Sallallâhu aleyhi ve sellem Hazretleri:

“Kâfirler ve münâfıklar ile mücâhede et ve karşı (nezaket değil), şiddet ve huşunet göster” (Tahrim, 9)

emr-i celili mucibince muharebeye memur olmuş, gerek bizzat kumanda ederek, gerek ashabdan birini tayin ederek birçok muharebede bulunmuştu. Lâkin niçin ve kimlerle harbetmişti?

İslam dininin düşmanı müteassıp frenklerin fikrince ve onların eserlerini okuyan sözde münevverlerimizin (aydınlarımızın) mütâleasinca, Resûl-i Ekrem güya, bir eline Kur’ânı, diğer eline kılıcı almış, ya bu kitabı kabul ederseniz, yahud bu kılıçla kafanızı keserim demiş! Hiç de öyle değil!. Aleyhissalât Efendimizin muharebeleri Allah’ın emirlerini yaymak için, hakiki insanîyetin intişârı içindi. İnsanlardan bir kısmının hâkim-i mutlak, diğerlerinin kul köle olmasına mâni olmak içindi. Savaştığı bedbahtlar da, bu insânî ve rahmani azmin önünde durmak, terakki ve teâlisine (gelişip yükselmesine) engel olmak isteyenlerdi. Bir caddeyi kapatmaya kalkışan dikenlerin ve çalıların sökülmesi pek tabii bir şeydir. Eğer Peygamber-i Ekber Efendimiz insanlara eziyet etmek ve ülkeler zapt etmek fikriyle harbetmiş olsaydı, Mekke fethinde halkı kayıtsız ve şartsız âzâd etmezdi. O insanlar ki, zât-ı akdes-i Risâlete türlü türlü ezâ ve cefâda bulunmuşlardı. Eğer ganimet ve servet toplamak için harbe çıksaydı, Huneyn ganimetlerini taksim etmez, hatta o ganimetin bir kısmıyla Havâzin esirleri için elbise aldırıp onları giydirdikten sonra velilerine teslim eylemezdi...” (Şerh-i Mesnevi, beyit 614 açıklamasından)

CİHAD SADECE “SAVUNMA SAVAŞI” MIDIR?

İslam topraklarına düşman saldırısı olduğu zaman elbette cihad ilan edilir ama cihad sadece bundan ibaret değildir. Müfessir Elmalılı Hamdi efendi bu hususta şöyle demektedir:” İslam dininde ilk emirlerinden itibaren müdafaa hakkı meşru olduğu gibi, ihtiyaç halinde, Allah yolunda olmak üzere taarruz hakkı da meşrudur, hatta gerektiğinde bir vazifedir” (Bakara 190 tefsiri)

Şayet cihad sadece saldırılara karşı bir savunma harbi olsa idi, o zaman ne Mekke'nin fethi gerçekleştirilip Kâbe'deki putlar kırılabilir, ne de Arap yarımadasında bulunan müşriklere İslam ulaştırılabilirdi ki, bunlar aleyhissâlatu vesselâm Efendimiz zamanında olmuştur. Medine'de yeni filizlenmeye başlayan İslâm devleti de Resûlullah s.a.v'in vefatından kısa süre sonra müşrikler tarafından yok edilirdi.

Daha sonra sahâbe-i kirâm devrinde de cihad aynı anlayışla devam etti. Onlar dini en iyi bilen kişilerdi çünkü arada başkası olmadan, İslâm'ı doğrudan Efendimiz aleyhisselâm'dan öğrenmişlerdi. Hz Ebu Bekr radiyallahu anh devrinde İslâm'ı bozmak isteyen ve dinden dönen kabilelerle savaşıldı. Yalancı peygamber Müseylime üzerine ordu gönderildi; onun 20 000 taraftarı ile Yemame'de yapılan savaşta Müseylime öldürüldü ancak müslümanlar da 2000 şehit verdiler. Şayet bunlar yapılmıyaydı birçok kabile yeni kabul ettikleri İslâm'dan dönecek, yalancı peygamberlere tâbi olarak küfre düşecekler ve Medine'nin üzerine büyük kuvvetlerle saldırıp, nûr-u İslâm'ı etrafa yayılmadan karartmaya çalışacaklardı. Daha sonra gelen Hz Ömer radiyallahu anh devrinde ise hristiyan Roma (Bizans)'ın hâkimiyeti altında bulunan Irak, Suriye ve Mısır feth edildi; Kudüs müslümanların eline geçti. Ateşperest İran devleti yıkıldı. Bunlar olmasaydı bugün Ortadoğu bölgesinde yaşayan halkların hepsi hristiyan olarak kalacak ve Nil'den Fırat'a kadar toprakları olan Kudüs merkezli siyon devleti de çoktan kurulmuş olacaktı.

Fetih sonrasında İnan halkı ateşe tapmaktan kurtuldu, hak ve tek İlah olan yüce Allah'a celle şânuhu kulluk etmeyi öğrendiler. İnan'ın fethi müslümanlara Türkmənistan, Özbekistan yoluyla Orta Asya ve (bugünkü) Afganistan, Pakistan yollarını açtı. Buralara ordular gitmedi, onun yerine İslam oralara giden sahâbe, din âlimleri ve sofiler vasıtasıyla yayıldı. Bunların neticesinde o bölgelerde yaşayan Türk kavimleri de İslamiyet ile tanışmaya ve 10.uncu yüzyıl'dan itibaren peyderpey müslüman olmaya başladılar. Şunu da ifade etmek gerekir ki, bütün bu bölgelerde yaşayan kavimler ve halklar kısa zamanda müslüman olmamışlar, ancak birkaç yüzyıllık bir süreç sonunda – İslam dininin güzelliklerini gördükten sonra - yavaş yavaş müslümanlığı kabul etmişlerdir. Yani, bazı batılı müşteşriklerin zannettikleri gibi müslümanlar onlara kılıcı gösterip de “Ya müslüman olursunuz, veya kafanı keseriz! “dememişlerdir; bunlar asılsız, komik ve ard niyetli iddialardır. Örneğin, tarihçiler 10 yüzyılda dahi Ortadoğu'da önemli bir hristiyan nüfus bulunduğunu yazmaktadırlar. Bugün bile Mısır'daki hristiyan Kıpti'ler nüfusun yakl. %18'ini teşkil etmektedir.

Fatih Sultan Mehmed Han Bosna'yı fethettikten sonra 28 Mayıs 1463 tarihinde Bosna- Milodraz' daki hristiyan halk için çıkarttığı Ferman'da şöyle yazdırmıştı:

“Ben Sultan Murad Han oğlu Mehmed Han, bütün dünyaya ilan ediyorum ki, kendilerine bu padişah fermanı verilen Bosnalı Fransiskanların tümü himayem altındadır. Emrediyorum ki; hiç kimse ne bu adı geçen insanları ne de onların kiliselerini rahatsız etmesin ve zarar vermesin! Memâlikimde **huzur içinde yaşasınlar**. Ve bu göçmen durumuna düşen insanlar özgür ve güvenlik içinde olsunlar.. Korkusuzca kendi manastırlarına yerleşsinler... (devamı)” Bu ferman'ın orijinali bugün Bosna Hersek sınırları içerisindeki Fojnica kentinde bulunan Katolik Fransiskan Kilisesinde muhafaza edilmektedir.

İşte bütün gayretler ve cihad aşkı sayesinde bugün milyonlarca insan- en büyük nimet olan – iman ve İslam nimeti ile izzet ve şeref kazanmış bulunmaktadır. Bedir den başlayıp gelen cihad ruhu ve İslam mücâhidleri olmasaydı, dünya bugünkünden çok daha beter karanlıklar içinde olurdu. Güçlü ve donanımlı müşrik ordusu Bedir’e gelirken rakkaseler defler çalıp şarkılar söylüyorlar, savaşçılar içkiler içip eğleniyorlardı. Çünkü zannediyorlardı ki, karşılına çıkacak güçsüz müslümanları bir çırpıda yenip hepsini öldürecekler ve din-i mübin’i İslâm’ı daha doğmadan yok edeceklerdi. Ancak murâd-ı İlâhi (Allah Teâlâ’nın isteği, irâdesi) öyle değildi:

“O (Allah), müşrikler hoşlanmasa da, Resûlünü hîdâyet ve hak olan din (İslâm) ile, onu bütün dinlere üstün kılsın diye gönderendir” Tevbe suresi, ayet 33

Kurân-ı Kerim’de üç yerde tekrarlanan bu ayet-i celile indiği zaman Arap yarımadasının dışında milyonlarca tebaaları bulunan güçlü Roma, İran ve Çin imparatorlukları ve bunların resmi dinleri olan hristiyanlık, mecûsilik (ateşperestlik) ve budizm dünyaya hâkim durumdaydı. İslamiyet ise henüz Arap kabileleri arasında bile tam yayılmamış ve Medine’de yeni kurulan İslam devleti de çok zayıf bir durumda idi. Ancak Allah-u Teâla murâdını gerçekleştirdi, İlâhi yardım ile İslâm çok kısa zamanda doğudan batıya, Atlas Okyanusundan Hint denizine, oradan da Büyük Okyanus’a kadar yayıldı. Bu arada İslâm’ı kabul eden Türkler de onu - Selçuklu ve Osmanlı vasıtasıyla- güçlü Roma devletinin topraklarında, önce “Asia Minor” (Anadolu), sonra da Avrupa içlerine doğru yaymaya başladılar, İslâm’a büyük hizmette bulundular. Yeri gelmişken şunu da ilave edelim ki, Selçuklu ve Osmanlılar daki **“cîhâd-ı fî sebîlillâh”** rûhu olmasaydı, bugün bizler yani Müslüman Türkiye var olmazdı; şayet Malazgirt’te onlar galip gelseydi, hristiyan Roma imparatorluğu İslâm’ı Anadolu topraklarına sokmazdı ..

Bir de İslam'ın ulaşamadığı öteki dünyanın günümüzdeki durumuna bakalım ..Hindistan'ın 1.4 milyar nüfusun çoğunluğu binlerce “tanrı”sı olan Hindu dininde, ülkede açlık yaygın ama sığırları kesip yemiyorlar, çünkü inekler (idrarı bile) kutsal kabul ediliyor. Çin ise yine yakl 1.4 milyar nüfusuyla, Mao devrimlerinden sonra ateist, dinsiz bir toplum haline dönüşmüş.. Güneydoğu Asya ülkelerinde ise Budizm, yani İslam'ın şiddetle karşı çıktığı putperestlik hâkim..

Batı dünyası ise 2 milyar'ı aşan nüfusu ile Kilise'nin resmi ideolojisi olan “Allah üç'tür”, “İsâ Allah'ın oğludur” bâtil tezinin etrafında dönüp durmakta. Tabii bu tez günümüzde artık akli başında hiç kimseyi tatmin etmediği için batı insanı çareyi nefsâni arzularını tatminde , dünyevileşmekte, ateistlikte, deistlikte, .. v.b kısacası dinsizlikte aramakta .. Yani başka bir ifade ile bir bataktan çıkıp diğer batağa girmektedirler. Oysa Allah-u zül celâl Hz.leri onları bundan onbeş asır önce gönderdiği son Kitab'ı ile birlikte uyarılmıştı:

“Ey ehl-i kitap ! .. .. (Allah) üç'tür demeyin. Kendi hayrınıza olarak bundan vazgeçin! Allah ancak tek bir İlâhdır. O çocuğu olmaktan münezzehtir ..”

(Nisâ suresi, ayet 171'den)

Görülüyor ki, insanların putperestlikten, ateşperestlikten, inekperestlikten, nefesperestlikten, dinsizlikten ,.. v.b. kurtulması ve bütün kâinatın yaratıcısı olan tek Allah'a celle celâluhu yönelmesi, başka bir ifade ile insanlığın karanlıklardan aydınlığa, zulûmâtın nûr'a çıkması ancak İslâm sayesinde mümkün olmaktadır. İşte cihâd bu gayeye hizmet eder. Mücâhid ise nefsinin, paranın, pulun, şân ve şöhretin adamı değil, insanlığın kurtulması gibi bir ulvi gayeye hizmet eden, yüzüne tüküren düşmanına bile kılıç vurmeyen Hazret-i Ali (kerremallâhu veche) efendimiz gibi bir “Allah adamı”dır ..

GAZVE VE SERİYYELER

GAZVE (Gazâ) NE DEMEK

Bir çatışma olsun veya olmasın, Hz. Peygamber'in bizzat katıldığı askeri hareketler (**Gazve**) veya (**Gazâ**) olarak adlandırılır

SERİYYE NE DEMEK

Hz Peygamber'in s.av başına bir komutan tayin ederek düşman üzerine gönderdiği (askeri) birlikler **Seriyye** olarak adlandırılır

Hz. Mevlâna Mesnevi'sinde şöyle der:

“Hazret-i Peygamberin gazveleri sulha medar (sebep) oldu. Şu âhir zamanda müslümanlar arasındaki sulh, o gazvelerden husûle geldi” (Mesnevi, beyit 3856)

Yine, şöyle buyurur: “Ey müslüman! Eğer Hz. Peygamber ve sahâbe efendilerimizin gayretleri olmasaydı, sen de bugün ataların gibi putlara tapardın. Muhtelif ümmetler (ya Rabb) deyip bir Allah'ı tanıyınca kadar Hazret-i Ahmed aleyhisselâm ne kadar put kırdı ..” (Mesnevi, beyit 4349)

GAZVE VE SERİYYELERİN ADETLERİ

İbn-i Sa'd Tabakat'ında şöyle der: Resul-i Ekrem'in bizzat iştirak ettiği gazâlar 27 dir, techiz edip gönderdiği seriyyeler de 47 dir. Resul-i Ekrem'in bizzat iştirak ettiği gazâlarda harb ve kîtâle iştirak etmiştir ki şunlardır: Bedir, Uhud, Müreysi', Handek, Kurayza, Hayber, Feth-i Mekke, Huneyn, Taif gazâlarıdır. (Kaynak: Prof. Kamil Miras, Tecrid-i Sarih Tercümesi, c.11, s. 29).

Gazve ve Seriyye'lerin sayısı, yapılan tasnif çeşitlerine göre bir miktar değişse de genelde kabul edilen rakkamlar bunlardır. Bu gazvelerin birçoğunda fiilî çatışma çıkmamış, 13 gazvede çıkan çatışmalarda Müslümanlardan 140 şehid düşmüş, düşmandan ise 335 kadar kişi öldürülmüştür. Bu askeri faaliyetlerin tamamında Müslümanlardan ortalama

340, düşmandan ise ortalama 800 olmak üzere, toplam 1200 kadar kişi zayıat verilmiştir (Kaynak: Prof. Ahmet Yücel, 19 Mayıs Üniv.).

Diğer kaynaklarda verilen rakamlar da aynı mertebededir. Peygamber Efendimiz'in savaşlarının tamamında ölenlerin toplam sayısını Taberi 1403 kişi, İbn-i Sa'd "Tabakat" kitabında 1274 kişi, İbn-i Hişam ise "Sireyyi ibn-i Hişam" da 1334 kişi olarak vermektedirler. Bu savaşlar neticesinde Efendimiz aleyhisselam henüz hayatta iken, yakl. 2,6 milyon km² yüzölçümü ile Türkiye'nin yakl. **üç buçuk misli** büyüklüğündeki Arap yarımadasında yaşayanların neredeyse tamamına yakınına İslamiyet iletilmiş ve onların çoğu da müslüman olmuştur. Bu kadar az bir zamanda, bu kadar büyük bir coğrafya'ya, bu kadar az insan zayıatı ile bir din'in tebliğ edildiğine dair tarihte başka örnek yoktur. Bu da - bazı batılı müsteşriklerin iddia ettiği gibi- İslâm'ın kılıç zoruyla yayılmadığına dair en büyük delillerden biridir. Bugün dünyada en kalabalık müslüman nüfusa sahip olan Güneydoğu Asya (Filipinler, Malezya, vb.) ülkeleri de İslamiyet'i savaş sonucu olarak değil, kendi hür istekleri ile seçmişlerdir. Bu da ayrı bir delildir. İslamiyet'te ana prensip barıştır, savaş hali ise gerekli olduğu zamanlarda başvurulmuş bir durumdur.

GAZVE VE SERİYYELERİN SEBEPLERİ

Savaşların özel nedenlerine inildiğinde her gazâ ve seriyyeyi hazırlayan özel gerekçelerin olduğu da görülür. Bu özel nedenlerin bütünü dikkate alındığında, Hz. Peygamber'in hiçbir gerekçe olmaksızın durup dururken bir kabile veya devlete karşı haksız yere bir harekâta giriştiğini söylemek mümkün değildir. Sebeplerin bir kısmı şu şekildedir:

Saldırıya hazırlanan müşriklerin finansal kaynaklarını kesme, düşman hakkında bilgi toplama, düşmanın (askeri) hareketlerini gözetleme (ör. 8 kişilik Nahle seriyyesi bu maksatla yapılmıştı), müslümanların gücünü hissettir-

me, anlaşmaları ihlal edip ihanet edenleri cezalandırma (ör: Beni Kureyza yahudilerini cezalandırmak için üzerlerine sefer yapılmasını Resulullah s.av Efendimiz'e Cebrail aleyhisselam söylemiştir), saldırı niyeti olan ve hazırlıklara başlayan düşmanların moralini bozmak ve gerekirse savaşmak (ör: Tebük gazvesi .Yakl. 700 km kuzey'e Roma ordusu ile karşılaşmak için gidilmiş ancak savaş olmadan geri dönmüştü), Resulullah s.av Efendimiz'in elçisinin öldürülmesi (ör: Mute gazvesi), tebliğ faaliyetine silahla karşılık verme, barışçı tebliğ heyetine saldırıyı önleme, savaş kışkırtıcılarıyla mücadele, müttefikleri destekleme, esirleri kurtarma, saldırılara karşı savunma yapma,... v.b.

Bunlardan görüleceği üzere bütün bu gazve ve seriyyeler, yani savaşlar en genel anlamda İslam'ın tebliğine ve yayılmasına yönelen düşmanlıklar sebebiyle gerçekleşmiştir. Esasında bu Efendimiz aleyhisselam'a peygamberlik görevi verildiği ilk günden itibaren böyle olmuştur. Yani, Efendimiz aleyhisselam'ın tebliğe başlaması ile birlikte müşriklerin düşmanlığı da başlamıştır. Başka bir ifade ile şayet - farz u muhal - Hz. Peygamber s.av tebliğ görevini yapmayıp da Kâbe'nin bir köşesinde ibadete çekilseydi, o zaman müşrikler ona karşı düşmanlık göstermeyeceklerdi. Ancak Efendimiz aleyhisselam ve diğer bütün peygamberlerin görevi Allah-u Teâlâ'nın onlara vahyettiklerini insanlara tebliğ etmek, bu şekilde yeryüzünde hakkı, hakikatı, adaleti, merhameti, barış ve huzuru hâkim kılarak insanların dünya ve ahiret saadetlerini temin etmektir:

“Ey peygamber! Rabbinden sana indirileni tebliğ et! Eğer bunu yapmazsan O'nun elçiliğini yapmamış olursun..” Maide suresi, ayet 67

Peygamberler Allah-u Teâlâ'nın elçileridir, görevi O'ndan alırlar. Bu bakımdan, her devirde peygamberlere karşı çıkan müşrik ve kâfirler esasında Allah-u Teâlâ'ya karşı çıkmış olurlar. Allah'ın c.c dininin yayılmasını istemeyen,

ona cebr ve zorbalıkla engel olmaya kalkışan saldırgan kâfirlere karşı savaştan başka ne çare kalır ki?

Bu hususta Hz Mevlâna (k.s) ise şöyle demektedir:

“Allah ve Peygamber sözüne karşı vahşileşen, onu dinlemez ve dinletmez hâle gelen bir insan, ey âli dost, nasıl mazur görülür ?” (Mesnevi, beyit 3311)

Bu hususta son bir örnek olarak Yemame Savaşını vermek istiyoruz. Bu savaş Hz Ebu Bekir’in hilafeti döneminde, hicretin 12.inci yılında yalancı peygamber Müseyleme’ye karşı yapılmıştı. Kendine vahiy geldiğini iddia eden Müseyleme içki ve zinâ yasağını ve beş vakit namazı kaldırdı. Böylece kendine binlerce taraftar buldu, büyük bir ordu oluşturdu. Müseyleme ordusu İslam ordusuna göre üç-dört kat daha fazla idi. İslam ordusu güç duruma düşünce Ensar (Allah c.c onlardan râzı olsun) öne atıldılar ve cesaretle savaştılar. Onların bu şecaati sayesinde müslümanlar galip geldi ve sahte peygamber Müseyleme katledildi.

Kısacası İslam ilk çıktığı günden itibaren düşmanca saldırılara ve tehditlere maruz kalmıştır ve bu Kıyamete kadar da böyle gidecektir. Şayet cihad olmasaydı bugün dünyada -bozulmamış tek din olarak kalan -İslam’dan bahsetmek mümkün olmaz, küfr’ün koyu karanlıkları her tarafı kaplamış olurdu. Bu bakımdan müslümanlar cihad ruhunu kaybetmemeli ve her zaman cihada hazırlıklı olmalıdırlar.

İSLAM’A DAVETTE İZLENECEK USÛL

Müşrik olan düşmanlarla karşılaşıldığı zaman onlarla hemen savaşa tutuşulmaz, **üç aşamalı bir hareket tarzı** izlenir. Öncelikle onlar İslam’a davet edilir, şayet kabul ederlerse savaş olmaz ve onlar diğer müslüman teba’nın yararlandığı her türlü haklardan yararlanırlar. Şayet

düşman ehl-i kitap, yani yahudi veya hristiyan ise ve bu teklifi kabul etmeyip kendi dinlerinde kalmak isterlerse, o zaman onlardan- Tevbe suresi 29.uncu ayeti gereği- **cizye** (vergi) vermeleri talep edilir. Müslüman bir devletin idaresi altında bulunan hristiyan ve yahudi halk, cizye vermek kaydı ile kendi dinlerinde kalabilirler. Cizye alınan gayrimüslimler askerlik hizmetinden muaf tutulurlar, yani cizye verdikleri için onları dış düşmana karşı korumayı İslam devleti üstlenir. Şayet cizye verirlerse, yine savaş olmaz. Şayet bu teklif de kabul edilmezse, o zaman artık karşı tarafla barış şansı kalmamış olduğundan savaş yapılır. Peygamber Efendimiz s.av düşmanla karşılaşmayı temenni etmemeyi, fakat artık savaş kaçınılmaz olduğu zaman da sebat edilmesini tavsiye buyurmuşlardır.

Konu ile ilgili hadis-i şerif'i sahâbeden Hz. Bureyde radiyallahu anh şöyle rivayet etmektedir:

“Resûlullâh -sallâllâhu aleyhi ve sellem- Efendimiz, herhangi bir askerî birliği cihâda göndereceği zaman kumandana, Allâh'a karşı takvâli, yanındaki müslümanlara karşı hayırlı olmasını ve iyi davranmasını tavsiye eder sonra da şöyle buyururdu:

“Allâh'ın ismiyle, Allâh'ın yolunda gazâ ediniz. Allâh'ı tanımayanlarla çarpışınız. Ganîmet mallarına hıyânette bulunmayınız. Kimseye zulüm etmeyiniz. Burun, kulak kesmeyiniz. Çocukları öldürmeyiniz. Müşriklerden olan düşmanlarınızla karşılaştığınız zaman, onları şu üç şeyden birini kabûle dâvet ediniz:

* Onları İslâm'a dâvet edin. İcâbet ederlerse kendilerini serbest bırakın.

* Eğer müslüman olmazlarsa, onları cizye vermeye dâvet edin. Buna icâbet ederlerse yine kendilerini serbest bırakın.

* Eğer cizye vermeyi de kabûl etmezlerse, Allâh'tan yardım dileyerek onlarla savaşın!..” (Müslim, Cihâd, 3; Tirmizî, Siyer, 48/1617; Ahmed, V, 352, 358)

İbn Sa'd 'ın sahâbeden İbn Abbas radiyallahu anh'dan rivayet ettiğine göre, Resulullah s.av İslâm'a çağırmadan önce hiçbir kavimle savaşmamıştır. Daha sonra hulefâi râşidîn ve diğer halifeler dönemlerinde de aynı yol izlenmiştir. Hz. Ömer radiyallahu anh döneminde ateşperest Sasani imparatorluğuna (İran'a) gönderilen ordunun komutanı Halid bin Velid radiyallahu anh, İran orduları başkomutanı Rüstem'e elçilerini şu mektupla birlikte göndermişti:

Bismillahirrahmanirrahim

Halid bin Velid'den Rüstem bin Mihran ve İran halkına, Hak yola uyanlara selam olsun! Bundan sonra:

Sizi İslâm'a çağırıyorum. İmtina ederseniz (kaçınırsanız) zelil ve hakir olarak kendi elinizle cizye verirsiniz. Bunu da kabul etmezseniz (biliniz ki) maiyetimde öyle bir cemaat var ki İranlıların şarabı sevdikleri gibi onlar da Allah yolunda ölmeyi severler. Hak yola uyanlara selam olsun! (Ebu Vail r.anh'dan Taberani, Heysemi)

Cizye verip de İslam devletinin koruması altında yaşamayı kabul eden ehl-i kitap (yahudi ve hristiyan)'a "zımnî" denilir. O kişinin canı, malı, ırzı, namusu artık güvencededir, müslümanlar ona bir kötülük yapamazlar. Hadis-i şerifte şöyle buyurulmuştur: **"Şüphesiz ki cennetin kokusu kırk yıllık yoldan duyulduğu halde, bir zımnî'yi öldüren kişi cennetin kokusunu duymaz"** (Buhari)

Kimlerden, hangi miktar ve ne şekilde cizye alınacağı konusu İslam hukukunda ayrıntılı olarak tespit edilmiştir. Ancak burada mezheplere göre farklılık vardır. Şâfiî hukukçuları sadece yahudi, hıristiyan ve mecûsiler'den cizye alınabileceğini söylerken Hanefiler Araplar'ın dışındaki müşriklerden, Mâlikîler ise bütün müşriklerden cizye alınabileceğini, dolayısıyla bunların zımnî statüsü içinde mütalaa edilebileceğini ileri sürmüşlerdir. İrtidat eden kimseden cizye alınmayacağı ve ona zimmî statüsü tanınmayacağı konusunda ise İslâm hukukçuları arasında görüş

birliği vardır. Bundan dolayı, cizye alınmayacak bir düşmanla karşılaşıldığı zaman onlar önce İslâm'a davet edilir, kabul etmezlerse onlarla savaşılr. Çocuklar, kadınlar, köleler, kötürümler, çok yaşlılar, fakirler, insanlardan uzak ibadetle meşgul olan rahipler, .. v.b cizyeye tâbi değildir; bu tür kimseler savaşta da öldürülmez. Osmanlı'daki cizye uygulaması 1855 Islahat Fermanı ile kaldırılmıştır.

Cizye alınması İsa aleyhisselam'ın ahir zamandaki (Kıyamet'e yakın) nuzülüne kadardır, ondan sonra ise cizye yoktur (Hadis-i şerif) çünkü o zaman mal çok bollaşacaktır. Şunu hemen belirtelim ki İsa Aleyhisselam yeryüzüne indiği zaman yeni bir din getirmeyecek, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şeriatıyla, Kur'ân ve sünnetle hükmedecek, Allah yolunda cihadda bulunarak bütün insanları İslâm'a çağıracaktır. Bu hususta ayrıntılı bilgi Ruhü'l Furkan, Nisa 158 ve 159 ayetleri tefsirinde verilmektedir.

HARPTE YAŞLILARA, KADINLARA, ÇOCUKLARA, v.b DOKUNULMAZ

Harpte aşırı gitmemek, yüce dinimizin emridir:

“Sizinle harb edenlerle siz de Allah yolunda harb edin. Aşırı gitmeyin çünkü Allah aşırı gidenleri sevmez” Bakara suresi, ayet 190

İslam orduları harp hukukuna riayet eder. Köyler kasabalar talan edilip yakılıp yıkılmaz; ırz ve namusa dokunulmaz. Tarlalar, ekinler tahrip edilmez. Kadınlara , çocuklara, yaşlılara, manastırlara çekilip kendini ibadete vermiş din adamlarına dokunulmaz. Katiyyen, hiçbir şekilde katliâm yapılmaz. Sadece muharip kâfirlerle savaşılr. Hadis-i şerifte şöyle buyurulmuştur:

“Allah'ın ismiyle, Allah'ın yardımıyla, Resulullah'ın sünneti üzerine gidin. Yaşı geçmiş fânileri, çocukları, küçükleri, ve kadınları öldürmeyin. Ganimet

malına hıyanet etmeyin, ganimetleri bir araya toplayın, (işlerinizi) düzeltin. Ve iyilik yapın. “Şüphesiz Allah iyilik yapanları sever” (Enes bin Malik r.anh’dan, Ebu Dâvud, R Furkan 2/350)

Bu risâlenin yazıldığı günlerde (MAYIS 2021) İsrail bütün dünyanın gözleri önünde insafsızca Gazze’yi bombalıyor, enkaz haline getiriyordu. Aralarında çok sayıda kadın ve çocuk olan masum siviller bombalar altında şehit olmaktaydı. Benzer katliâmları daha önce ABD Afganistan ve Irak’ta; Rusya ise Afganistan, Çeçenistan ve Suriye’de yapmışlardı. Avrupa’nın göbeğinde B.M Barış Gücünün Hollandalı komutanın göz yumması neticesinde yapılan Srebrenitsa katliâmı da hatırlardadır. Daha da acı olan bu katliâmlar herkesin gözü önünde yapılmasına rağmen dünya kamuoyundan ve özellikle de bizlere her fırsatta “insan hakları” konusunda ders vermeye kalkışan batılılardan en ufak bir ses bile çıkmamasıdır.. Hristiyan batı’nın tarihi katliâmlar ile doludur. İslâm tarihinde ise tek bir katliâm bile yoktur.

AF VE DİN HÜRRİYETİ

İslam tarihinden iki örnek vermek istiyoruz..

MEKKE’NİN FETHİ

Mekke’nin fethi gününde Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz çadırında gusledip 8 rekat “Duhâ namazı” kıldıktan sonra devesine binerek Kâbe’ye geldi. Yol boyunca Fetih suresini okuduğu işitiliyordu. Deve üzerinde, ihramsız olarak Kâbe’yi tavaf etti. Hazret-i İbrahim’in inşa ettiği ve tevhid (tek Allah c.c) inancının merkezi olması lazım gelen Kâbe putlarla doldurulmuş, putperestliğin merkezi haline getirilmişti. Resûlullah Efendimiz bu putların hepsini kırdırıp dışarı attırdı. Müşrikler, ilah diye

taptıkları putların parçalanışını şaşkın şaşkın seyrettiler. Dünkü mâbudlar bir moloz yığını haline gelmiş, çöplüklere atılmıştı. Sonra Resûlullah yanına Usâme, Bilal ve Talha oğlu Osman'ı (radıyallahu anhum) da alarak Kâbe'ye girdi ve namaz kıldı. Bu arada bütün Kureyş Harem-i Şerifte toplanmış, sabırsızlıkla haklarında verilecek hükmü bekliyorlardı.

Uzunca bir müddet içerde kaldıktan sonra dışarı çıkan Resûlullah Efendimiz orada bir hutbe irâd etti. 20 yıl boyunca şahsına ve müslümanlara ellerinden gelen her türlü kötülüğü yapmaktan çekinmeyen bu adamların hayatı, şimdi O'nun iki dudağı arasından çıkacak hükme bağlıydı. Resûlullah sa.v Mescid-i Haram'ın geniş sahasını dolduran bu kalabalığa hitap ederek:

--Ey Kureyş cemaâtı! Şimdi size nasıl bir muamele yapacağımı sanıyorsunuz? diye sordu. Mekke'liler hep bir ağızdan:

-- İyilik umuyoruz. Sen kerim bir kardeş, âlicenab bir kardeş oğlusun, diye cevap verdiler. Resûl-i Ekrem:

-- Ben de size Yusuf'un kardeşlerine söylediği gibi, "Bu gün size geçmişten dolayı azarlama yok" (Yusuf suresi, 92) **diyorum. Haydi gidiniz, hepiniz serbestsiniz,** buyurdu.

Böylece Mekke kan dökülmeden fethedilmiş ve Resûlullah sa.v kendisini öldürmeye kasd eden , diğer müslümanlara da en korkunç işkence ve eziyetleri yapan Mekkelilerin hepsini affetmişti.

Tarihteki ilk "İnsan Hakları Beyannamesi" nin Resûlullah sa.v Efendimiz'in irad buyurduğu "**Veda Hutbesi**" olduğunu da yeri gelmişken ifade edelim.

İSTANBUL'UN FETHİ

Kuşatma'nın 50.inci gününe gelinmişti. Artık hem as-

ker çok yorulmuş, hem de Avrupa'dan yardım kuvvetlerinin yola çıktığına dair haberler gelmeye başlamıştı. Kısa zamanda sonuç alınmazsa durum çok kritik bir hâle gelebilirdi. 24 Mayıs günü Sultan II Mehmed eniştesi İsfendi-yaroğlu Kasım Bey'i imparator Konstantin'e elçi olarak gönderdi. Teslim olmaları halinde Konstantin ve ailesinin arzu ettikleri yere güvenle gidebileceğini, halkın canına ve malına dokunulmayacağını ve Paleologos hanedanıyla dostane ilişkilerin kurulacağını ancak teslim olmazlarsa imparator ve diğer asillerin öldürüleceği, şehir halkının esir edileceği, orduya yağma için müsaade verileceği belirtiliyordu.

Fatih'in İmparator'u teslim olmaya zorlamak için bunları söylediği açıktır. Çünkü fetih sonrasında bunlar gerçekleşmemiştir. İlk günün kargaşası sırasında bazı münferit yağma olayları olmuşsa da, ertesi gün Fatih asayışı temin edip bunları yasaklamıştır. Yine kargaşa sırasında ölen Konstantin'in cesedini buldurup asillere teslim etmiş ve "ona lâyük bir merasim yaparak defnetmelerini" söylemiştir. Oysa şehre girdikten sonra Fatih bütün şehri yakıp yıksa ve halkını da kılıçtan geçirtseydi, o günkü savaş hukukuna göre hiç kimse bir şey diyemezdi, çünkü savaş sonucu alınan beldelerde hristiyan devletlerin uygulamaları genelde bu şekilde oluyordu. Ancak, İstanbul'un fethinde eli silahlı ve askerle çatışan kişilerin dışında hiç kimse öldürülmedi.

Asiller başta gelmek üzere halkın bir kısmı ise Ayasofya'ya sığınmıştı. Çünkü onların inancına göre, surları aşmış şehrin içine girecek bir düşman ordusu ancak Ayasofya'ya kadar ilerleyebilecek, buraya geldiği zaman ise İsa Mesih'in rûhu gökten inip onları mahvedecekti. Fakat bekledikleri olmayıp da Sultan Mehmed Ayasofya'ya girince şehrin ileri gelenleri, hahamlar, papazlar onun önünde yerlere kapandılar, çünkü artık ölüm kapılarına gelip çatmıştı. Artık söz Sultanındır: "**Ben Sultan Mehmed, size ve**

bütün Bizans halkına söylüyorum ki, şu andan itibaren ayininizde, ticaretinizde, dilinizde, dininizde hürsünüz! Benim gazabımdan emin olunuz. Herkes günlük faaliyete devam etsin ..”

Fetihten sonra Sultan Mehmed patriğin kendisini ziyarete gelmeyişinin sebebini araştırınca patrikliğin altı aydır boş olduğunu öğrendi. Bunun üzerine bu makamı ortadan kaldırma gücü elinde iken, Ortodoks ruhban zümresinden usul ve nizamına göre yeni bir patrik seçmelerini istedi. Fâtih’in emri üzerine toplanan dîni meclis, G. Skolarios’u II. Gennadios adıyla patrik seçti. Yeni patriği saraya çağırarak Fâtih, ona nezaketle davranarak onun ortodokslar üzerindeki dîni hâkimiyeti simgeleyen patriklik asâsı ile tacını ve ayrıca İslâm hukuku çerçevesinde ona dîni ve medenî haklar tanıyan bir de ferman verdi. **Patrik vezirle aynı derecede kabul edilmişti**, yani gerektiğinde padişahın huzuruna çıkarak veya divan toplantılarına katılarak cemaatinin meselelerini dile getirebilecekti. Patrik vergiden muaf tutuluyor, patrikhâneyi korumak üzere yeniçerilerden bir muhafız birliği görevlendiriliyordu. Keza Osmanlı topraklarındaki bütün (Ortodoks) kiliseler Patrikhane’nin yönetimine bırakılıyor ve **âyinlerin serbestçe yapılmasına izin veriliyordu. Kilise eskiden olduğu gibi evlenme, boşanma, miras, doğum ve ölümle ilgili hukukî düzenlemeleri** yapabilecekti. Bizans döneminde bu tür yetkileri olmadığı için, padişah fermanı ile tanınan bu haklar bütün hristiyan dünyasını hayrete düşürmüştü..

Osmanlılar’ın Balkanlar’daki Ortodokslar’ı kendi bayrakları altında toplamalarından sonra Bulgaristan, Sırbistan, Karadağ ve Eflak-Boğdan kiliseleri de Patrikhâneye bağlandılar; böylece patrik bu ülkelerin millî devletlerini ve kiliselerini kurdukları XIX. yüzyıla kadar geniş bir bölgede dîni otoritesini yürüttü.. (Kaynaklar: Prof. Ahmet Şimşirgil ve İslam Ansiklopedisi)

İşte İslâm'ın getirdiği af ve bağışlama, din ve vicdan hürriyeti, insan hakları, barış ve özgürlük ortamı .. Oysa sadece 250 sene önce, 1204 yılındaki (Katolik) Haçlı istilası sırasında Konstantinapolis'in tüm kaynakları yağmalanmış, halkına çeşitli işkenceler edilmiş, hazineler boşaltılmış, kadınlara tecavüz edilmiş, erkekler öldürülmüş veya köle edilerek pazarlarda satılmıştı.

Allah c.c korkusu başta gelmek üzere hak, hukuk, adalet, insanlık, merhamet, şefkat gibi kavramlar İslâm'a ait değerlerdir ve müslümanlar tarih boyunca bu kavramları her zaman insaf ve vicdan ölçüleri içinde hayata geçirmişlerdir. Ör. yüzyıllar boyu müslümanların idaresinde kalan Kudüs'te yahudi ve hristiyanlar ibadetlerini serbestçe yapabilmişlerdir. Oysa şimdilerde, hem de mübarek Ramazan ayında Mescid-i Aksâ'ya namaz kılmaya gelen müslümanlara İsrail polisi gaz bombaları ve plastik mermilerle saldırmaktadır. Bütün dünyanın gözleri önünde, canlı yayında vukubulan bu menfur saldırılara insan hak ve özgürlükleri sözlerini dillerinden hiç düşürmeyen batılı devletlerden en ufak bir ses bile gelmemektedir!

Gerçek durum böyle iken, 16.ıncı Benedikt ünvanlı bir önceki Papa, 2006 yılındaki Almanya ziyareti sırasında yaptığı bir konuşmada 14. yüzyıldaki Bizans imparatoru olan II'inci Manuel'e atfen "Muhammed (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) hangi yeniliği getirmiştir ki, onun getirdikleri arasında sadece kötülükleri ve insani olmayanları bulursun, vaadettiği inancı kılıçla yayma emri gibi. Tanrı kan dökülmesini sevmez!" sözleri gibi bâtil hezeyanları kürsülere taşımaktan çekinmemişti.

"Kutsal Savaş" ilan edip tarih boyunca İslam topraklarına karşı defalarca düzenledikleri Haçlı seferlerini, İspanya'daki (Endülüs) müslümanlarını ve yahudileri katletmelerini, batılı devletlerin Kuzey Afrika (Cezayir, Libya) başta gelmek üzere tüm Afrika kıtasındaki katliâm ve yağmaları-

nı, köylerinden silah zoruyla kaçırılan milyonlarca zavallı Afrika'nın köle yapıp yüzyıllar boyu gemilerle batıya taşındığını, .. v.b unutan (!) papa, son yirmi yıldan beri ABD ve ortaklarının Afganistan'ı, Irak'ı, Libya ve Suriye'yi nasıl kan ve ateşe boğduklarını, milyonlarca insanın öldüğünü, yuvası dağılan milyonlarca insanın da denizlerde boğulmayı göze alarak kaçacak yer aradığını; “uygar batı”nın ise bu insanların botlarını şişleyerek nasıl ölüme terk ettiğini de mi hiç görmüyor? Herhalde Papa cenapları bu dünyada değil de, başka bir gezegende yaşamıştır!

ESİRLER VE KÖLELİK

Savaş esirlerine çeşitli şekillerde muamele yapılabilir. Bunlar:

- * Fidyeye karşılığı serbest bırakma
- * Karşılıklı mübadele (Hz Ömer şöyle demiştir:” Kâfirlerin elinde tutsak bulunan bir müslümanı kurtarmayı Arap yarımadasını fethetmeye tercih ederim” (İbn Ebi Şeybe))
- * Karşılıksız serbest bırakma
- * İstisnai durumlarda ise öldürme. Ör. Bedir savaşı sonrasında müslümanlara çok işkence yapmış olan iki kişi öldürülmüş, böylece yaptıklarının cezasını çekmişlerdir.

Bunlar haricinde müslüman toplum içinde kalan esirlere ise:

“Onlar, kendi canları çekmesine rağmen yemeği yoksula, yetime ve esire yedirirler” (İnsan suresi, 8) ayeti ve “Esirlere iyi davranın” hadisi şerifi gereği en iyi şekilde davranılır. O kadar ki, bu emirler gereği sahâbe kendileri hurma yer, o devirde az bulunan ekmeklerini ve yemeklerini ise esirlere verirlerdi. Esirlerin arasında bulunan Mu’sab bin Umeyr’in kardeşi Ebu Aziz der ki: “Yanlarında esir bulunduğum Ensar, yemek vakti gelince kendileri sadece

hurma yerler, bana da ekmek ve katık verirlerdi.. Ben bu vaziyetten utanır, yemeği onlara teklif ederdim. Fakat onlar kabul etmezlerdi. Çünkü Peygamber onlara bize iyi bakılmasını emretmişti”.

Esirlere işkence etmek kesinlikle haramdır, zaten İslam’da işkence diye bir kavram yoktur! İşkence müşriklere ait bir kavramdır, bu konuda birçok batı ülkesinde “**işken-ce müze**”leri bile vardır! Oysa İslam’a göre azab ve işken-cenin saldırgan, yırtıcı bir hayvana bile yapılması yasaktır.

Peygamber Efendimiz de (s.av) devlet başkanlığı görevini de üstlenmesine rağmen kendisiyle görüşmek isteyen kişi köle bile olsa, ona ilgi gösterir, huzuruna kabul eder, derdini dinleyip sıkıntısını giderir ve gönlünü alırdı. Aynı dönemlerdeki Roma imparatorları ise köleleri arena’larda aç aslanların önüne attırıp, parça parça edilmelerini keyifle seyredereklerdi. Feth’in kelime anlamı “açmak” demektir. Fethedilen müşrik beldelerindeki zulümler son bulur, oraları İslâm’ın getirdiği iyiliklere, güzelliklere, adalete ve insani değerlere açılır. Kişisel boyutta ise küfür ve şirk pislikleriyle kararmış gönüller, Kur’ân ve İslam nûruna açılır.

İslam’da esir elde edilen ilk savaş Bedir savaşıdır. Bedir Savaşı müslümanlar için bir ölüm kalım savaşı olduğu halde alınan esirlerin boynu vurulmamış, fidyelerini ödeyenler hemen serbest bırakılmış, ödeyemeyenler ise her biri Medine’li 10 çocuğa okuma yazma öğretme karşılığında hürriyetlerini kazanmışlardı. Bu olay dinimizin ilme ne kadar önem verdiğini de göstermektedir. Esirler arasında Ebu Azzé bin Abdullah isimli bir şahıs ise:” Beş kızım var ki, benden başka kimseleri yok, beni onlara bağışla ya Muhammed, ben bir daha seninle döğüşmemek, bir daha sana karşı gelmemek için and içiyorum” dedi. Peygamber Efendimiz de (s.av) onu fidye almadan serbest bıraktı. Böylece hürriyetine kavuşan bu şahıs sonra verdiği sözü tutmadı. Bir yıl sonra Uhud harbine iştirak etti ve orada

maktul düştü. Bunun gibi birkaç kişi daha meccânen âzâd edilmişlerdir.

İslam her vesile ile köle âzâd etmeyi teşvik etmiştir: İslam, Allah rızâsına kavuşmak isteyen müslümanların samimiyetle benimsedikleri gönüllü köle âzat etme alışkanlığını yerleştirmek, ayrıca bazı günahların kefareti olarak köle âzadını şart koşmak suretiyle köleler için hürriyete kavuşma yollarını çoğaltmıştır (el-Mâide 5/89; el-Mücâdile 58/3). Yalnız İslâm hukukunda görülen bir uygulama olarak da devlet, gelirlerinin belirli bir bölümünü köle âzadına tahsis etmiştir (et-Tevbe 9/60). Bu arada İslâmiyet kölelere birçok noktada hürlere yakın bir hukukî statü vermiş ve bunu sosyal hayatta uygulamaya koyarak onlara hürriyetlerine kavuşuncaya kadar insanca yaşama imkânı sağlamıştır. Köle ve câriyelerle evlenmenin teşvik edilmesi (el-Bakara 2/221; en-Nisâ 4/25), kölelere karşı kötü muamelenin yasaklanıp onlara iyi davranmanın dinî ve hukukî bir sorumluluk haline getirilmesi (en-Nisâ 4/36; Müsned, I, 78; IV, 35-36; Buhârî, “İmân”, 22; Müslim, “Eymân”, 29-42) bunun örnekleridir.” (İslam Ansiklopedisi)

Abdullah ibni Sehl ibni Huneyf’in babasından (radiyallâhu anhumâ) rivayet ettiği bir hadis-i şerifte Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

“Her kim Allah yolunda cihad eden birine yahut dara düşmüş bir borçluya veya boynunu (kölelikten) kurtarma uğrunda yazışmalı bir köleye yardım ederse Allah Teâlâ kendi gölgesinden başka hiçbir gölge bulunmayacağı (Kıyamet) gün(ün)de onu gölgesinde gölgelendirir” (A.bin Hanbel, Müsned; R Furkan 16/163)

GANİMETLER

“Sana ganimetlerden soruyorlar. De ki: Ganimetler Allah’a ve Resulü’ne aittir” Enfal suresi, ayet 1

Enfal, ganimetler demektir. Önceki ümmetlerde ganimet almak helâl edilmemişti. Eski peygamberler zamanında elde edilen ganimetler bir meydana toplanır, gökten inen bir ateş (yıldırım) onları yakıp yok ederdi. Bu ümmete ise ganimetler helâl edilmiştir. Başka bir ifade ile, Allah Teâlâ cihad eden müminlere, onları maddi bakımdan rahatlatacak böyle bir imkan sağlamıştır:

“Allah, onların yerlerine, yurtlarına, mallarına ve ayak basmadığınız topraklara sizi mirasçı yaptı.”
Ahzab suresi, ayet 27

Bir hadis-i şerifte ise Efendimiz aleyhisselam şöyle buyurmuşlardır:

Hız. Câbir radiyallahu anh rivayet ediyor:

“Bana benden önce hiçbir peygambere verilmeyen şu beş şey verildi:

1-Bir aylık mesafeden düşmanların kalbine korku verilmekle bana yardım edildi.

2-Yeryüzü bana temiz ve her tarafı mescit kılındı. Öyle ise namaz vakti geldiğinde ümmetimden biri namazımı kılsın

3-Benden önce hiç kimseye helâl olmayan ganimetler bana helâl kılındı

4- Kıyâmet günü şefaât etme izni verildi.

5- Önceden gönderilen peygamberlerden biri sadece kendi kavmine gönderilirken, ben bütün insanlığa gönderildim” (Buhari, Müslim, R Salihin 1174)

Savaşta elde edilen ganimetlerin kimlere ne şekilde verileceği Enfal suresi ayetleri ve ilgili hadis-i şeriflerle belirlenmiştir.

Şu hususu tekrar vurgulamakta fayda vardır ki, ganimet elde etmek amacıyla gazâyâ çıkılmaz. Gazâyâ sadece Allah'ın emri olduğu için, Allah rızâsı için çıkılır. Gazânın sonucunda ölmek, sakat kalmak veya hiç ganimet elde edememek de vardır. Ancak bunlar olmayıp da sağ kalınıp ganimet elde edilirse, işte o ganimetleri -din'in belirlediği esaslar çerçevesinde - paylaştırmak mücahidlere helâl kılınmıştır. Allah'ın helâl kıldığını kimsenin haram kılmaya hakkı yoktur.

İslam'a davette izlenecek yol, esirler, ganimetler ve diğer fıkhi hükümler hakkında ayrıntılı bilgi, İslam fikhının temel eserlerinden olan İmam Serahsi'nin "**Mebisût**" ve İbn Abidin'in "**Reddü'l Muhtar**" isimli kitaplarında ayrıntılarıyla mevcuttur.

İSTİFADE EDİLEN ESERLER

Tefsirler: Ruhu'l Furkan, Ruhu'l Beyan, Hülâsâtü'l Beyan (M Vehbi Efendi), Elmalılı Tefsiri, İmam Semerkandi tefsiri, İbn-i Kesir tefsiri, Fahrüddin Râzi tefsiri, Kadı Beydâvi tefsiri

Meal (Tefsirler): Diy. İşl meal tefsir (heyet), Hayrat Vakfı meal, H. B. Çantay, M. Ustaosmanoğlu meal

Hadis Külliyyatı: Buhari (Tecrid-i Sarih tercümesi), Müslim, Riyâzüs Sâlihîn, Tâc, Câmîüs Sağır, Râmuzu'l Ehâdis,

Diğer Eserler: İmam Rabbâni (Mektubat), İmam Se-rahsi (Mebsut), M. Zahid Kotku ve M. Esad Coşan külli-yatından çeşitli eserler, M. Sami Ramazanoğlu külliyyatın-dan çeşitli eserler, Risâle-i Nur külliyyatından çeşitli eserler (Sözler, Mektubat, v.b), İmam Gazali (İhyâ'u Ulumud-din), Nîmetü'l İslam (M Zihni Efendi), Saadetü'l Ebediyye, İbn-i Abidin (Reddü'l Muhtar), Hayâtu's Sahâbe (Yusuf Kandehlevi), Şerh-i Mesnevi (Tâhirü'l Mevlevi), Peygam-berimizin Hayatı (İrfan Yücel, D.İ.B yayınları), Hazret-i Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem'in hayatı (Prof. Dr Ramazan Ayvallı), İslam Ansiklopedisi (T. Diy. Vakfı), Dini Kavramlar Sözlüğü (D.İ.B Yayınları)

وَأَخِرُ دَعْوِيهِمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Duâlarının sonu ise:

“Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun” dur ..

(Yunus, 10)